

การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียน
โดยการเล่านิทานแบบไม่จบเรื่องก่อนนอน

ปริญญานิพนธ์

ของ

ไพรัตน์ อยู่สมบูรณ์

18 S.A. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

พฤษภาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

B. 52915

1127

DEVELOPMENT OF MORAL BEHAVIORS AND READING HABITS OF
PRESCHOOL CHILDREN THROUGH INCOMPLETE STORY - TELLING
BEFORE BEDTIME

AN ABSTRACT

BY

PAIRAT YOUSOMBOON

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University

May 1996

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตร์ภักท)

.....กรรมการ

(ผศ.มยุรี กุลแพทย์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตร์ภักท)

.....กรรมการ

(ผศ.มยุรี กุลแพทย์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ.ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๑๑ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

ปริณิธานพันธบับนี้ได้รับทุน

จาก

ทุนสนับสนุนการวิจัยงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือโดยตลอดจากรองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร อาจารย์ที่ปรึกษาและประธานควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์มยุรี กุลแพทย์ กรรมการควบคุมการวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาดังกล่าว จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณอาจารย์อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล สุวิจิตร อาจารย์ใหม่ บุญเต็ย และอาจารย์สันชนิต กันตะบุตร อาจารย์ เสริมศรี ไกรกลั่น ผู้บริหารโรงเรียนกันตะบุตร คณะครูโรงเรียนกันตะบุตร มารดาของนักเรียนและขอขอบใจนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในกลุ่มตัวอย่างที่ทำให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในขณะเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณพันตำรวจโทณัฐแก้ว เมตตามิตรพงศ์ ผู้ทำหน้าที่เสมือนบิดา มาโดยตลอด และอาจารย์เกศรินทร์ บ้างวิรุฬห์รักษ์ อาจารย์นฤมล ปันศิริ อาจารย์อิศริณัฐ รินไชสง พี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ กำลังใจช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถ

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขออภิวาทถึงพระคุณบิดามารดา ที่ให้การอบรมเลี้ยงดู มาเป็นอย่างดี ทั้งเป็นผู้จุดประกายงานวิจัย เรื่องนี้ให้กับผู้วิจัยขออภิวาทถึงพระคุณ ครู อาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ ให้ผู้วิจัยได้นำมาใช้ เพื่อศึกษาค้นคว้าจนถึงทุกวันนี้ คุณความดีและประโยชน์ที่พึงมีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณยิ่งทุกท่าน

ไพรัตน์ อยู่สมบูรณ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	7
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	8
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
นิยามปฏิบัติการ	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจริยธรรม	14
ความหมายของจริยธรรม	14
จริยธรรมด้านความเมตตากรุณา	15
ลักษณะทางจริยธรรม	16
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	17
วิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม	21
กระบวนการเรียนรู้จากแม่แบบ	23
ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย	27
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านและนิสัย	
รักการอ่าน	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจริยธรรม	38

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานและการส่งเสริมการอ่าน .	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพ่อแม่ในการส่งเสริมพฤติกรรม	
เชิงจริยธรรมและนิสัยรักการอ่านในเด็ก	45
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	49
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	52
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	54
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	58
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	77
บทย่อ	77
ความมุ่งหมายในการค้นคว้า	77
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	78
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
อภิปรายผล	81

ข้อเสนอแนะ	87
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	87
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	98
ประวัติย่อของผู้วิจัย	152

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านความเมตตากรุณาจำแนกตามลักษณะผู้เล่าและวิธีการเล่า	63
2	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมระหว่าง ลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่า	65
3	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นรายคู่ ตามตัวแปรวิธีการเล่าเนื้อหาโดยวิธีเชฟเฟ	66
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของนิสัยรักการอ่าน จำแนกตามลักษณะผู้เล่าและวิธีการเล่า	68
5	การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของนิสัยรักการอ่านระหว่าง ลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่า	70
6	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนนิสัยรักการอ่านเป็นรายคู่ ตามตัวแปรวิธีการเล่าเนื้อหาโดยวิธีเชฟเฟ	74
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของนิสัยรักการอ่าน ตามตัวแปร ลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่าโดยวิธีเชฟเฟ	75
8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนน พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาของกลุ่มตัวอย่าง	150
9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านความเมตตากรุณาระหว่างกลุ่มตัวอย่าง	150
10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน นิสัยรักการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง	151
11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนนิสัยรักการอ่าน ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง	151

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตตามทฤษฎี
การเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา 25
- 2 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่า
ที่มีต่อนิสัยรักการอ่าน 72

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เมื่อประเทศไทยเข้าสู่กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ส่งผลให้ประเทศต้องพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วตามความเจริญทางด้านเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ กันในการเร่งรัดพัฒนาประเทศ อันเป็นผลให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงจากสังคมดั้งเดิม คือเกษตรกรรม ซึ่งเป็นสังคมที่มีสายสัมพันธ์ช่วยเหลือพึ่งพากันและกันแบบเครือญาติ เปลี่ยนไปเป็นสังคมอุตสาหกรรมที่เร่งสร้างความปลอดภัยให้คนไทยทั่วไปมีชีวิตอย่างทันสมัยตามอย่างสังคมตะวันตก ยังผลให้เกิดช่องว่างในหลาย ๆ ด้าน ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยปัจจุบันและในอนาคต ต้องประสบปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด โสเภณีเด็ก โรคเอดส์และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความเสื่อมทางศีลธรรม จริยธรรม (ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และบุญรอด บุญศรีสมฤทธิ์. 2537:55-65) แม้ว่าผู้คนจะมีการศึกษามากขึ้นก็ตาม ก็ยังมีการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น เอาวัดเอาเปรียบผู้อื่น มีค่านิยมทางวัตถุมากกว่าให้คุณค่าแก่คุณธรรมทางจิตใจ ขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (พระธรรมธีรราชมหามุนี. 2528) ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้เกิดความเจริญงอกงามทางคุณธรรม จริยธรรมและคุณสมบัติของมนุษย์ที่พึงมี (ครูอ่วม. 2538:10) ในยุคข่าวสารข้อมูล ชีวิตมนุษย์จึงจำเป็นต้องอาศัยการอ่านเป็นสำคัญด้วย เพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนไป การอ่านมีประโยชน์แก่มนุษย์ทุกด้าน ทั้งให้ความรู้ การประกอบอาชีพ และการพักผ่อนหย่อนใจ ดังที่ฟรานซิส เบคอน กล่าวว่า "การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์" (ชุตินา สัจจนันท์. 2525:9; อ้างอิงมาจาก Bacon. n.d.)

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปและตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการทุกทฤษฎี มีความเห็นตรงกันว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นควรจะได้เริ่มพัฒนาที่เด็กเล็ก จึงจะเกิดผลดีที่สุด เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ (ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร. 2522:1) ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงพัฒนาการในช่วงวัย 0-6 ปี ว่ามีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพัฒนาการในวัยต่อ ๆ มา (ประดินันท์ อุปรนัย. 2524:4) ทั้งนี้เพราะว่าช่วงอายุดังกล่าวเป็นช่วงวิกฤตของชีวิตมนุษย์ ผลของการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับจะมีอิทธิพลต่อการวางรากฐานชีวิตของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ บุคลิกภาพ และจริยธรรม ดังที่ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520:8) กล่าวว่า การปลูกฝังและให้ความรู้ด้านจริยธรรมควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็กจึงจะได้ผลดีเพราะเด็กเริ่มเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม ซึ่งเฮิร์ลอค (Hurlock. 1959: 115) ได้กล่าวว่า "วัยเด็กเป็นวัยวิกฤตในการพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นระยะที่สร้างพื้นฐานของจิตใจในวัยผู้ใหญ่ต่อไป" ฉะนั้นการอบรมเลี้ยงดูหรือการให้การศึกษา กับเด็กนั้นถ้าได้มีการปลูกฝังและส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมที่เหมาะสมให้กับเด็ก ก็จะทำให้เขาเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองมีความรับผิดชอบ ต่อสังคมต่อไป

พระบรมราชาโฆวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชตอนหนึ่งกล่าวว่า "...ขอให้ทุกคนสำนึกไว้เป็นนิตย์ โดยตระหนักว่า การงานสังคมและบ้านเมืองนั้น ถ้าขาดผู้มีความรู้เป็นผู้บริหารดำเนินการย่อมเจริญก้าวหน้าไปไม่ได้โดยยาก แต่ถ้างานใด สังคมใด และบ้านเมืองใดก็ตามขาดบุคคลผู้มีความรู้ มีความสุจริตแล้วจะดำรงอยู่มิได้เลย..." (กระทรวงศึกษาธิการ. 2535:3) รัฐบาลได้ตระหนักถึงเรื่องการพัฒนาจริยธรรมเป็นอย่างดี จะเห็นได้ว่า แผนการศึกษาของชาติทุกฉบับต่างก็เน้นการจัดจริยศึกษาไว้เป็นส่วนสำคัญของแนวนโยบายมาตลอด แต่ก็ยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร (ศิริพร แยมนิล. 2530:3) ในการปลูกฝังจริยธรรมและพฤติกรรมที่ดีงามนั้นทำได้หลายวิธี เช่น การให้ความรู้ขั้นสูง การอบรมทางศาสนา การให้แสดงบทบาทสมมติ และการให้เลียนแบบจากแม่แบบ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524:33-37) และการ

เล่าเรื่องจากหนังสือภาพ ตลอดจนการเล่านิทานให้เด็กฟัง (ฉวีวรรณ
 คูหาภินันท์. 2527:17; อ่ำไพ สุจริตกุล 2525:13) เพราะฉะนั้นจึง
 จำเป็นต้องเลือกเทคนิควิธีที่จะสามารถเร้าให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม
 ไม่เบื่อหน่ายและศรัทธาที่จะประพฤติปฏิบัติตาม อันจะส่งผลให้การเสริมสร้าง
 พฤติกรรมที่น่าพึงปรารถนาได้ดีกว่าการบรรยายและตำหนิติเตียน (สมน
 อมรวิวัฒน์. 2526:153-158) โดยเฉพาะการเล่านิทานให้เด็กฟัง เด็ก ๆ
 ทั้งหลายไม่ว่าจะมีบุคลิกลักษณะใด ความสามารถระดับใดก็ล้วนต้องการนิทาน
 และรักการฟังนิทาน (ถิรนนท์ อนวัช. 2528:139) ถ้าปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
 จะช่วยเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กอย่างเห็นได้ชัด และยังช่วยเสริม
 พัฒนาการด้านอื่นๆ อันได้แก่พัฒนาการทางด้านสังคม สติปัญญา ภาษา และ
 จริยธรรม ทั้งยังช่วยเชื่อมโยงความรัก ความอบอุ่นระหว่างกัน ความคิด
 สร้างสรรค์ ความบันเทิงใจ ตลอดจนนำไปสู่การรักหนังสืออีกด้วย (ไพพรรณ
 อินทนิล. 2534:48-49; วรณี ศรีสุนทร. 2522:30-31; จินดา จำเริญ.
 2529:11)

สถาบันที่ทำหน้าที่ปลูกฝังอบรมเด็กได้ดีที่สุด คือบ้าน เพราะบ้านเป็น
 สถาบันแห่งแรกที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กโดยตรง จนมีผู้กล่าวว่าบิดามารดา
 เป็นครูคนแรกของบุตร (จารุณี สงฆกุล. 2523:8; ชนิกา ตูจินดา. 2534:273)
 อิริกสัน ได้อธิบายถึงองค์ประกอบที่สำคัญในพัฒนาการทางบุคลิภาพของเด็ก คือ
 "สภาพแวดล้อมและบุคคลที่เลี้ยงดูเขา" ถ้าเด็กได้รับความอบอุ่นความเข้าใจ
 ความรักจากบิดามารดา เด็กก็จะมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ มีสุขภาพแข็งแรง ร่าเริง
 มีความเชื่อมั่นในตนเอง ความรักความผูกพันอย่างใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่กับลูก
 มีความหมายอย่างยิ่งสำหรับเด็กมาก (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2535:18)
 ฉะนั้น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง จึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลที่จะปลูกฝัง หรือส่งเสริมพฤติกรรมที่
 น่าพึงปรารถนาให้แก่เด็ก และเป็นบุคคลกลุ่มแรกที่ปลูกฝังนิสัย และรากฐานการ
 อ่านให้กับเด็ก เช่น การเล่านิทานให้เด็กฟังตั้งแต่เด็กเล็ก เพราะ "วัยเด็ก
 เป็นช่วงเวลาทองของการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน" (ชุดิมา สัจจามันท์. 2529:9)

นักจิตวิทยา และนักการศึกษาหลายท่านต่างมีความเห็นพ้องกันว่า เวลาที่เหมาะสมกับการอ่านนิทานให้เด็กฟัง หรืออ่านหนังสือให้เด็กฟังนั้นคือ เวลาที่นอนไม่ว่าจะเป็นกลางวัน หรือกลางคืน และควรกระทำให้เป็นกิจกรรม ที่สม่ำเสมอทุกวัน (นิดดา หงษ์วิวัฒน์. 2537: คำน่า; ยวดี เทียรประสิทธิ์. 2536: 21; พชร สอนแก้ว. 2536: 132; มาลี วรปัญญา. 2537: 10) เนื่องจากในช่วงก่อนนอนนั้นเด็กได้รับประทานอาหารแล้ว และร่างกายเหนื่อยล้าจากการที่ได้ทำกิจกรรมมาหลายชั่วโมง สภาวะจิตใจที่สงบและสภาพแวดล้อมที่สงบ เงียบไม่มีเสียงรบกวน ทำให้มีความพร้อมและมีสมาธิในการฟังจึงทำให้จดจำ เรื่องที่ได้ฟังได้ดี (วรรณ ศิริสุนทร. 2532: 103) อีกทั้งยังได้ความรักความอบอุ่นความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่และลูก (ศ. ศุภมิตร. 2522: 28) จึงนับได้ว่าเป็นเวลาที่มีค่าและมีอิทธิพลอย่างคาดไม่ถึงทีเดียว (ไพโรจน์ ศุภพิมพ์. ม.ป.ป. : 38-41)

การอ่านนิทานให้เด็กฟังนั้น มีผู้ให้ทัศนะในเรื่องนี้ว่าไม่ควรเล่าจบ เรื่องควรทิ้งท้ายไว้เพื่อชวนให้เด็กเกิดความสนใจ (จินดา จำเริญ. 2529: 325) จะได้ไปหาอ่านด้วยตนเอง เพราะเด็กใคร่กระหายอยากรู้ตอนต่อไปที่เรียกว่า ความอยากรู้ อันเป็นแรงกระตุ้นประการที่สำคัญที่สุด จะเห็นได้ว่าทุกวงการในปัจจุบันที่ประสบความสำเร็จทั้งทางธุรกิจ การศึกษาและการกีฬา ก็ต้องเริ่มต้นด้วยความอยากรู้ ความปรารถนาทั้งสิ้น (นิดดา หงษ์วิวัฒน์. 2537: 27-28 อ้างอิงมาจาก Trelease. n.d.) ซึ่งในทางจิตวิทยาตามที่ จีวีวรรณ กินาวงศ์ (2526: 62) กล่าวว่าความอยากรู้หรือความต้องการของเด็กนั้นจะเป็นแรงกระตุ้น ภายในทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ เพื่อให้เกิดความพอใจและมีความสุข เพราะเด็กในวัยนี้ต้องการความสุขทางกายและจิตใจ รวมทั้งยังมีความต้องการในเรื่องความอยากรู้อยากเห็น เด็ก ๆ จะชอบมี ประสบการณ์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีความกระตือรือร้นที่จะฟัง ดูและได้ลองทำ ชอบ ค้นหาความจริงด้วยตนเอง (เลขา ปิยะอัจฉริยะ. 2537: 35) ดังที่มาสโลว์มี ความเชื่อมั่นในธรรมชาติพื้นฐานของเด็ก เขาแนะนำว่าพ่อแม่เริ่มสนอง ความต้องการของเด็กโดยตรงและให้มีความคับข้องใจน้อยที่สุดโดยเริ่มตั้งแต่

ทารก แต่เมื่อเด็กโตขึ้นประสบการณ์เพิ่มขึ้น ผู้ใหญ่ควรหยุดสนองความต้องการของเด็กโดยตรงแต่ควรจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เด็กสนองความพอใจและเลือกด้วยตนเอง (ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร.2535:416)

ในด้านจริยธรรมนั้นเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 0-5 ปี โคห์ลเบอร์ก กล่าวว่า ยังอยู่ในระดับก่อนศีลธรรมจรรยา หรือระดับเริ่มมีจริยธรรม บุคคลจะดำเนินตามบทบาทความถูกต้อง และความไม่ถูกต้องของสังคมซึ่งอยู่ในรูปแบบของความพึงพอใจ คือจะใช้หลักการหลบหลีกการลงโทษและใช้หลักการแสวงหารางวัล ซึ่งถือความพอใจของตัวเองเป็นหลัก (ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร. 2535:343)

สำหรับเด็กในวัยนี้ ส่วนใหญ่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ทำให้ขาดความเอื้อเฟื้อแบ่งปัน เนื่องจากเด็กไม่เข้าใจอารมณ์ และความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะคิดว่าการรับรู้ของผู้อื่นเหมือนกับตนทำให้การรับรู้ของเด็กแคบลงซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อพัฒนาการด้านสังคมและการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ดังนั้นถ้าหากเด็กมีการยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางน้อย หรือไม่มีเลย จะมีพฤติกรรมทางสังคมในลักษณะดีน่าพึงปรารถนา ตลอดจนมีพัฒนาการทางสติปัญญาดีด้วย (รักตวรรษ ศิริภาพร.2532: 2 อ้างอิงจาก Rubin.1973:Unpaged) ดังผลการวิจัยของ ทรงพร สุทธิธรรม (2534: บทคัดย่อ) พบว่าเด็กอายุ 4-5 ปี ที่ได้รับการฟังนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนคติของผู้อื่นสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการฟังนิทาน และผลการวิจัยของวารี นิยมธรรม (2536.บทคัดย่อ) พบว่าเด็กอายุ 5-6 ปี ที่ได้ฟังนิทานชาดกมีพัฒนาการพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรูณามากขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กวัยนี้คือ จริยธรรมด้านความเมตตากรูณา ดังคำกล่าวของพระธรรมปิฎก ที่ว่าจิตใจที่มีความเมตตากรูณาเป็นจิตใจที่มีความสุข หมายถึงทั้งผู้ให้และผู้รับต่างเป็น "ผู้ได้" ผลทำให้เกิดความสุข (ศุภลักษณ์.2537:7; อ้างอิงมาจากพระธรรมปิฎก.2537) ดังที่พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนให้พุทธศาสนิกชนถือเป็นข้อปฏิบัติคือ "โลกปตฺถมมกฺกาเมตฺตา"หมายถึง "เมตตาเป็นธรรมค้ำจุนโลก"

จากงานวิจัยพบว่าเด็กจะชอบอ่านนิทานมากที่สุด (อังคณา กล่อมฤทธิ์. 2532:82) และบทบาทของตัวละครในนิทานมีส่วนดึงดูดใจให้บุคคลเลียนแบบตัวละครในนิทาน ดังผลการวิจัยของสุขสมร ประพัฒน์ทอง (2521:บทคัดย่อ) ที่พบว่าเด็กที่ได้อ่านและฟังนิทานที่แม่แบบมีความพยายามฝ่าฟันอุปสรรคจนบรรลุความสำเร็จด้วยดีจะมีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูง สอดคล้องกับ ภิกขุญญ์ เจนเจริญวงศ์ (2530:38) พบว่านักเรียนที่ได้รับการอ่านหนังสือภาพที่มีการนำเสนอพฤติกรรมของตัวละครเอกทั้งในทางบวกและลบ มีการพัฒนาจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณาสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการอ่านหนังสือภาพ และนิทานยังช่วยส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านอีกด้วย ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการฝึกฝนเด็กคือ พ่อ แม่ และครูที่จะอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เป็นคนดีพร้อมทั้งกายวาจาใจ และสติปัญญา (สวัสดี เรื่องพิเศษ. 2520 : 5) สอดคล้องกับทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน ที่กล่าวว่าสาเหตุของการเกิดและพัฒนาการของจิตลักษณะหลายด้านจะต้องประกอบด้วยจิตของบุคคลคือ สติปัญญา มีความเฉลียวฉลาด สุขภาพจิตดี และมีประสบการณ์ทางสังคมกว้างขวาง ซึ่งจิตลักษณะสามประการนี้ เป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดี และพฤติกรรมของคนเก่งอันเป็นพฤติกรรมที่น่าปรารถนาของคนไทย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2537:162)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาเพื่อปลูกฝังให้กับเด็กเป็นอันดับแรกนั้น สาเหตุจากสภาพปัจจุบันพบว่ามีข่าวการทะเลาะวิวาทกัน ทำร้ายร่างกายและฆ่ากันตายเป็นประจำทุกวัน ดังที่วันเพ็ญ บุญประกอบ (2537:7) ได้กล่าวถึงทางเจ้าหน้าที่ตำรวจได้พบว่านักโทษที่ฆ่าคนที่ เป็นอาชญากรปรากฏว่าเมื่อซักประวัติลงไปในช่วงวัยเด็กเล็ก เป็นเด็กที่ชอบรังแกสัตว์สูงเกือบ 78% และจากงานวิจัยของสเมทานาและคณะ (Smetama and others.1993: 202) ที่ศึกษาการใช้วิจารณญาณของเด็กก่อนวัยเรียนเกี่ยวกับการกระทำผิดตามสถานการณ์สมมติกับสถานการณ์จริง พบว่า เด็กระดับอายุ 3 และ 4 ปี สามารถตัดสินใจว่า การกระทำใดเป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและควรถูกลงโทษ ซึ่งอาจสรุปได้ว่าเด็กก่อนวัยเรียนเริ่มที่จะแยกได้ว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือผิดและผู้วิจัยได้อาศัยหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura. 1977:

22-29) โดยใช้แม่แบบจากนิทานที่เกี่ยวข้องกับความเมตตากรุณาเป็นสิ่งเร้าเพื่อชักจูงให้เด็กเกิดความสนใจและจดจำสิ่งที่ตั้งมานำไปประพฤติปฏิบัติอันจะเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมที่น่าพึงปรารถนาของคนไทยต่อไป

✓ ดังที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการปลูกฝังจริยธรรมในเด็กก่อนวัยเรียนนั้น วิธีที่ได้ผลดีคือ การให้เลียนแบบจากตัวละครในนิทาน ดังที่ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิภ (2520:54) กล่าวว่าวิธีปลูกฝังจริยธรรมที่เหมาะสมกับเด็กไทยคือ "การให้เลียนแบบจากแม่แบบ" ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาผลของการเล่านิทานเกี่ยวกับความเมตตากรุณา แบบจบเรื่อง แบบไม่จบเรื่องก่อนนอนและที่ไม่มีการเล่า ซึ่งจะแบ่งผู้เล่าออกเป็นสามกลุ่ม คือ กลุ่มที่แม่เป็นผู้เล่า กลุ่มครูเล่า และกลุ่มแม่และครูเล่า ผู้วิจัยอยากทราบว่ากลุ่มใดที่จะมีประสิทธิผลดีที่สุดในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาและนิสัยรักการอ่าน กลุ่มใดที่มีประสิทธิผลรองลงไป และกลุ่มใดที่ไม่มีประสิทธิผลเลย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาในเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับฟังนิทานก่อนนอน และที่ไม่ได้รับฟังนิทานก่อนนอน
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาในเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีการเล่าจบเรื่องและการเล่าไม่จบเรื่อง
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาในเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับฟังนิทานก่อนนอน โดยแม่เป็นผู้เล่า ครูเป็นผู้เล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า
4. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่านิทานก่อนนอนที่มีต่อพัฒนาการของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา
5. เพื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการฟัง

นิทานก่อนนอน และที่ไม่ได้รับฟังนิทานก่อนนอน

6. เพื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีการเล่าจบเรื่อง และการเล่าไม่จบเรื่อง

7. เพื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับฟังนิทานก่อนนอน โดยแม่เป็นผู้เล่า ครูเป็นผู้เล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า

8. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่านิทานก่อนนอนที่มีต่อนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียน

x ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้พ่อแม่ ครู ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในการอบรมสั่งสอนเด็ก พิจารณานำนิทานที่มีคุณค่ามาเล่าให้ฟังก่อนนอน ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เด็กและเป็นการสร้างแรงจูงใจในการปลูกฝังจริยธรรมด้านอื่น ๆ เมื่อเด็กสนใจรักการอ่านหนังสือนิทานจนเกิดความเคยชิน โดยไม่ได้เกิดจากการถูกบังคับ ต่อไปเด็กจะขยายความสนใจไปสู่หนังสืออื่น ๆ ที่ไม่ใช่นิทานซึ่งนำไปสู่นิสัยรักการอ่าน การที่เด็กมีนิสัยรักการอ่านเด็กจะได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน ทำให้เด็กไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน และทำให้เด็กสามารถติดตามความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในโลกของยุคข่าวสารข้อมูลได้ทันต่อเหตุการณ์ ผลจากการวางรากฐานในเด็กก่อนวัยเรียน จะทำให้เด็กมีจริยธรรมที่ดีงาม มีนิสัยรักการอ่าน ส่งผลให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นทั้งคนดีมีจริยธรรมและเป็นคนเก่ง เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าเพื่อจะได้พัฒนาประเทศชาติต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ

4-5 ปี จากโรงเรียนกันตะบุตร เขตดุสิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538
จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 140 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 4-5 ปี จากโรงเรียน
กันตะบุตร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 108
คน ซึ่งได้จากการคัดเลือกเด็กที่แม่มีการศึกษาระดับปานกลาง แล้วจึงสุ่มเด็ก
เข้ากลุ่มโดยวิธีการจับสลาก จำนวน 9 กลุ่ม ๆ ละ 12 คน ดังนี้

ลักษณะผู้เล่า แบบการเล่า	แม่เล่า	ครูเล่า	แม่และครูเล่า	รวม
จบเรื่อง	12	12	12	36
ไม่จบเรื่อง	12	12	12	36
ไม่มีการเล่า	12	12	12	36

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 ลักษณะผู้เล่านิทาน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแม่เล่า กลุ่มครูเล่า
และกลุ่มแม่และครูเล่า

3.1.2 แบบการเล่านิทาน ได้แก่ การเล่าจบเรื่อง การเล่า
ไม่จบเรื่อง และแบบไม่มีการเล่า

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา

3.2.2 นิยักรักการอ่าน

4. ระยะเวลาในการทดลอง

การศึกษาครั้งนี้ กระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์วันละประมาณ 10 นาที ในเวลาก่อนนอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กก่อนวัยเรียน หมายถึงเด็กที่มีอายุระหว่าง 4 ปี ถึง 4 ปี 11 เดือน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนกันตตะบุตร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
2. หนังสือนิทาน หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเมตตา กรุณา ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกมาจากหนังสือนิทานที่เด็กไม่เคยรู้เรื่องมาก่อน และที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นเอง จำนวน 10 เรื่อง ซึ่งใช้ภาษาเข้าใจง่าย ถูกต้องเหมาะสมกับวัยเด็กก่อนวัยเรียน มีภาพประกอบชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหา สีสันสวยงาม เป็นเรื่องไม่หวาดเสียว ให้คิดสอนใจและให้ความเพลิดเพลิน
3. การศึกษาระดับปานกลาง หมายถึงแม่ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาต้นถึงการศึกษาระดับอนุปริญา

นิยามปฏิบัติการ

1. การเล่านิทานจบเรื่องก่อนนอน หมายถึง ขณะที่ถึงเวลาจะนอน (กลางวัน/กลางคืน) จะมีการเล่านิทานประกอบภาพจากหนังสือนิทานให้เด็กนั่งฟัง พร้อมทั้งให้ดูภาพประกอบไปด้วย เมื่อจบเรื่องแล้วมีการซักถามประกอบ ต่อจากนั้นจะนำหนังสือไปวางที่มุมหนังสือโดยกระทำให้เด็กเห็นแล้วจึงให้เด็กนอน การเล่า

จะกระทำวันเว้นวัน

ลักษณะเล่านิทานประกอบด้วย แม่ ครู แม่และครู ซึ่งเป็นผู้เล่านิทาน
จบเรื่อง

1.1 แม่เล่า หมายถึง กลุ่มที่ได้รับฟังนิทานจบเรื่องก่อนนอน
(กลางคืน) โดยมีแม่เป็นผู้เล่าให้ฟังวันเว้นวันที่บ้าน รวมทั้งหมด 10 เรื่อง

1.2 ครูเล่า หมายถึง กลุ่มที่ได้รับฟังนิทานจบเรื่องก่อนนอน
(กลางวัน) ที่โรงเรียนโดยมีครู (ผู้วิจัย) เป็นผู้เล่าให้ฟังวันเว้นวัน รวมทั้งหมด
10 เรื่อง

1.3 แม่และครูเล่า หมายถึง กลุ่มที่ได้รับการฟังนิทานจบเรื่อง
ก่อนนอน โดยแม่เล่าที่บ้าน (กลางคืน) วันเว้นวัน วันละ 1 เรื่อง จำนวน 5
เรื่อง และครู (ผู้วิจัย) เป็นผู้เล่าให้ฟังที่โรงเรียน (กลางวัน) วันเว้นวัน วัน
ละ 1 เรื่อง จำนวน 5 เรื่อง รวมทั้งหมด 10 เรื่อง

2. การเล่านิทานไม่จบเรื่องก่อนนอน หมายถึงขณะที่ถึงเวลาจะนอน
จะมีการเล่านิทานประกอบภาพจากหนังสือนิทานให้เด็กนั่งฟังพร้อมทั้งให้ดูภาพ
ประกอบไปด้วยจนถึงจุดสำคัญของเรื่องก็จะหยุดค้างไว้ (เพื่อให้เด็กได้คิดต่อ
ตามจินตนาการของตนเอง) แล้วบอกเด็กว่าวันนี้เอาไว้แค่นี้ นอนเสียก่อน
แล้วค่อยฟังต่อ ต่อจากนั้นจะนำหนังสือไปวางที่มุมหนังสือโดยกระทำให้เด็กเห็น
การเล่าจะใช้เวลา 2 วัน จึงจบเรื่อง

ลักษณะผู้ที่เล่านิทานประกอบด้วย แม่ ครู แม่และครู ซึ่งเป็นผู้เล่านิทาน
ไม่จบเรื่อง

2.1 แม่เล่า หมายถึง กลุ่มที่ได้รับฟังนิทานไม่จบเรื่องก่อนนอน
(กลางคืน) โดยมีแม่เป็นผู้เล่าให้ฟังทุกวันที่บ้าน รวมทั้งหมด 10 เรื่อง

2.2 ครูเล่า หมายถึง กลุ่มที่ได้รับฟังนิทานไม่จบเรื่องก่อนนอน
(กลางวัน) ที่โรงเรียนโดยมีครู (ผู้วิจัย) เป็นผู้เล่าให้ฟังทุกวัน รวมทั้ง
หมด 10 เรื่อง

2.3 แม่และครูเล่า หมายถึง กลุ่มที่ได้รับฟังนิทานไม่จบเรื่อง
ก่อนนอน โดยแม่จะเล่าให้ฟังที่บ้าน (กลางคืน) ทุกวัน จำนวน 5 เรื่อง และ

ครู (ผู้วิจัย) เป็นผู้เล่าให้ฟังที่โรงเรียนทุกวัน จำนวน 5 เรื่อง รวมทั้งหมด 10 เรื่อง

3. ไม่มีการเล่าหรือกลุ่มควบคุม หมายถึง กลุ่มที่ผู้วิจัยไม่ได้จัดกระทำการใด ๆ ทั้งสิ้น มีการสอนตามแผนการสอน โดยครูประจำชั้นตามปกติถึงแม้กลุ่มนี้จะไม่ได้รับฟังนิทานก่อนนอนแต่มีหนังสือนิทานวางอยู่มุมหนังสือเช่นเดียวกับกลุ่มที่มีการเล่านิทานก่อนนอน

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา หมายถึง คำตอบที่เด็กเลือกภาพที่แสดงความเมตตากรุณา ได้แก่ มีการเสียสละกำลังกาย กำลังสิ่งของ เวลา หรือความสุขส่วนตัวเพื่อช่วยเหลือให้บุคคลอื่น หรือสัตว์ได้รับความสุข รวมทั้งการไม่ล้อเลียน ไม่แกล้งเพื่อน ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาของวารินิยมธรรม (2536 : 76-96) จำนวน 20 ข้อ ลักษณะของแบบทดสอบแต่ละข้อจะเป็นตอบถูกให้คะแนน 1 คะแนน ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ให้ 0 คะแนน

5. นิสัยรักการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจต่อหนังสือของเด็กก่อนวัยเรียน เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยสม่ำเสมอเป็นประจำ ได้แก่ การใช้เวลาวางเพื่อจะดูหนังสือ ดูรูปภาพจากหนังสืออย่างพิถีพิถัน การหาหนังสือนิทานที่ต้องการหรือนิทานที่ต้องการอ่านมาถามครู ชักชวนเพื่อนให้มาดูหนังสือ และแสดงการหยิบจับและเปิดหนังสือได้อย่างถูกต้อง ซึ่งวัดได้จากแบบสังเกตนิสัยรักการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงมาจากของวิทยา วิมลนอม (2530 : 162 - 165) จำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อคือ ถ้าปฏิบัติกิจกรรมข้อใด ก็ครั้งก็ตาม ก็จะได้ขีด 1 ครั้ง เท่ากับ 1 คะแนน ถ้าไม่ได้ปฏิบัติจะได้ 0 คะแนน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจริยธรรม

ความหมายของจริยธรรม

จริยธรรมด้านความเมตตากรุณา

ลักษณะทางจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

วิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม

กระบวนการเรียนรู้จากแม่แบบ

ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจริยธรรมและแม่แบบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานและการส่งเสริมการอ่าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพ่อแม่ในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิง

จริยธรรมและนิสัยรักการอ่าน

5. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจริยธรรม

ความหมายของจริยธรรม

คำว่าจริยธรรม (Morality) ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531:135) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมในฐานะเป็นคำนามว่า หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม หรือกฎศีลธรรม

สาโรช บัวศรี (2522:18) กล่าวว่า จริยธรรมคือแนวทางในการประพฤติเพื่อยู่ร่วมกันได้อย่างร่มเย็นในสังคม

กรมวิชาการ (2523:8) กล่าวว่า จริยธรรมคือ การกระทำทั้งกาย วาจา และใจที่ดีงาม เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524:21) ได้ให้ความหมายจริยธรรมไว้ว่า เป็นลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ โดยลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภท คือ เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ ในการสนับสนุนและผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่งนั่นคือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามกำจัดและผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ฉะนั้นผู้ที่มีจริยธรรมสูงคือ ผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมาก ประเภทหลังน้อย

โสภา ชูพิกุลชัย และคนอื่นๆ (2531:11) กล่าวว่า จริยธรรมหมายถึง การประพฤติปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม อันจะก่อให้เกิดความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรือง เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (บุบผา นวลละออ.2526 : 14; อ้างอิงมาจาก Good. n.d.) ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า หมายถึง การปรับพฤติกรรมให้เข้ากับกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้องดีงาม

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง แนวทางในการประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีงามและถูกต้อง ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

ความหมายของความเมตตา กรุณา

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ (2531:418,29) ได้ให้ความหมายของคำว่า เมตตา กรุณา ดังนี้คือ

เมตตา คือ ความรักและเอ็นดู ความปรารถนาจะให้ผู้อื่นได้สุข

กรุณา คือ ความสงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์

สมเด็จพระญาณสังวร (สุวฑฺฒโน.2522:193-194) ได้ให้ความหมายของเมตตา กรุณาดังนี้คือ

เมตตา คือ ความคิดปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข คิดจะเกื้อกูลกันให้มีความสุข

กรุณา คือ ความคิดปรารถนาให้ผู้อื่น สัตว์อื่น ปราศจากทุกข์ เมื่อเห็นทุกข์เกิดแก่ผู้อื่นก็พลอยหวั่นใจสงสารเป็นเหตุให้คิดช่วยทุกข์ภัยของกันและกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2535:37-38) ได้กล่าวถึง คำว่าเมตตา กรุณาในเรื่องพรหมวิหาร 4 ดังนี้

เมตตา หมายถึง ภาวะของจิตที่มีเชื้อใยไมตรีจิตมิตรใจ คิดเกื้อกูลด้วยสุขประโยชน์ ปราศจากการอาฆาตพยาบาทโกรธแค้น แสดงออกทางสีหน้าและส่ายตาที่สงบแช่มชื่น

กรุณา หมายถึง ภาวะของจิตที่หวั่นไหวไปเพราะความทุกข์ของผู้อื่น ซึ่งปราศจากความคิดเบียดเบียนซ้ำเติม เห็นใครตกอยู่ในความทุกข์ไม่มีที่พึงถืออยู่ไม่ได้ที่ต้องคิดช่วย คือทนเฉยอยู่ไม่ได้ต้องชวนช่วยช่วยเหลือเพื่อบำบัดทุกข์

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต. 2537) กล่าวว่า เมตตา หรือความรักนี้ หมายถึงความปรารถนาที่จะให้คนอื่นมีความสุข เนื่องจากการให้เป็น การสนองความต้องการของเราที่อยากเห็นคนอื่นมีความสุข ทั้งสองฝ่ายคือทั้งผู้

ให้และผู้รับจึงต่างก็เป็น "ผู้ได้" คือทำให้เกิดความสุข

ซูซี เคิร์ท และแซนดร้า (Susie, Kurt and Sandra.1994: 495) ได้กล่าวถึงในช่วงวัยเด็กตอนต้น นิยามของคำว่าเมตตา กรุณา (Kindness) สำหรับเด็ก ๆ จะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เน้นคุณลักษณะที่เห็นได้ชัดเจนหรือเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเปิดเผย มักจะเป็นแบบเอาตัวเองเป็นหลัก (Ego-centric) เป็นเพียงขั้นตอนของพฤติกรรม และเมื่อเด็กมีวุฒิภาวะมากขึ้น เด็กจะเริ่มรับรู้ว่าจะอะไรเป็นความตั้งใจพื้นฐานของพฤติกรรมที่แสดงออกนอกเหนือไปจากเท่าที่ปรากฏ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความเมตตา กรุณา หมายถึง ความรัก ความปรารถนาจะให้ผู้อื่นมีความสุข รวมทั้งการคิดหาหนทางช่วยเหลือให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ซึ่งปราศจากการอาฆาตพยาบาท หรือการคิดที่จะเบียดเบียนซ้ำเติม

ลักษณะทางจริยธรรม

ลักษณะทางจริยธรรมได้มีผู้กล่าวไว้ในลักษณะต่าง ๆ กันคือ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2524:2-4) ได้แบ่งลักษณะทางจริยธรรมของมนุษย์เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใดดีควรกระทำ และการกระทำชนิดใดเลวควรหยุดงดเว้น ลักษณะพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากนักเพียงใด ซึ่งเด็กจะเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่แรกเกิดและโดยเฉพาะช่วงอายุ 2-10 ปี ควรจะได้รับการปลูกฝังค่านิยมเหล่านี้เป็นพิเศษ

2. ทักษะเชิงจริยธรรม คือ ความรู้ลึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่างๆ ว่าตนชอบ หรือไม่ชอบลักษณะนั้นๆ เพียงใด ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นมีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคล

เพราะทัศนคตินั้นรวมทั้งความรู้ และความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ เข้าด้วยกัน ดังนั้น ทัศนคติเชิงจริยธรรมจึงมีคุณสมบัติที่สำคัญ จะใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของบุคคลเพียงอย่างเดียว

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการ เลือกที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวนี้จะแสดงให้เห็นถึง เหตุจูงใจหรือแรงจูงใจ ที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรม ที่สังคมนิยมชมชอบ หรืองดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมใน สังคมนั้น

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

การฝึกอบรมบุคคลในสังคม เพื่อให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรม เริ่ม ตั้งแต่วัยเด็กโดยการเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่ ต่อมาเด็กถูกฝึกจากโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมรอบตัว เมื่อเด็กมีประสบการณ์มากขึ้นก็จะเรียนรู้บทบาทที่ตนควร ประพฤติปฏิบัติ และเรียนรู้พฤติกรรมที่สังคมเห็นว่าถูกต้องดีงาม ซึ่งนักจิตวิทยา เชื่อว่า ต้นกำเนิดและแหล่งที่ก่อให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรมอยู่ที่การเรียนรู้ ทางสังคมเป็นสำคัญ (ถวิล ธาราโกชน์. 2526:30-37)

สมบูรณ์ ศาลยาชีวิติน (2525:22-25) ได้รวบรวมและเสนอแนวคิด เกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีที่เน้นถึงประสบการณ์ทางครอบครัว ได้แก่ นักจิตวิทยา กลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) กลุ่มนี้เห็นว่าลักษณะของจริยธรรมคือ ความสำนึกผิดชอบชั่วดี (Conscience) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นเอง หลังจากที่ได้มีการได้รับการฝึกอบรมได้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในโอวาทของพ่อแม่ ผู้ใกล้ชิด และเลียนแบบอย่างที่ดีจากบุคคลเหล่านั้นมาสม่ำเสมอจนในที่สุดจะเกิดความ เคยชิน ถ้าไม่ประพฤติตามจะเกิดความรู้สึกขัดแย้งในใจ รู้สึกละอายใจ มีความ ไม่สบายใจ ซึ่งเป็นลักษณะการลงโทษตัวเอง (Self Criticism) นักจิตวิทยา

กลุ่มนี้ เชื่อว่า อำนาจอิทธิพลของข้อห้ามทั้งหลายที่เรียกว่า ซุปเปอร์อีโก้ (Superego Strength) เป็นตัวการที่ทำให้เด็กมีแรงจูงใจที่จะกระทำความดี แรงจูงใจ คือ ความสำนึกผิด (Sense of Guilt) ซึ่งก่อให้เกิดความวิตกกังวล (Anxiety) ตำนานิตีเตียนตนเอง และความรู้สึกเช่นนี้จะก่อให้เกิดจิตสำนึกลักษณะต่าง ๆ ภายในครอบครัวที่เชื่อว่าจะมีผลต่อจริยธรรมของเด็กมีหลายประการที่สำคัญคือการเป็นแบบอย่างที่ดี ความรักความสัมพันธ์ในครอบครัว วิธีการอบรมเลี้ยงดู และควบคุมดูแลความประพฤติของเด็ก

2. ทฤษฎีเน้นถึงการเรียนรู้ทางสังคม แนวคิดของนักจิตวิทยาในกลุ่มนี้อธิบายการเกิดจริยธรรมว่าเป็นกระบวนการสังคมประกิต (Socialization) อันเกิดจากกระบวนการซึมซาบ (Internalization) กฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากสังคมที่ตนเติบโตขึ้นมา โดยนำเอาหลักการเรียนรู้โดยอาศัยหลักการเชื่อมโยงหรือการทดแทนสิ่งเร้า (Stimulus Substitution) และหลักของการเสริมแรง (Principle of Reinforcement) เป็นหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มนักพัฒนานิยม คือ สกินเนอร์ (Skinner) แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในห้องเรียน นอกจากนั้นทฤษฎีกลุ่มนี้ ยังรับเอาแนวความคิดสำคัญของนักจิตวิทยากลุ่มจิตวิเคราะห์ที่ให้ความสำคัญกับแม่แบบ (Model) โดยเห็นว่าการเรียนรู้ทางสังคมนี้เป็นการเรียนรู้จากการเลียนแบบเป็นส่วนใหญ่ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ได้แก่ แบนดูรา (Bandura) และวอลเตอร์ (Walters) เด็กจะเรียนรู้และมีการพัฒนาทางจริยธรรมขึ้นก็จากการเลียนแบบพ่อแม่และผู้ใกล้ชิด เด็กจะเลียนแบบเฉพาะคนที่ตนรักคนที่มีความน่าเชื่อถือตนเอง สามารถตัดสินลงโทษหรือให้รางวัลแก่ตนเองและผู้อื่นได้ ฉะนั้นแรงจูงใจของการเลียนแบบก็เน้นที่ความต้องการเป็นที่ยอมรับ เป็นที่รักและเป็นพวกเดียวกันกับพวกที่เป็นแบบอย่าง นอกจากนั้นอาจเลียนแบบคนแปลกหน้า ถ้าผู้เลียนแบบมองเห็นผลของการกระทำของแม่แบบนั้น ๆ ว่าได้รับประโยชน์และความพอใจอย่างไรบ้าง

3. ทฤษฎีที่เน้นในลักษณะเฉพาะของบุคลิกภาพ ได้แก่ ลักษณะทางเชาว์ปัญญา (ความคิดอย่างมีเหตุผล การมองการณ์ไกล) ความรอบคอบ อดทน ความสามารถบังคับตนเอง ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นพลังจิตและพลังทางปัญญาของ

บุคคล ซึ่งเป็นความเข้มแข็งของบุคลิกภาพรวมเรียกว่า Ego Strength จริยธรรมที่เกิดจากคุณลักษณะของบุคลิกภาพเหล่านี้ อาจเรียกได้ว่าเป็น จริยธรรมที่เกิดจากภายในตัวบุคคล ที่ตรงกันข้ามกับจริยธรรมภายนอกที่เนื่องมาจากอิทธิพลค่าสอนแบบอย่างของบุคคลภายนอกที่เรียกว่า Superego Strength ลักษณะต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับจริยธรรม ได้แก่ สติปัญญา ความสามารถคาดการณ์ล่วงหน้า (Fore Sight) ความตั้งใจ สมาธิ ความสามารถบังคับตนเองเอาชนะสิ่งยั่วยุได้ และความนับถือตนเอง ซึ่งนักจิตวิทยากลุ่มนี้ ก็คือ เพียเจต์ และ โคห์ลเบิร์ก

เพียเจต์ได้ศึกษาการตัดสินใจจริยธรรมของเด็กซึ่งเป็นรากฐานในการวิจัยทางด้านจริยธรรมทำให้ทราบว่า ความคิดและสติปัญญาของบุคคลมีการเจริญตามลำดับของการพัฒนาซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจณปัจจนิก. 2520:39-40) ดังนี้

1. ขั้นก่อนจริยธรรม (แรกเกิด-2 ปี) เด็กในขั้นนี้ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด แต่มีความอยากร ความต้องการทางกาย จึงต้องการที่จะได้บำบัดโดยไม่คำนึงถึง กาละ เทศะใด ๆ ทั้งสิ้น เมื่อเด็กมีความสามารถในการพูดก็จะรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทต่าง ๆ ของตนเอง
2. ขั้นยึดคำสั่ง (2-8 ปี) ลักษณะของเด็กในขั้นนี้จะมีความเกรงกลัว และเห็นว่าคำสั่งเป็นประกาศิตที่ตนเองต้องปฏิบัติตาม
3. ขั้นยึดหลักแห่งตน (8-10 ปี) การที่เด็กจะพัฒนาขั้นยึดคำสั่งมา ยังขั้นยึดหลักแห่งตนนี้ เพียเจต์เชื่อว่า เกิดจากพัฒนาการทางด้านปัญญาและประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน ความเกรงกลัวอำนาจภายนอกจะเป็นหลักภายในจิตใจของเด็กเกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ตลอดจนความเท่าเทียมกันของบุคคล เด็กที่อยู่ในสภาพสังคมปกติ จะบรรลุขั้นที่สามในช่วงอายุนี้ แต่มีเด็กบางคนที่มีการพัฒนาการหยุดชะงักในขั้นที่สอง เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครอง อย่างผิดปกติ หรือจากสังคม หรือจากกลุ่มเพื่อนก็ได้

โคห์ลเบิร์ก ได้สรุปพัฒนาการทางจริยธรรม ซึ่งแบ่งระดับจริยธรรม ออกเป็น 3 ระดับ ระดับละ 2 ขั้นย่อย รวม 6 ขั้น (ดวงเดือน ศาสตร์ภักทร. 2535:342-344) ดังนี้

1. ระดับก่อนจริยธรรมหรือระดับก่อนระเบียบแบบแผนของสังคม บุคคลดำเนินตามบทบาทความถูกต้อง และความไม่ถูกต้องของสังคม แต่ในรูปแบบของผลทางสรีระหรือความพึงพอใจ

ขั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (Punishment and Obedience Orientation) ไม่ว่าการกระทำจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับผลของการลงโทษหรือให้รางวัล

ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล (Naive Instrumental Orientation) เป็นการกระทำที่นำความพึงพอใจมาให้

2. ระดับยึดระเบียบแบบแผนของสังคม บุคคลปฏิบัติตามความคาดหวังของครอบครัว กลุ่มชนหรือชาติ เขาจะสนับสนุนการกระทำที่สังคมต้องการ

ขั้นที่ 3 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (Good-boy, Nice-girl Orientation) บุคคลกระทำในวิถีทางซึ่งก่อให้เกิดความพึงพอใจหรือช่วยผู้อื่นและเขาจะได้รับการยอมรับจากคนเหล่านั้น

ขั้นที่ 4 หลักการกระทำตามหน้าที่ (Law-and-Order-Orientation) บุคคลทำในสิ่งที่ เป็นสิทธิเมื่อเขาทำตามหน้าที่ของเขาเพื่อแสดงการนับถือต่ออำนาจและดำรงไว้ซึ่งระเบียบแบบแผนของสังคม

3. ระดับเหนือจริยธรรม หรือเหนือจากระเบียบแบบแผนของสังคม บุคคลพยายามลอกเลียนแบบค่านิยมจริยธรรมสากล ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางโดยที่บุคคลจะมีหลักของตนเองและหลุดพ้นจากระเบียบแบบแผนของสังคม

ขั้นที่ 5 การทำตามคำมั่นสัญญา (Social-Contract orientation) ขั้นนี้เกี่ยวข้องกับกฎหมายและสิทธิในการถือประโยชน์ พฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในรูปของสิทธิต่าง ๆ ของบุคคล และตามมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับจากสังคม โดยมีเหตุผลเพื่อผลประโยชน์ทางสังคม

ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (Universal Ethical Principle Orientation) การตัดสินใจจริยธรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับหลักการของความยุติธรรมสากล ในแง่ของความเท่าเทียมซึ่งกันและกันของสิทธิมนุษยชน และเคารพต่อศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ทุก ๆ คน

วิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524:63-67) ได้กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมไว้ดังนี้

1. การให้ความรู้ขั้นสูงขึ้น วิธีการฝึกฝนเด็กโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นต่ำให้สามารถใช้หลักเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปนั้น เริ่มจากการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเล็กตามทฤษฎีของเพียเจต์นักจิตวิทยาได้ใช้วิธีการให้เหตุผลที่เหนือกว่าที่เด็กใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้ความรู้ในขั้นสูงขึ้นกว่าขั้นที่ตนมีอยู่ เมื่อเด็กได้รับเหตุผลใหม่เด็กจะนำไปใช้เปรียบเทียบกับเหตุผลเดิมของตน ซึ่งการเปรียบเทียบนี้เด็กจะเกิดความรู้ที่ขัดแย้งกัน หรือเกิดความไม่สมดุลทางความคิด ความไม่สมดุลนี้จะเป็นเครื่องกระตุ้นให้เด็กเกิดมีการปรับปรุงโครงสร้างทางความคิดของตน เพื่อให้เกิดความสมดุลขั้นใหม่ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจและยอมรับเหตุผลในขั้นที่สูงกว่าขั้นของตนได้

2. การอบรมทางศาสนา ประเพณีของผู้นับถือศาสนาพุทธได้เปิดโอกาสให้ชาวบ้านโดยเฉพาะเพศชายมีโอกาสเข้ารับการอบรมทางพุทธศาสนา โดยการบวชเป็นสามเณรและภิกษุในช่วงเวลาที่แตกต่างกันตามสะดวก การได้บวชเรียนนี้ในวัฒนธรรมไทยถือว่าการเตรียมบุคคลให้พร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่สามารถรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ครอบครัวและประเทศชาติ มีจิตลักษณะและพฤติกรรมไปในทางที่ลดความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ส่วนรวม เห็นแก่มนุษยชาติ

3. การใช้แสดงบทบาท วิธีการนี้เกิดจากการเข้าใจที่ว่า การที่คนเราจะเข้าใจผู้อื่นได้ดีขึ้น ต้องให้เขาได้มีโอกาสสวมบทบาทอื่น ๆ นอกเหนือไปจากที่ตนเป็นอยู่ โคห์ลเบอร์กได้กล่าวว่า การสวมบทบาทนั้น ได้แก่ การรับเอา

ทัศนคติของคนอื่น การรับรู้ในความคิดและความรู้สึกของคนอื่น การนำตนเองไปอยู่ในฐานะของคนอื่นด้วย กระบวนการดังกล่าวจะทำให้มีความคิดกว้างขวาง และเกิดความคิดความเข้าใจแตกต่างไปจากเดิมไม่ยึดอยู่แต่ตนเอง

4. การใช้อิทธิพลของกลุ่มให้เกิดการคล้อยตาม การแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมเพื่อเป็นการยกระดับจิตใจของเด็กนั้น อาจทำได้โดยการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนซึ่งแสดงออกทางจริยธรรมในระดับเดียวกัน เด็กจะยึดถือเพื่อนเป็นแบบอย่าง และคล้อยตามลักษณะของเพื่อนไปโดยง่าย เพื่อนนับว่าเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเด็กมาก สำคัญของทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ได้นั้นที่ปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนแบบเสมอภาคกัน (Equalitarian Peer Interaction) ว่าเป็นแหล่งสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความรู้ และระดับจริยธรรม โดยโคลบลเบอร์ก ได้ยืนยันเช่นเดียวกันโดยเขากล่าวว่า การปฏิสัมพันธ์ต่อเพื่อนจะมีผลต่อระดับจริยธรรม เด็กที่ได้ร่วมสังคมกันจะมีความก้าวหน้ากว่าเด็กที่แยกเดี่ยวจากเพื่อน

5. การให้เลียนแบบจากแม่แบบ การใช้แม่แบบแสดงพฤติกรรมต่างๆ ให้ผู้ถูกทดลองเห็น จะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้ถูกทดลองทำพฤติกรรมนั้น ๆ ตามตัวแบบได้ การจัดแม่แบบให้เด็กเป็นการให้ความรู้แก่ผู้ถูกทดลองวิธีหนึ่ง นอกเหนือจากการเขียนให้อ่านแบบวิธีแรกที่กล่าวมาแล้ว หรือการให้แสดงบทบาทเพื่อรับคำแนะนำจากเพื่อน หรือการให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นที่เหมือนกันเป็นเอกฉันท์ อันจะทำให้ผู้ถูกทดลองคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้มาก การจัดแม่แบบให้เกิดการเลียนแบบเป็นวิธีที่มีการศึกษาค้นคว้ามากพอสมควร เพราะเป็นวิธีที่นักจิตวิทยาเชื่อว่าจะเกิดการเรียนรู้ทางสังคมได้มากที่สุด และเป็นวิธีการเดียวที่เด็กอาจทำโดยไม่รู้สีกว่ากำลังถูกชักจูง ลักษณะของการเลียนแบบนี้ เป็นลักษณะหนึ่งที่เป็นไปตามทฤษฎีอิทธิพลสังคมเป็นวิธีหนึ่งที่มนุษย์ใช้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ลักษณะของการเลียนแบบ (Imitation) กิตี การเทียบเคียง (Identification) กิตี ล้วนเป็นวิธีที่อาศัยแม่แบบ ลักษณะ และความเหมาะสมของแม่แบบเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับวิธีนี้ เพราะแม่แบบจะต้องมีลักษณะดึงดูดและชักชวนให้ผู้อื่นสังเกตเห็นเกิดความเชื่อถือและคล้อยตามได้ แม่แบบที่มี

อิทธิพลให้เด็กคล้อยตามได้มาก ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ใหญ่ และเพื่อน ลักษณะอีกประการหนึ่งที่จะทำให้เกิดการเลียนแบบได้มากคือ ความเหมาะสมของแม่แบบ การเชื่อในเรื่องความรู้ความสามารถของตัวแบบในเรื่องที่เขาจะแสดงออก จะทำให้ผู้สังเกตคล้อยตามได้มาก ลักษณะภายในของผู้เลียนแบบเองก็เป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดการเลียนแบบได้เช่นกัน

กระบวนการเรียนรู้จากแม่แบบ

แบนดูรา (Bandura.1977:22-29) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน อันเกิดขึ้นจากการที่บุคคลได้เห็นพฤติกรรมของผู้อื่น และพฤติกรรมนั้น ๆ จะชักนำพฤติกรรมของเขาได้ กระบวนการนี้เรียกว่า กระบวนการเรียนรู้ด้วยการสังเกต (Observation Learning) ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. กระบวนการใส่ใจ (Attentional Process) บุคคลจะไม่เกิดการเรียนรู้ หากขาดความใส่ใจ และขาดการรับรู้พฤติกรรมที่แม่แบบแสดงออก สิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการนี้ คือ

ลักษณะของแม่แบบ แม่แบบที่มีความเด่นชัด จดจำได้ง่าย มีความดึงดูดใจสูง มีความซับซ้อนของพฤติกรรมน้อย จะมีโอกาสทำให้ผู้สังเกตใส่ใจได้มาก

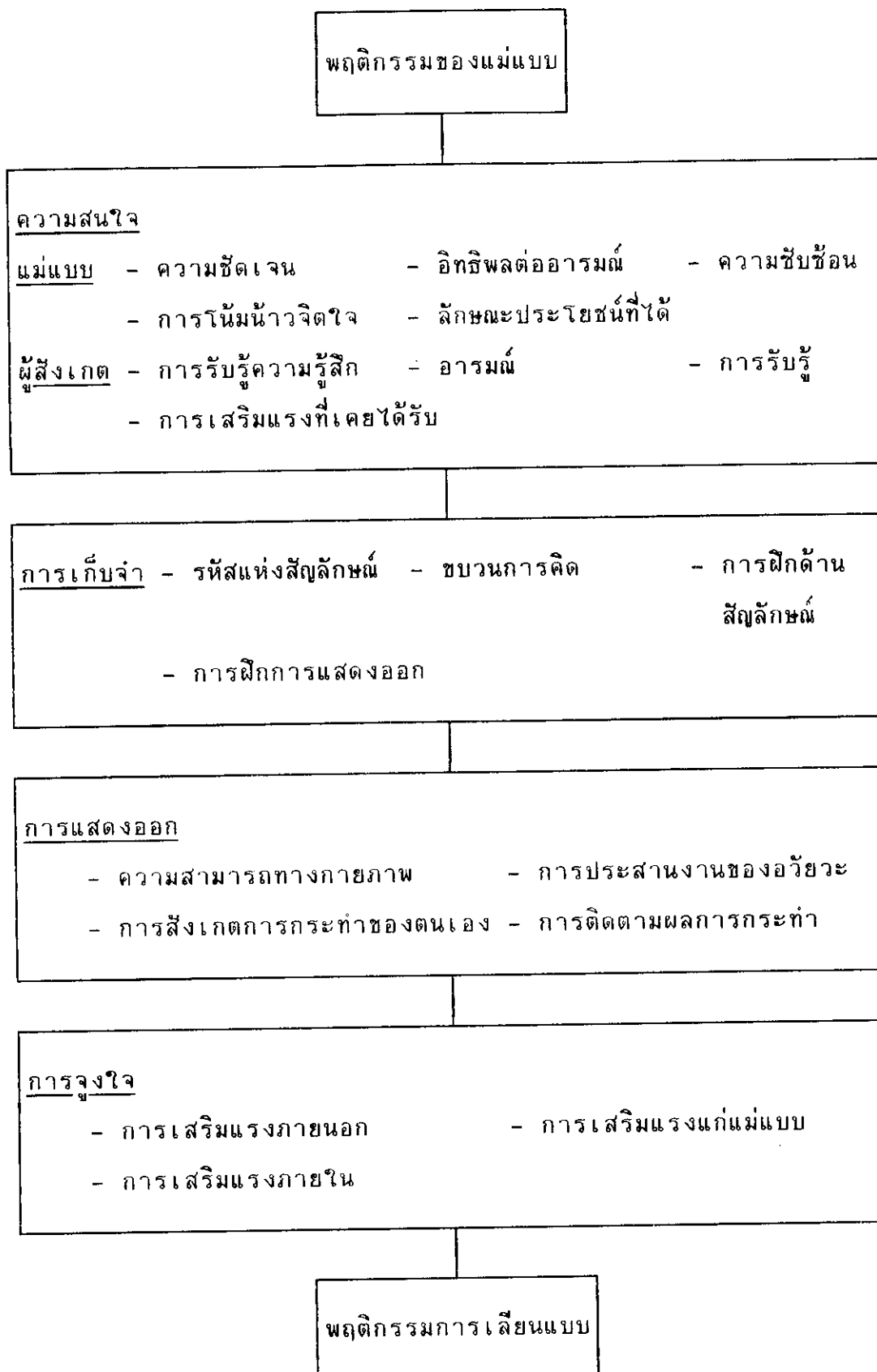
ลักษณะของผู้สังเกต กระบวนการนี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถในด้านการสังเกต การรับรู้ รวบรวม และตีความจากพฤติกรรมของแม่แบบ รวมทั้งการเอาใจใส่พฤติกรรมของแม่แบบนั้น

2. กระบวนการเก็บจำ (Retentional Process) การเรียนรู้โดยการสังเกต บุคคลไม่สามารถจะเรียนรู้ได้มาก ถ้าปราศจากการเก็บจำ เพราะกระบวนการนี้เป็นการรวบรวมรูปแบบพฤติกรรมของแม่แบบที่สังเกตแต่ละครั้ง แล้วนำมาวางรูปแบบของพฤติกรรมที่เด่นชัดในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Coding) ที่จะช่วยให้จำพฤติกรรมแม่แบบได้แม้จะเห็นแม่แบบในระยะเวลาลับๆ

ก็ตาม การเก็บจำกระทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ มโนภาพ (Imaginal Coding) หรือภาษา (Verbal Coding) การเก็บจำในรูปมโนภาพจะง่าย เมื่อแม่แบบแสดงให้เห็นบ่อยๆ ส่วนการเก็บจำในรูปภาษาพัฒนาหลังจากมีมโนภาพ และช่วยให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

3. กระบวนการแสดงออก (Motor Reproductional Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตดัดแปลงสัญลักษณ์จากการเก็บจำมาเป็นการกระทำที่เหมาะสมด้วยการใช้กลไกของความคิด แต่ผู้สังเกตจะแสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนตามที่เขาสังเกตหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับระดับความคิด และความซับซ้อนของพฤติกรรม

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ได้เรียนรู้มา กับการกระทำ เพราะในชีวิตจริงของบุคคล ไม่สามารถจะกระทำตามแม่แบบได้ทั้งหมดบุคคลจึงเลือกที่จะกระทำตามแม่แบบเมื่อการกระทำนั้น ก่อให้เกิดผลดีตอบแทนมากกว่าพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสีย ผู้สังเกตประเมินคุณค่าของพฤติกรรมของแม่แบบโดยการรับเอาสิ่งที่ตนพึงพอใจไว้และไม่ยอมรับสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วย

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดรา (Bandura. 1977:23)

อิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต

แบนดูรา (Bandura. 1977:41-45) ได้สรุปอิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกตดังนี้คือ

1. การสร้างพฤติกรรมใหม่ เมื่อผู้สังเกตได้เห็นการกระทำที่ไม่เคยเห็นมาก่อนของแม่แบบ ผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบของการกระทำใหม่นี้ในรูปแบบของสัญลักษณ์และถ่ายทอดออกมาเป็นพฤติกรรมใหม่
2. การสร้างกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่ จะเกิดขึ้นในสภาพที่ผู้สังเกตเห็นการกระทำของแม่แบบในลักษณะต่าง ๆ เช่น การตัดสินใจ รูปแบบทางภาษา เป็นต้น จากนั้นผู้สังเกตจะทดสอบการกระทำตามแม่แบบลักษณะต่าง ๆ ภายใต้สภาพการณ์ต่าง ๆ และถ้าการตอบสนองส่งผลทางบวก ผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบลักษณะของแม่แบบในรูปแบบต่างๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่
3. การสอบความคิดและพฤติกรรมสร้างสรรค์ การมีแม่แบบจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ เพราะเมื่อมนุษย์เห็นแม่แบบกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งมนุษย์อาจใช้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ประกอบกับการกระทำของแม่แบบมาพัฒนาเป็นความคิดหรือพฤติกรรมใหม่ขึ้นมา
4. การยับยั้งการกระทำ การที่ได้เห็นแม่แบบถูกลงโทษ ผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำตามแม่แบบนั้น และถ้าได้เห็นแม่แบบทำพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง และถูกห้ามปรามแล้วไม่มีผลกรรมใดๆตามมา ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะกระทำตามแม่แบบ
5. การส่งเสริมการกระทำ การมีแม่แบบจะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการกระทำทั้งที่เป็นทางบวกและทางลบถ้าผู้สังเกตได้เห็นแม่แบบแสดงพฤติกรรมหนึ่งและได้รับรางวัลผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะกระทำตามมากขึ้น ดังนั้นการเสนอแม่แบบในสังคมจำเป็นต้องมีความระมัดระวังอย่างยิ่ง เพราะอาจจะมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมทางลบได้
6. ทางด้านอารมณ์ การมีแม่แบบนอกจากจะส่งผลต่อการกระทำแล้ว ผลต่ออารมณ์ของผู้สังเกตให้รุนแรงเพิ่มขึ้นและกระตุ้นให้เกิดอารมณ์คล้ายตามไป

ด้วย

7. การเอื้ออำนวยให้เกิดการกระทำตามแม่แบบ การกระทำใดที่คนให้คุณค่าและความชื่นชอบอยู่แล้ว การกระทำของแม่แบบนั้นก็จะทำให้ผู้สังเกตกระทำได้โดยรวดเร็วและกระทำตามได้ง่าย นอกจากนี้เมื่อคนสามารถกระทำตามตัวแบบได้เร็วจะทำให้เกิดการแผ่ขยายจากสังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่งได้โดยเร็วด้วย

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2537:161-168) ได้สร้างทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทย ซึ่งได้จากการสรุปผลการวิจัยที่เปรียบเทียบลักษณะทางจิตใจของผู้ที่มีพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ในปริมาณที่แตกต่างกัน ทั้ง ๆ ที่ผู้กระทำเหล่านั้นอยู่ในสถานการณ์เดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน โดยการศึกษาวิจัยคนไทยอายุ 6 ถึง 60 ปี จำนวนครึ่งหมื่น

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและพฤติกรรมของคนเก่งว่า พฤติกรรมเหล่านั้นมีสาเหตุทางจิตใจที่ติดตัวผู้กระทำโดยตลอด และสาเหตุทางจิตใจที่เกิดและเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์นั้น มีอะไรบ้าง

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม อยู่ในรูปของต้นไม้ใหญ่ มี 3 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นดอกและผลของต้นไม้ ส่วนลำต้น และส่วนที่เป็นราก ในส่วนแรกคือ ดอกและผลไม้บนต้นแสดงถึงพฤติกรรมที่น่าปรารถนาในปริมาณมาก และพฤติกรรมที่ไม่น่าปรารถนาในปริมาณน้อย ซึ่งส่วนแรกนี้เป็นพฤติกรรมประเภทต่างๆ ที่รวมเข้าเป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ผลที่ออกมาเป็นพฤติกรรมต่างๆ ที่น่าปรารถนา

นี้มีสาเหตุอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ สาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนลำต้นของต้นไม้ อันประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ประการคือ 1. ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง 2. ความเชื่ออำนาจในตน 3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 4. เหตุผลเชิง

จริยธรรม 5. ทศนคติ คุณธรรมและค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้น หรือ สถานการณ์นั้น ส่วนสาเหตุกลุ่มที่สองอยู่ที่รากของต้นไม้นี้ อันประกอบด้วยลักษณะ อีก 3 ประการที่เป็นพื้นฐานทางจิตของบุคคล คือ 1. สติปัญญาหรือความเฉลียวฉลาด 2. สุขภาพจิต และ 3. การมีประสบการณ์ทางสังคม จิตลักษณะ 3 ประการหลังนี้อาจจัดเป็นสาเหตุของการเกิดและการพัฒนาการของจิตลักษณะหลาย ด้านที่ลำต้นของต้นไม้นี้ด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะสามประการที่รากของต้นไม้ จึง เป็นสาเหตุของสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและพฤติกรรมของคนเก่งนั่นเอง ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมจึงกำหนดจิตลักษณะ 8 ประการที่จำเป็นต่อการเกิดและการคงอยู่ ของพฤติกรรมที่น่าปรารถนาต่าง ๆ ของคนไทย

จากทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เกิดจากการสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับคนไทย ทำโดยคนไทยเพื่อคนไทย ที่จะทำให้เราทราบว่าควรพัฒนาจิตลักษณะด้านใดก่อน ตามทฤษฎีนี้จุดเริ่มต้นของการพัฒนาคนให้เป็น คนดีคนเก่ง คือ การเริ่มที่รากของต้นไม้อจริยธรรม เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานทางจิตใจเบื้องต้น

สิ่งสำคัญที่สุดในการที่จะเป็นคนดีและคนเก่งได้ คือ สติปัญญา เฉลียวฉลาด ประสบการณ์ทางสังคมกว้างขวาง และสุขภาพจิตดี ลักษณะ 3 ประการนี้เป็นสาเหตุของการมีจิตลักษณะอีก 5 ประการที่ลำต้นที่จะพัฒนาต่อไปได้ และทำให้เกิดพฤติกรรมที่น่าปรารถนาอย่างสม่ำเสมอในที่สุด อาจกล่าวได้ว่าการที่จะพัฒนาคนให้เป็นคนดีมีจริยธรรมนั้น จะต้องเริ่มพัฒนาคนให้มีความ เฉลียวฉลาด มีสุขภาพจิตดี และมีประสบการณ์ทางสังคมกว้างขวางเสียก่อน จึงจะพัฒนาจริยธรรมขึ้นต่อไปได้ง่ายขึ้น

✓ ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาหาเทคนิควิธีการที่จะสร้างพื้นฐานทางจิตทั้ง 3 ประการ นี้ให้มั่นคงแข็งแรง โดยการปูพื้นฐานตั้งแต่เมื่อเด็กยังเล็ก ๆ โดยเล่านิทานไม่จบเรื่องให้เด็กฟังก่อนนอน อันจะเป็นการสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก ทำให้มีสุขภาพจิตดี และเพิ่ม ประสบการณ์ทางสังคมตลอดจนเสริมสติปัญญาให้กับเด็ก

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

ความหมายของนิทาน

วลัย วไลยธารง (2525:22-26) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า นิทานคือเรื่องราวที่ได้เล่าสืบต่อกันมาเป็นทอดๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน นิทานเหล่านี้ อาจจะเป็นเรื่องที่ยึดความจริงหรือมีการเล่าเสริมต่อให้สนุกสนาน ตื่นเต้น ลึกซึ้ง หรือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นมาจากจินตนาการของผู้เล่าเองก็ได้ และอาจจะสอดแทรกคติเตือนใจหรือแนวทางปฏิบัติที่ถูกที่ควรในการดำรงชีวิตด้วย

ชุตินา สัจจามันท์ (2525:10) กล่าวว่านิทานนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังสร้างสรรค์จินตนาการ และช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กอีกด้วย

สรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่ได้เล่าสืบต่อกันมาหรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และสอดแทรกความคิด คุณธรรมจริยธรรมอันดีงามสำหรับเด็ก พร้อมทั้งเป็นสื่อช่วยในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก

คุณค่าของนิทาน

เด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุ 3-6 ปี เป็นวัยแห่งการเพื่อฝันสามารถสร้างจินตนาการมากมายแต่ความจำกัดทางการรับรู้จึงขาดประสบการณ์ต่าง ๆ ฉะนั้นเด็กวัยนี้จึงเป็นวัยที่เหมาะสมที่จะเสริมสร้างหรือเพิ่มพูนประสบการณ์ วิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่ง ก็คือให้ฟังนิทาน เพื่อช่วยให้เด็กปรับตัวและยอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2520:37-39) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานว่าจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ได้ ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นมีที่พึ่งทางใจรู้สึกว่าคุณนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เด็กได้พักผ่อน ผ่อนคลายความเครียดได้รับความเพลิดเพลินและได้ความรู้จากเรื่องที่ฟัง ซึ่งชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521

:81) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเล่านิทาน ว่าเป็นการช่วยเสริมพัฒนาการทางภาษา ความคิด ทำให้เกิดจินตนาการ เป็นการฝึกเด็กให้เป็นนักฟังที่ดีอีกด้วย และใช้นิทานในการสอนจริยธรรมแก่เด็ก ตลอดจนเป็นการส่งเสริมการอ่าน เพราะเด็กชอบฟังนิทาน มีความรู้สึกชื่นชอบในหนังสือนิทานก่อนที่จะอ่านได้อย่างเข้าใจ (ศ.ศุภนิมิตร.2522:28-32; จวีวรรณ กินาวงศ์. 2526:125-126) นอกจากนี้พรจันทร์ จันทวิมล (2528:245) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานอีกว่าเป็นเรื่องที่มีการขึ้นต้น ดำเนินเรื่อง และจบ มีความสมบูรณ์ในตนเอง มีการเคลื่อนไหวต่อเนื่องกัน และยังสนองความปรารถนาบางอย่างที่ไม่อาจมีได้ในชีวิตจริง

นอกจากนี้ลิโวและริทซ์ ได้กล่าวถึงการเล่านิทานว่า "ผู้เล่าและผู้ฟังต่างมีประสบการณ์ร่วมกันในการเล่านิทาน และแสดงออกในทางสร้างสรรค์ การฟังนิทานเกิดจากความสามารถซึ่งไม่ใช่เพียงการได้เห็นเท่านั้น แต่เป็นการเฝ้าดูอย่างพินิจพิจารณา ไม่ใช่เพียงการได้ยินเท่านั้น แต่เป็นการฟังอย่างตั้งใจ ไม่ใช่การเลียนแบบ แต่เป็นการคิดปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ และไม่ใช่เพียงการสังเกตแต่เป็นการได้มีประสบการณ์และรับรู้สิ่งใหม่ๆ ในทันทีทันใด" (Livo and Rietz. 1987:4)

รูปแบบของนิทาน

ไพพรรณ อินทนิล (2534:27-28) ได้แบ่งนิทานตามรูปแบบ (Form) ได้ดังนี้

1. นิทานปรัมปราหรือเทพนิยาย (Fairy Tale) มักจะกำหนดสถานที่เลื่อนลอยไม่แน่ชัด เช่น ในกาลครั้งหนึ่งมีเมือง ๆ หนึ่ง ตัวละครมีฤทธิ์เดชมาก ถ้าเป็นชายยากจนก็จะแต่งงานกับหญิงสูงศักดิ์ เช่น สังข์ทอง ปลาบู่ทอง สโนว์ไวท์ ซินเดอเรลล่า

2. นิทานท้องถิ่น (Legend) หรือเรียกว่า "ตำนาน" มักเป็นเรื่องขนาดสั้นเกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นเรื่องพิสดารแต่เชื่อว่า

เกิดขึ้นจริง เช่น เรื่องพระยากงพระยาพาน พระร่วง นิทานท้องถิ่น

3. นิทานเทพนิยาย (Myth) ตัวบุคคลในเรื่องมักจะเกี่ยวกับความเชื่อ เช่น เรื่องพระอินทร์ ท้าวมหาสงกรานต์ เมขลา - รามสูร

4. นิทานเรื่องสัตว์ (Animal Tale) แต่มีความประหลาดเช่นเดียวกับคน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

4.1 นิทานประเภทสอนคติธรรม (Fable) คล้ายกับนิทานคติสอนใจ คือ ตัวเอกต้องเป็นสัตว์ แต่มีคติสอนใจ เช่น ราชสีห์กับหนู

4.2 นิทานประเภทเล่าซ้ำ ๆ หรือเล่าไม่รู้จบ (Formula Tale) เช่น เรื่องยายกะตา มีวิธีการเล่าแบบจำเพาะ

5. นิทานตลกขบขัน (Jest) เป็นเรื่องสั้น ๆ เนื้อหา จุดสำคัญอยู่ที่เรื่องที่ไม่น่าเป็นไปได้ อาจจะเป็นเรื่องการแก้แค้น แก้อั่ว การแสดงปฏิภาณไหวพริบ เป็นการแสดงออกทางด้านอารมณ์ของมนุษย์ที่ต้องการหลุดพ้นจากกรอบของวัฒนธรรม ประเพณี และกิจวัตร ฉะนั้นนิทานประเภทนี้จึงรวมไปถึงนิทานเหลือเชื่อ ซึ่งทั้งผู้ฟังและผู้เล่าไม่ติดใจในความไม่สมจริงเหล่านั้น

วิธีการเล่านิทาน

ในการเล่านิทานจะต้องเลือกวิธีการเล่าให้เหมาะสมกับผู้ฟังตามอายุและความรู้ ซึ่งวิธีการเล่าอาจทำได้ดังต่อไปนี้ (วาณี ฐานนวงศ์คานติ. 2521:92)

1. เล่าปากเปล่า โดยผู้เล่าทำท่าทางหรือเสียงประกอบในการเล่าให้คล้ายกับตัวละครในเรื่อง เช่น เสียงคนแก่ เสียงเด็ก หรือเสียงสัตว์ เป็นต้น

2. เล่านิทานจากหนังสือ วิธีนี้ผู้เล่าเลือกหนังสือที่มีภาพประกอบสวยๆ ผู้เล่าควรจำเค้าโครงของเรื่องกับคำสนทนาที่สำคัญให้ได้ หนังสือที่เลือกมาเล่าควรมีขนาดใหญ่พอสมควร มีภาพชัดเจน ภาษาสละสลวยและเรื่องมีคุณค่า

3. เล่าเรื่องจากภาพ วิธีนี้ผู้เล่าจะมีภาพสำคัญเพียง 3-5 ชิ้นเป็นภาพสำคัญของเนื้อเรื่องที่จะเล่า

4. เล่าเรื่องประกอบรูปภาพ มีรูปภาพของตัวละครในเรื่องหรือ

ส่วนประกอบที่สำคัญ เช่น ต้นไม้ ภาพยานพาหนะ

นอกจากนี้พรจันทร์ จันทวิมล (2528:256) ยังได้กล่าวถึงศิลปะในการเล่านิทานให้เด็กฟังดังนี้คือ

1. เตรียมขั้นต้นเรื่องด้วยดี เพื่อเรียกความสนใจ เช่น "วันนี้ครูมีนิทานสนุกมากเรื่องหนึ่งจะเล่าให้ฟัง คิดว่านักเรียนทุกคนจะต้องชอบ นิทานเรื่องนี้ชื่อว่า..."
2. พยายามเลี่ยงการบรรยายและการอธิบายที่ไม่จำเป็น
3. เมื่อตัวละครพูดคุยกัน ควรใช้บทสนทนาในหนังสือ
4. การเล่าควรใช้น้ำเสียงที่ช้า ชัดเจน มีหนักเบา รู้จักเน้นเสียงในที่ที่ควรเน้น
5. ผู้เล่าอาจใช้สีหน้า ท่าทาง ประกอบบ้าง โดยใส่อารมณ์ของตัวละคร
6. การเล่าบางครั้ง หากมีอุปกรณ์ที่เคลื่อนที่ได้ จะดึงดูดความสนใจของเด็กได้มาก
7. ข้อดีของการเล่าแตกต่างจากการอ่านนิทาน คือ ครูได้มีโอกาสสนทนากับนักเรียน ทั้งยังสามารถอธิบายต่อเติมเรื่องได้
8. หลังจากฟังนิทานจบ ควรให้เด็กมีส่วนร่วม เช่น ให้ลองเล่าหรือตอบคำถามเพื่อทดสอบว่าเด็กเข้าใจเรื่องหรือไม่ หรืออาจให้เด็กช่วยกันดัดแปลงแก้ไขเรื่องที่มีตอนจบที่ไม่ดี

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

การส่งเสริมการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในปัจจุบันยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมาเพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกที่เปลี่ยนไปทั้งทางวัตถุ วิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ ดังนั้นชีวิตมนุษย์จึงจำเป็นต้องอาศัยการอ่านเป็นสำคัญด้วยเพื่อให้สามารถติดตามความ

เคลื่อนไหวต่าง ๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนไป การอ่านมีประโยชน์แก่นมนุษย์ทุกด้าน ทั้งให้ความรู้ การประกอบอาชีพ และการพักผ่อนหย่อนใจ (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. 2525:16)

แม้ว่าจะมีกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านก็ตาม แต่ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นการรณรงค์ที่พัฒนาการอ่านเต็มที่แล้ว ดังที่ณรงค์ ทองปาน (2526:5) และกาญจนา วิชญาปกรณ์ (2534:5) กล่าวถึงสาเหตุที่คนไทยไม่มีนิสัยรักการอ่าน คือ

1. ไม่ได้รับการปลูกฝังให้รักการอ่านมาตั้งแต่เยาว์วัย
2. ถูกขัดขวางมิให้อ่านหนังสือที่ตนสนใจ และถูกบังคับให้อ่านแต่หนังสือเรียนที่มุ่งเน้นความรู้ความจำ ผู้อ่านเกิดความเบื่อหน่ายจนรู้สึกเกลียดการอ่านไปในที่สุด
3. ระบบสื่อสารมวลชนในปัจจุบัน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ซึ่งให้ความเพลิดเพลิน และเข้าใจได้ง่ายกว่า จึงนับว่ามีส่วนให้คนไม่ชอบอ่านหนังสือ

แครอลและคาร์ล (Carol and Carl. 1993:206) ได้กล่าวถึงสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่เป็นการวางรากฐานในการอ่านให้กับเด็ก คือครูจะต้องอ่านหนังสือที่ดีให้เด็กฟังทุกวัน และควรมีหนังสือที่น่าสนใจ และเหมาะสมกับความสามารถในการอ่านของเด็กไว้ในชั้นเรียนด้วย

มาร์เชล (Marshall.1982:114-115) ได้สรุปถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจในการอ่านของเด็กมีดังนี้คือ

1. การมีโฆษณา สิ่งตีพิมพ์ของหนังสือ
2. มีการจัดหาหนังสือเด็กให้มีทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียน ห้องสมุด และร้านหนังสือ
3. มีการเลือกสรรหนังสือเพื่อประโยชน์ต่อเด็กโดยผู้ใหญ่ (พ่อแม่ ครู และบรรณารักษ์)
4. เวลา และโอกาส (Opportunity) ในการอ่าน
5. ความต้องการ และความสามารถเฉพาะตัวในเด็กแต่ละบุคคล

สโตน (Stone.1994:76-77) ยังพบว่า การจะให้เด็กรักการอ่านนั้น ครูหรือผู้ใหญ่ควรเลือกหนังสือที่เหมาะสมกับระดับความสามารถและให้เขาได้อ่านในสิ่งที่เขาสนใจ สอนให้เขาค้นพบว่า การอ่านน่าสนใจเพียงใดอันจะเป็นแรงกระตุ้นที่มาจากภายใน และการอ่านนั้นควรเป็นสิ่งที่เร้าใจแทนที่จะเป็นแบบฝึกหัดที่น่าเบื่อในเด็กอายุต่ำกว่า 7 ปี ซึ่งเป็นที่น่าเสียดายว่าครูส่วนใหญ่ไม่รู้ว่าจะทำให้เกิดขึ้นได้อย่างไร กลับชอบใช้แต่แรงจูงใจภายนอกแทน เช่น การให้รางวัลเป็นหมากฝรั่ง ขนม ฯลฯ ซึ่งเด็กบางคนไม่ต้องการ

นอกจากนี้ กาญจนา วิชญาปกรณ์ ยังได้กล่าวแนะนำถึงวิธีปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านตั้งแต่เยาว์วัย โดยเริ่มจากที่บ้านเพราะบ้านมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านของเด็กมากที่สุด เริ่มแรกพ่อแม่ควรเล่านิทานให้เด็กฟัง อ่านหนังสือให้เด็กฟัง ชี้ชวนให้เด็กดูหนังสือ ดูรูปภาพสวย ๆ ก่อนแล้วจึงเพิ่มเป็นเรื่องราวตัวหนังสือ เมื่อเด็กปฏิบัติเป็นประจำก็จะเกิดความเคยชินกับนิสัยรักการอ่าน และทางโรงเรียนก็มีส่วนกระตุ้นด้วยวิธีการคล้ายคลึงกับที่บ้านให้มีประกวดแข่งขันการอ่าน การฝึกให้ค้นคว้าศึกษาตามความสนใจ ก็จะเป็นการปูพื้นฐานนิสัยให้เด็กเริ่มรักการอ่านมาจนกระทั่งโต (กาญจนา วิชญาปกรณ์. 2534:5)

ไพพรรณ อินทนิล (2534:48-49) กล่าวถึงการฟังนิทานว่า การฟังนิทานคือจุดเริ่มต้นไปสู่การรักการอ่านหนังสือในที่สุด ประโยชน์ของการฟังนิทานคือ

1. เชื่อมโยงความรัก ความใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่กับลูก ครูกับเด็ก เด็กกับเด็ก
2. สนองต่อความต้องการของเด็ก ๆ ที่อยู่ในวัยอยากรู้อยากเห็น
3. ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟัง มีสมาธิ
4. มีความคิดสร้างสรรค์
5. ให้ความบันเทิง และเพิ่มพูนความรู้
6. ผู้เล่ามีโอกาสแทรกคำสั่งสอนไปในนิทาน เช่น การปลูกฝังคุณธรรมด้านต่าง ๆ

ดังนั้น ควรแบ่งเวลาให้ลูกเพียงวันละเล็กวันละน้อยเล่านิทานให้ลูกฟังอย่างสม่ำเสมอ

วรณี ศิริสุนทร (2532:30, 35-36) เสนอแนะให้พ่อแม่เล่านิทานให้ลูกฟังซึ่งเวลาที่เหมาะสม คือในช่วงก่อนนอน ผู้ใหญ่ควรจัดเป็นชั่วโมงนิทาน (Story-Hour) เพื่อแนะนำวรรณกรรมสำหรับเด็กพร้อมกับกระตุ้นให้เด็กรู้จักอ่านด้วยตนเอง

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านนั้นควรจะเริ่มมาที่บ้าน เด็กก่อนวัยเรียนเป็นช่วงเหมาะที่จะปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน เพราะเด็กจะเริ่มมีความสนใจต่อการฟังนิทาน การฟังทำนองเสนาะ ดังนั้น กิจกรรมที่พ่อแม่ควรทำร่วมกับเด็กในช่วงวัยนี้ ได้แก่ การเล่านิทาน การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ซึ่งนอกจากสนองความต้องการของเด็กแล้ว ยังเป็นการสร้างความใกล้ชิดกับเด็ก และช่วยให้เด็กนอนหลับง่ายขึ้นด้วย (ชุตินา สัจจามันท์. 2525 :10-11) ดังที่คนทั่วไปมีความเห็นพ้องกันว่า การอ่านหนังสือร่วมกันระหว่างพ่อแม่กับเด็กก่อนวัยเรียนนั้นเป็นการปฏิบัติที่ให้ผลอย่างใหญ่หลวงในการได้มาซึ่งความรู้ที่สัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ และจะเป็นแนวทางให้ประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะการที่พ่อแม่อ่านออกเสียงให้ลูกฟังทุกคืนจะมีอิทธิพลต่อจิตใจของเด็กเป็นอย่างมาก เท่ากับเป็นการจุดประกาย (Head Start) เริ่มต้นทางการศึกษาให้กับเด็ก ๆ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านซึ่งจะติดตัวไปจนตลอดชีวิต (Scarborough and Wanda. 1994:245)

นอกจากนี้หลักการพื้นฐานของการสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นหลัก (Literature-Based) สำหรับสอนเด็กอ่านจะทำให้เด็กได้เรียนอย่างมีความหมาย และมีความสุขโดยที่ผู้ใหญ่คอยชี้แนะเป็นการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ และเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ (Scarborough and Wanda. 1994:246; citing Clay. 1979; Goodman. 1987; Taylor, Blum & Logsdon. 1986)

อรสา กุมาริ ปุกหุต (2526:317-325) ยังได้กล่าวถึงการส่งเสริมการอ่านว่าหมายถึงการช่วยให้เด็กต้องการอ่าน อ่านได้ตามลำพัง อ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์หลายชนิดซึ่งจะก่อให้เกิดผลตามมามากหลายประการ ได้แก่ การมีทักษะในการสนทนา การเล่าเรื่อง การใช้ภาษา การมีความรอบรู้เพิ่มขึ้น การมีความคิดสร้างสรรค์ดีขึ้น เป็นต้น

ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการอ่าน ได้แก่

1. สิ่งที่ผู้อ่านวยต่อการอ่าน อันได้แก่ หนังสือ เอกสาร โดยคำนึงถึงความสนใจของเด็ก
2. ความพร้อมและความสามารถของผู้อ่าน ถ้าผู้อ่านมีความพร้อมทั้งด้านความสามารถและความต้องการในการอ่าน ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านก็จะทำให้การอ่านเกิดประสิทธิภาพ
3. การส่งเสริมกำลังใจผู้อ่าน การได้รับการส่งเสริมสนับสนุนย่อมเกิดกำลังใจและความพยายามที่จะอ่านยิ่งขึ้น อันจะเป็นการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านต่อไป
4. สถานที่อันเหมาะสมที่จะเอื้อต่อประสิทธิภาพในการอ่าน ถ้าสถานที่นั้นทำให้ผู้อ่านพอใจก็จะทำให้อยากอ่าน
5. การใช้สื่อส่งเสริมการอ่าน อาจเป็นอุปกรณ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ เช่น แสดงบทบาทสมมติ การตอบปัญหา การอ่านเรื่องแล้วจัดแสดงละคร เป็นต้น จะช่วยส่งเสริมการอ่านให้มีความหมายดียิ่งขึ้น
6. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการอ่าน พร้อมทั้งเสนอแนะสิ่งที่เหมาะสมตามความสนใจของผู้อ่านในวัยต่าง ๆ กัน
7. การมีงบประมาณเพียงพอสำหรับการจัดหาหนังสือและสื่ออื่น ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมการอ่าน

วิธีการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านให้เด็ก

การที่จะปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านนั้น จำเป็นต้องได้รับความ

ร่วมมือทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองและครู ตลอดจนหน่วยงานที่รับผิดชอบและการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก

พ่อแม่ ผู้ปกครองช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กได้ดังนี้

1. พยายามทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน
2. ควรเลือกหนังสือที่ดีมีคุณค่าเหมาะสมกับวัยของเด็กในบ้าน
3. ชักจูงให้เด็กสนใจที่จะอ่านหนังสือ โดยคุยถึงเรื่องในหนังสือ
4. สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง เช่น การเล่าเรื่องจากหนังสือ

ที่มีภาพประกอบ อาจให้เด็กนอนหนุนตักฟังตามสบาย และสร้างความอบอุ่นให้แก่เด็ก ทำให้เด็กอยากติดตามฟังหรือติดตามอ่านเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเองต่อไป

5. ควรจัดส่วนหนึ่งในบ้านเป็นมุมหนังสือ เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาหยิบอ่านหรือสะสมหนังสือไว้อ่านเมื่อต้องการ
6. พยายามแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านของเด็กเท่าที่โอกาสจะอำนวย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านยิ่งขึ้น

7. หาโอกาสพาเด็กไปเลือกซื้อหนังสือด้วยตนเองและเลือกหาหนังสือที่ดีมาไว้อ่าน

8. ให้การสนับสนุนต่อสิ่งที่ทางโรงเรียนมอบหมายมา เช่น การที่ครูกำหนดให้เด็กอ่านหนังสือ หาเรื่องต่าง ๆ ไปเล่าให้เพื่อนฟัง

9. ให้ความอนุเคราะห์ต่อเรื่องของการส่งเสริมการอ่าน เช่น การร่วมบริจาคทรัพย์หรือหนังสือให้แก่ทางโรงเรียน

10. เมื่อพบปัญหาเกี่ยวกับการอ่านของเด็กก็ให้ความเอาใจใส่และแจ้งให้ทางโรงเรียนทราบ เพื่อร่วมมือกันแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้น

4/โรงเรียนช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อการส่งเสริมการอ่านสนับสนุนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กในทุกทางที่พึงจะกระทำได้ เป็นต้นว่า ติดตามความเคลื่อนไหวของหนังสือเด็กและแนะนำหนังสือที่เหมาะสมจะนำมาไว้ในห้องสมุดได้ตามโอกาส วางนโยบายเกี่ยวกับการหมุนเวียนให้นักเรียนได้ใช้ห้องสมุดให้เป็น และใช้อย่างคุ้มค่า

2. ครูในโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กยิ่งกว่าผู้บริหารอาจใช้วิธีการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กดังนี้คือ

2.1 ครูควรเข้าใจถึงกระบวนการอ่านของเด็กดีพอ เพื่อจะได้แนะนำให้เด็กอ่านได้อย่างถูกต้อง

2.2 ครูควรจัดหาและสนับสนุนให้เด็กได้อ่านหนังสือที่เหมาะสมกับแต่ละวัยตามความสนใจของเด็ก พร้อมทั้งแนะนำหนังสือที่ดีมีคุณค่าแก่เด็ก

2.3 ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก เช่น การเล่าเรื่องที่เร้าให้เด็กเกิดความรู้สึก โดยเฉพาะเด็กเล็กๆ ที่ยังอ่านหนังสือไม่ออก การเล่าเรื่องช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกในเบื้องต้น และกระตุ้นความรู้สึกที่อยากจะอ่านเองได้ ซึ่งครูพยายามชี้ให้เห็นว่ามีหนังสือที่สนุก ๆ อีกมาก เมื่ออ่านหนังสือเองได้ก็จะมีโอกาสอ่านเรื่องสนุก ๆ ได้อีกมาก

2.4 จัดมุมหนังสือชั้นในชั้นเรียน

2.5 พยายามหาสื่อต่าง ๆ ช่วยให้เกิดนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ หนังสือที่มีคุณค่าและทันสมัย ทั้งควรเหมาะสมกับวัยด้วย

2.6 ครูและพ่อแม่ ผู้ปกครองควรร่วมมือกัน โดยครูพยายามหาทางชี้แนะให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการอ่านเพื่อจะได้เลือกหนังสือที่ดีมีคุณค่าให้เด็กอ่าน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจริยธรรม

โกศล มีคุณ (2524: 225-231) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองฝึกลบธรรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และทักษะการสวมบทบาท โดยจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม 4 กลุ่ม กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 สร้างเสริมจริยธรรมโดยการฝึกสวมบทบาทร่วมกับการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม กลุ่มที่ 2 ได้รับการฝึกสวมบทบาทอย่างเดียว กลุ่มที่ 3 ได้รับการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเดียว ส่วนกลุ่มที่ 4 เป็น

กลุ่มควบคุมฝึกโดยใช้เนื้อหาวิชาหน้าที่พลเมือง และศีลธรรม ผู้วิจัยให้นักเรียนเรียนด้วยตนเองจากบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นประกอบกับวิธีการร่วมกิจกรรมกลุ่มในห้องเรียน ส่วนการฝึกสวมบทบาท ใช้วิธีการร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างเดี่ยว ทุกกลุ่มใช้เวลาในการฝึก 15 ครั้ง ครั้งละ 60-100 นาที โดยทำการฝึกทุกวัน วันละครั้ง ช่วงเวลาของการฝึกประมาณ 3 สัปดาห์ ผลการวิจัยสรุปว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึก 2 ด้าน คือกลุ่มที่ 1 ให้ผลเท่าเทียมกับกลุ่มที่ฝึกด้านเดียวคือกลุ่มที่ 2 และ 3 และพบว่าความสามารถในการสวมบทบาทเป็นปัจจัยสำคัญต่อพัฒนาการของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล และภายหลังจากที่นักเรียนได้รับการฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะการสวมบทบาทนี้มีความสามารถให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกนี้

บุบผา เรืองรอง (2526: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สาม ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเล่านิทานกับกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนทุ่งมหาเมฆเขตกรุงเทพมหานคร การทดลองแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ใช้แม่แบบนิทานประกอบภาพ และกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อสอนความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย ความตรงต่อเวลา และความกตัญญู กตเวทีแก่นักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การเล่านิทานประกอบภาพกับกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติทำให้นักเรียนมีความคิดรวบยอดทางจริยธรรมสูงขึ้น โดยที่วิธีการทั้งสองอย่างได้ผลไม่แตกต่างกัน

พิมพ์ไล ทองไพบูลย์ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้พฤติกรรมเอื้อเฟื้อของเด็กจากตัวแบบในนิทานประกอบภาพกับตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลอายุ 4-6 ปี จำนวน 60 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มดูตัวแบบในนิทานประกอบภาพ กลุ่มดูตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่เสนอตัวแบบจะอยู่ในห้องเรียนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือนิทาน 5 เรื่อง ซึ่งแกนของเรื่องเน้นพฤติกรรมเอื้อเฟื้อเป็นหลัก โดยใช้เวลาในการเสนอตัวแบบ ครั้งละ 15-20 นาที วันละ

1 เรื่อง เป็นเวลา 5 วันติดต่อกัน กลุ่มตัวอย่างจะได้รับการประเมินพฤติกรรม เพื่อเป็น 3 ระยะ คือก่อนการทดลอง ภายหลังการทดลองทันที และภายหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ โดยประเมินจากพฤติกรรมการบริโภคอาหารใน สถานการณ์ที่กำหนดขึ้น ผลพบว่ากลุ่มที่ดูตัวแบบในนิทานประกอบภาพ กับกลุ่มที่ดู ตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือ มีพฤติกรรมเลือกเพื่อสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่สอง กลุ่มแรกมีพฤติกรรมเลือกเพื่อไม่แตกต่างกัน และจากการติดตามผลภายหลัง การทดลอง 2 สัปดาห์พบว่าพฤติกรรมเลือกเพื่อของกลุ่มตัวอย่างที่ดูตัวแบบใน นิทานประกอบภาพกับกลุ่มตัวอย่างที่ดูตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือ ยังคงมีอยู่ ทั้ง 2 กลุ่มทดลอง แต่กลุ่มที่ดูตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือจะมีพฤติกรรมเลือกเพื่อ ภายหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ อยู่ในระดับคงที่มากกว่ากลุ่มที่ดูตัวแบบในนิทาน ประกอบภาพ

ภิกษุญน เจนเจริญวงศ์ (2530: 38) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนา จริยธรรมด้านความเมตตากรุณาของนักเรียน จากการอ่านหนังสือภาพที่มีการนำ เสนอพฤติกรรมของตัวละครเอกในทางบวกและทางลบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แบ่งเป็น 3 กลุ่ม เข้ารับการทดลองโดยกลุ่มที่ 1 ได้อ่าน หนังสือภาพที่มีการนำเสนอพฤติกรรมของตัวละครเอกในทางบวก กลุ่มที่ 2 ได้อ่าน หนังสือภาพที่มีการนำเสนอพฤติกรรมของตัวละครเอกในทางลบ ส่วนกลุ่มควบคุม ไม่ได้ อ่านหนังสือภาพ ผลพบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอ่านหนังสือ ภาพที่มีการเสนอพฤติกรรมของตัวละครเอกทั้งในทางบวกและทางลบมีการพัฒนา พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา สูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการ อ่านหนังสือภาพ และคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่อ่านหนังสือภาพที่มีการนำเสนอพฤติกรรม ของตัวละครเอกในทางบวกสูงกว่ากลุ่มที่อ่านหนังสือภาพที่มีการนำเสนอพฤติกรรม ของตัวละครเอกในทางลบ

บรรพต พรประเสริฐ (2531: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบมโนทัศน์ ทางจริยธรรมของนักเรียนอนุบาล โดยใช้นิทานและเกม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นอนุบาลที่ 2 จังหวัดยะลา จำนวน 40 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลอง ที่ 1 ได้รับการสอนโดยใช้นิทาน และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการสอนโดยใช้เกม

ทั้งสองกลุ่มได้รับการสอนจริยธรรม 6 เรื่อง คือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี และความเมตตา กรุณา ผลพบว่านักเรียนอนุบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้นิทานและเกม มีมโนทัศน์ทางจริยธรรมทั้ง 6 เรื่องสูงขึ้น มโนทัศน์ทางจริยธรรมและความคงทนในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้นิทานกับการสอนโดยใช้เกมไม่แตกต่างกัน

วาริ นิยมธรรม (2536: 59) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบจากนิทานชาดก เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 90 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการสอนโดยใช้แม่แบบจริยธรรมโดยการเล่านิทานชาดกประกอบรูปภาพ กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนโดยใช้แผนการสอนของกองวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมซึ่งไม่ได้รับการสอน ผลพบว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้แม่แบบจากนิทานชาดก และกลุ่มที่ได้รับการสอน โดยใช้แผนการสอนของกองวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มีพัฒนาการพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณาสูงกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนกลุ่มที่สอนโดยใช้แม่แบบนิทานชาดก มีพัฒนาการเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา มากกว่ากลุ่มที่สอนตามแผนการสอนของกองวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

มิดลาร์สกี ไบรอัน และบริคแมน (Mildlarsky, Bryan and Brickman, 1973: 321-328) ได้ศึกษาผลของแม่แบบและรางวัลต่อการส่งเสริมพฤติกรรมเอื้อเฟื้อในเด็กหญิงจำนวน 72 คน โดยให้ดูแม่แบบที่เป็นคนจริง ๆ 3 แบบ คือ แม่แบบที่แสดงความเอื้อเฟื้อ แม่แบบที่เป็นกลาง และแม่แบบที่เห็นแก่ตัว ผู้ทดลองได้สร้างสถานการณ์ให้ผู้ถูกทดลองเล่นเกมอย่างหนึ่ง เมื่อชนะจะได้รางวัลเป็นเบี้ย 4 อัน ซึ่งสามารถนำไปแลกเป็นขนมหรือของเล่นได้ พฤติกรรมเอื้อเฟื้อวัดได้จากการที่เด็กบริจาคเบี้ยรางวัลให้แก่เด็กที่ยากจน ปรากฏว่าเด็กที่ดูแม่แบบแสดงความเอื้อเฟื้อ มีการบริจาคเบี้ยมากที่สุด และการวิจัยนี้ยังมีการวิจัยต่อไป โดยแบ่งผู้ร่วมทดลองแต่ละกลุ่มเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกได้รับคำชมเชยเมื่อบริจาคเบี้ย อีกส่วนหนึ่งไม่ได้รับคำชมเชยแม้บริจาคเช่นกัน ผลการทดลองปรากฏว่ากลุ่มที่ดูแม่แบบที่ได้รับแรงเสริมจะมีพฤติกรรมการบริจาคสูงกว่า กลุ่มดูแม่แบบที่ไม่ได้

รับแรงเสริม

ซอลซ์ ดิกสัน และจอห์นสัน (Saltz, Dixon and Johnson. 1977: 367-380) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้กับเด็กอนุบาล อายุ 3-4 ปี ที่โรงเรียนในเมืองดีทรอยต์ เด็กในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 146 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกเล่านิทานให้ฟังแล้วให้เด็กแสดงบทบาทประกอบตามเรื่อง กลุ่มที่สอง เล่านิทานให้ฟังพร้อมพาไปดูของจริงนอกสถานที่ เช่น ไปซื้อของ ไปสวนสัตว์ กลุ่มที่สาม สนทนากับเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่เล่าให้ฟัง และกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุมผลการทดลองพบว่าถ้าเด็กได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเรื่องไปด้วย จะพัฒนาจิตลักษณะต่าง ๆ ได้ดีที่สุดในได้แก่ กลุ่มที่ 1 แสดงว่าเมื่อเด็กฟังนิทานแล้วย่อมมีความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตัวชอบ หรือตัวละครที่ได้รับความสำเร็จจากพฤติกรรมนั้น ๆ

คลอร์ และ เบรย์ (Clare and Bray. 1978:156) ได้ศึกษาผลของการใช้นิทานที่ส่งผลต่อพฤติกรรม และทัศนคติของเด็กโดยใช้แม่แบบในนิทาน และการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 62 คน จากโรงเรียน 2 แห่ง ในอัลบานาและอิลลินอยส์ โดยสุ่มเข้ารับสถานการณ์ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 แสดงบทบาทสมมติ กลุ่มที่ 2 ดูแม่แบบในนิทาน (ฟังนิทาน) กลุ่มที่ 3 ดูแม่แบบในนิทานและแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุมโดยเรื่องที่ใช้ในการทดลองนี้จะมีลักษณะตัวละครของเรื่องเหมือนกัน ผลพบว่าเด็กเหล่านี้มีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์ และหลังจากนั้นอีก 6 สัปดาห์ ทำการวัดซ้ำอีกครั้ง ปรากฏว่าทัศนคติของเด็กชายทั้งสองโรงเรียนไม่เปลี่ยนแปลง เด็กชายที่เคยล่าสัตว์ก็เลิกล่าสัตว์ จากผลการศึกษาดังนี้แสดงว่านิทานมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรม และทัศนคติของเด็กในเวลาต่อมา

ซากอสกี และคนอื่น ๆ (Sagotsky and others. 1981:1037-1042) ได้ศึกษาผลของแม่แบบ และวิธีการแนะนำโดยตรงต่อการเรียนรู้ พฤติกรรมความร่วมมือในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 118 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ให้ดูภาพยนตร์แม่แบบที่ผู้ใหญ่แสดง การตกลงที่จะช่วยเหลือกันก่อนการเล่นเกม ร่วมกับการแสดงพฤติกรรมร่วมมือ

ตั้งแต่เริ่มเล่นเกมจนจบการเล่น เกม กลุ่มที่ 2 ให้ดูภาพยนตร์แม่แบบที่เป็นผู้ใหญ่ แสดงการตกลงที่จะช่วยเหลือกันก่อนการเล่น เกม กลุ่มที่ 3 ผู้วิจัยอ่านคำแนะนำ วิธีการเล่นเกมและแนะนำให้ร่วมมือกันในการเล่น เกม และกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่ม ควบคุมไม่ได้รับการดูแม่แบบในภาพยนตร์ และคำแนะนำให้ร่วมมือกันในการเล่น เกม หลังจากดูภาพยนตร์แม่แบบหรือการแนะนำแล้วให้แต่ละกลุ่มเล่นเกม พบว่าเด็กในกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 มีการแสดงพฤติกรรมความร่วมมือในการเล่นเก้มนานกว่ากลุ่มที่ 4 โดยไม่พบความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมความร่วมมือในแต่ละกลุ่ม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแม่แบบและนิทาน พบว่านิทานมีผล ต่อการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ตลอดจนการคิดและตัดสินใจ ผู้วิจัยจึงคาดว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการฟังนิทานที่เกี่ยวกับความเมตตา กรุณาจะมีพัฒนาการ ทางจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณาสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้รับกิจกรรมการฟังนิทาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานและการส่งเสริมการอ่าน

สุขสมร ประพัฒน์ทอง (2521: 68-73) ได้ศึกษาอิทธิพลของการใช้นิทานสำหรับเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 จำนวน 80 คน โดยให้ฟังนิทานจำนวน 10 เรื่อง เป็นเวลา 3 วัน วันละ 3-4 เรื่อง ในการเล่านิทานมีการใช้สัมผัสเสียงและรูปภาพเข้าช่วยในแต่ละเรื่องด้วย หลังจากนั้นจึงทำการวัดพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก โดยการให้เล่นเกมที่ยาก จำนวน 3 ชิ้น ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ได้ฟังนิทานที่มีแม่แบบมีความพยายามในการฟันฝ่าอุปสรรคจนบรรลุความสำเร็จจะมีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่ฟังนิทานไม่มีคุณค่า นอกจากนั้นยังพบว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็ว จะมีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองช้า

ฉวีวรรณ จินดาพล (2525: 70-72) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจความหมายของคำนาม ความคงทนในการจำ โดยการใช้รูปภาพ การ

เล่านิทานและปริศนาคำทาย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 สอนโดยการใช้รูปภาพ กลุ่มที่ 2 สอนโดยการเล่านิทาน และกลุ่มที่ 3 สอนโดยการใช้ปริศนาคำทาย ผลพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความเข้าใจความหมายของคำนาม และความคงทนในการจำของผู้เรียนในแต่ละวิธี ไม่แตกต่างกัน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความเข้าใจความหมายของคำนามหลังทดลองสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความเข้าใจความหมายของคำนามก่อนทำการทดลอง

วีรพร ตันชัชวาล (2526: 44) ได้ศึกษาอิทธิพลของนิทานที่มีต่อการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ ของเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่มจะได้ฟังนิทาน จำนวน 12 เรื่อง โดยกลุ่มทดลองจะได้รับการฟังนิทานที่ส่งเสริมการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ ส่วนกลุ่มควบคุม จะได้รับการฟังนิทานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ ผลการทดลองพบว่า เด็กในกลุ่มทดลองที่ได้ฟังนิทานที่ส่งเสริมการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ มีการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ สูงกว่าเด็กในกลุ่มควบคุมที่ได้ฟังนิทานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์

บุญยงค์ ทองมี และคนอื่น ๆ (2536: 47-48) ได้ศึกษาการใช้นิทานพื้นเมืองส่งเสริมทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 292 คน จังหวัดอุบลราชธานี ผลพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อนิทานพื้นเมืองกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนปกติมีทักษะการอ่านด้านการเข้าใจความหมายของคำ สำนวน สุภาษิต การจับใจความ และการวิจารณ์ความจากเรื่องแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งนักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อนิทานพื้นเมืองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนปกติ

ลาร์ท และมาสัน (Lartz and Mason.1988:193-208) ได้ศึกษากรณีเด็กคนหนึ่งที่ยังอ่านหนังสือไม่ออกเขียนยังไม่ได้ ได้เล่าเรื่องที่ตนได้ยินเรื่องที่สมบูรณ์ในครั้งแรก และมีการเล่าซ้ำในแต่ละสัปดาห์รวมเวลา 8 สัปดาห์ มีการ

บันทึกเทปเพื่อวิเคราะห์ดูการเปลี่ยนแปลง และธรรมชาติของเด็กในการเล่าเรื่องนั้น ๆ กลับอีกที พบว่าเด็กสามารถเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ได้ โดยการเล่ากลับในช่วงแรก (2 สัปดาห์แรก) จะสั้นๆ จากนั้นเด็กจะพยายามเล่าเรื่อง โดยพยายามที่จะอ่านหนังสือตัวโต ๆ ในเรื่อง และจากผลการวิจัย พวกเขาแนะนำเด็กที่มีการอ่านเรื่องให้ฟังที่บ้านสามารถใช้กิจกรรมการอ่านซ้ำช่วยได้ และในที่สุดเด็กก็จะเล่าเรื่องนั้นกลับได้ใกล้เคียงกับเรื่องที่ได้ฟังจริง ๆ จนนำไปสู่การอ่านเองได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานและการส่งเสริมการอ่าน ผู้วิจัยคาดว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการฟังนิทานจะช่วยส่งเสริมให้เด็กรักที่จะอ่านหนังสือมากขึ้น และเนื่องจากนิทานประกอบภาพจะเป็นสิ่งเร้าที่น่าสนใจสำหรับเด็ก ๆ และทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพ่อแม่ในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและนิสัยรักการอ่าน

ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ (2522 : 125) ได้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 83 คน มีอายุตั้งแต่ 4-6 ปี จากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและต่ำ พร้อมทั้งมารดาของเด็กแต่ละคนทั้ง 83 คน ด้วย พบว่าการวิเคราะห์ผลจากทฤษฎีเพียเจต์ปรากฏว่าเด็กที่มารดามีการศึกษาสูง มีคะแนนจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่มารดามีการศึกษาต่ำอย่างเด่นชัด ส่วนผลการวิเคราะห์จากทฤษฎีของโคห์ลเบิร์ก ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างเด็ก 2 กลุ่มนี้

พรณีย์ กันทรากกร (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีภูมิหลังต่างกันในจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างอายุ 4-6 ปี จำนวน 90 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่พ่อแม่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่างกันมีจริยธรรมต่างกัน

วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ และคนอื่น ๆ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูพัฒนาการทางร่างกาย และความพร้อมทางการเรียนของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นเด็กเล็กของโรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลจากการวิจัยพวกเขาได้สรุปว่าระดับการศึกษาของพ่อแม่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาบุตรของตน พ่อแม่ที่มีการศึกษาดีสามารถนำวิธีการที่จะช่วยพัฒนาบุตรทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์สังคม และจริยธรรม มาใช้ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรในวัยก่อนเรียนของตนอย่างเหมาะสมและได้ผลดี

ทรงพร สุทธิธรรม (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจทักษะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 4-5 ปี จำนวน 140 คน โดยเด็กในกลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง และกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการจัดกิจกรรมดังกล่าว ผลพบว่าเด็กในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจทักษะของผู้อื่นสูงกว่ากลุ่มควบคุม

เคอทอย (Kertoy. 1994 : 58-67) ได้ศึกษากลวิธีปฏิสัมพันธ์กับการแสดงความคิดเห็นอย่างธรรมชาติของเด็กก่อนวัยเรียนช่วงการอ่านเรื่องในหนังสือ จุดมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของกลวิธีปฏิสัมพันธ์บางอย่างของพ่อแม่และครู ที่มีต่อความซับซ้อน และการแสดงความคิดเห็นของเด็กที่ได้ฟังเรื่องที่อ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 3 ปี 10 เดือน ถึง 6 ปี 5 เดือน จำนวน 24 คน โดยให้ฟังนิทาน 5 เรื่องในช่วงเวลา 3 สัปดาห์ สุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่มโดยกลุ่มทดลองที่ 1 พ่อแม่และครูที่เล่าเรื่องจะใช้การแสดงความคิดเห็น กลุ่มที่ 2 พ่อแม่และครูที่เล่าเรื่องจะใช้การตั้งคำถาม ส่วนกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม พ่อแม่และครู จะใช้การอ่านปกติ ผลพบว่า เด็กในกลุ่มที่ 1 มีการกล่าวคำพูดออกมาโดยธรรมชาติ ซึ่งมีลักษณะซับซ้อนและแสดงความคิดเห็น ในแง่มุมต่าง ๆ ของเรื่องที่อ่านสูงกว่าทุกกลุ่ม ในขณะที่กลุ่มที่ 2 เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างและภาพของเรื่องที่มาก

กว่ากลุ่มอื่น นอกจากนั้นผลการวิจัยนี้ยังแนะนำให้พ่อแม่ และครูอ่านนิทานให้เด็กฟัง โดยใช้ทั้ง 2 วิธี คือการแสดงความคิดเห็นและคำถาม เพราะจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทางภาษา และประสบการณ์ที่หลากหลายอันจะเป็นการเพิ่มความสนใจในการที่จะติดตามการอ่านเรื่องต่อไป

ไวท์เฮิสต์ และคนอื่น ๆ (Whitehurst and others.1994: 679-689) ได้ศึกษาการอ่านหนังสือที่มีภาพประกอบในสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวัน และในสถานอนุเคราะห์เด็กจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยในนิวยอร์ก กลุ่มตัวอย่าง อายุ 3 ปี จำนวน 73 คน เด็กเข้าสู่โครงการนี้โดยมีพัฒนาการทางด้านภาษา (ศัพท์และการพูด) ในระดับที่ช้ากว่าอายุจริงประมาณ 10 เดือน เมื่อทดสอบ โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานก่อนแล้วสุ่มให้เข้ากลุ่มในชั้นเรียน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 บ้านและโรงเรียนซึ่งพ่อแม่และครูอ่านหนังสือให้เด็กฟัง กลุ่มที่ 2 ครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังที่โรงเรียน และกลุ่มควบคุมซึ่งให้เด็กเล่นตามปกติ ภายใต้การดูแลของครู การฝึกผู้อ่านให้เด็กฟังใช้วิธีที่ค้นซึ่งนำไปเปิดดูเองได้ ใช้เวลาทดลอง 6 สัปดาห์ แล้วทดสอบอีกครั้ง โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานทางด้านภาษา หลายฉบับซึ่งเคยใช้ในการทดสอบก่อนแล้ว หลังจาก 6 เดือน ทดสอบอีกครั้ง เพื่อติดตามผล พบว่าการอ่านหนังสือให้เด็กฟังมีผลที่มีนัยสำคัญทั้งในเชิงการศึกษา และในเชิงสถิติ ทั้งเมื่อตอนสอบหลังเรียนทันที และตอนติดตามผลในด้านการใช้ ศัพท์คือเด็กในกลุ่มที่ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟังทั้ง 2 กลุ่ม จะรู้คำศัพท์มากขึ้นเป็น 2 เท่า ของกลุ่มควบคุมโดยกลุ่มที่พ่อแม่ และครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังจะได้ผลที่ดีที่สุด จากการทดลองพวกเขาสรุปผลว่าการที่พ่อแม่ และครู อ่านหนังสือให้เด็กฟังจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กก่อนวัยเรียน และจากการที่พ่อแม่และครู อ่านหนังสือให้เด็กฟังบ่อย ๆ มีผลสะท้อนทำให้เด็กสนใจที่จะอ่านหนังสืออื่น ๆ ด้วย

เมเยอ และคนอื่น ๆ (Meyer and others.1994:69-85) ได้ศึกษาผลของการอ่านหนังสือนิทานให้เด็กฟัง โดยติดตามผลในระยะยาว

(Longitudinal study) ของพัฒนาการทางความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างประมาณ 325 คน โดยศึกษาตั้งแต่เริ่มเข้าอนุบาล จนกระทั่งถึงชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม (Cohort) คือกลุ่มที่ 1 ศึกษาเด็กตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนอนุบาล ปี ค.ศ. 1983 จนถึง ปี ค.ศ. 1990 กลุ่มที่ 2 ศึกษาเด็กตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนอนุบาลปี ค.ศ.1984 จนถึงปี ค.ศ.1991 พบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบระหว่างปริมาณเวลาที่ครูอนุบาลและประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้อ่านหนังสือให้เด็กฟัง กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของเด็กกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือครูซึ่งใช้เวลาอ่านให้เด็กฟังมากที่สุดใช้นาน้อยที่สุด ในการสอนกิจกรรมอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน และจากการตอบแบบสอบถามจากพ่อแม่เกี่ยวกับเวลาที่ใช้อ่านให้เด็กฟังกับเวลาที่ใช้ให้เด็กอ่านและดูรูปภาพอย่างอิสระ พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านกับปริมาณเวลาที่พ่อแม่ใช้อ่านให้เด็กฟัง และจากการวิเคราะห์ต่อไปก็ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านของครูอนุบาลกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของเด็กอนุบาล มีการอภิปรายผลในเรื่องความจำเป็นที่จะให้เด็กได้ใช้เวลากับการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และอภิปรายถึงการไม่มีผลแบบ "มหัศจรรย์" ในการพัฒนาทางการอ่านของเด็กเมื่อครูหรือพ่อแม่อ่านให้ฟัง

นอกจากนี้พวกเขาไม่ได้แนะนำให้พ่อแม่และครูหยุดการอ่านหนังสือให้เด็กอนุบาลและประถมศึกษาปีที่ 1 ฟังเพราะพวกเขาเชื่อว่ายังเกิดผลดีในหลายๆ ด้านสำหรับการที่พ่อแม่และครูจะใช้เวลาอ่านหนังสือร่วมกับเด็ก แต่พวกเขาต้องการเน้นว่าการอ่านนิทานให้เด็กฟังไม่ได้เกิดผลที่มหัศจรรย์ในพัฒนาการทางการอ่านของเด็ก

ถึงแม้ว่ายังไม่มียานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเล่านิทานที่จบและไม่จบ เรื่องก่อนนอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียนโดยตรง แต่ ปาริชาติ อรุณศักดิ์ (2533:47) ได้ศึกษาการเล่านิทานไม่จบเรื่องสมบูรณ์ที่มีต่อการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยโดยให้เด็กช่วยกันคิดต่อเรื่องจนจบ ผลการวิจัยพบว่าวิธีนี้จะช่วยฝึกทักษะกระบวนการคิดให้กับเด็กและยังส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ตลอดจนการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางอีกด้วย

สรุปได้ว่านิทานมีคุณค่าให้ประโยชน์ต่อเด็กอย่างมากมาย ทั้งส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ และเป็นแหล่งให้ความรู้ตลอดจนการปลูกฝังพฤติกรรมที่น่าพึงปรารถนา โดยเฉพาะการเรียนรู้ในเด็กก่อนวัยเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้จากสิ่งเร้าที่เป็นรูปธรรมจะช่วยให้เด็กสนใจ และการเล่าให้เด็กฟังก่อนนอนจะทำให้เด็กมีสมาธิในการฟัง และจดจำเรื่องได้ดี ซึ่งความจำระยะยาวจะเกิดขึ้นได้ดีในช่วงบ่ายและใกล้ค่ำ (ประสาธน์ อิศรปริตตา. 2530 : 16/11) ความไม่สมบูรณ์ของกิจกรรม (Incompleteness, Openness) สามารถใช้เป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เมื่อวิธีการนี้ไปทดลองสอนเด็กโดยให้เด็กดูภาพหรืออ่านเรื่องให้เด็กฟังแล้วให้เด็ก ๆ ลองคิดสิ่งที่นอกเหนือจากในภาพหรือในเรื่อง ผลปรากฏว่าวิธีการนี้สามารถกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดเป็นของตนเอง และคิดสิ่งแปลกที่แตกต่างไปจากที่เคยพบเห็น (Torrance. 1973:7-9) และยังมีผู้ให้ข้อคิดที่ไม่ควรเล่าจบเรื่อง ควรทิ้งท้ายไว้เพื่อให้เด็กสนใจจะได้ไปหาอ่านด้วยตนเอง เป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน (อรสา กุมาริ ปุกหุต. 2526 : 323; จินดา จำเริญ. 2529:325) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียนโดยการเล่านิทานที่จบเรื่องและไม่จบเรื่องให้เด็กฟังก่อนนอน

5. สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้รับฟังนิทานก่อนนอน โดยวิธีเล่าจบเรื่อง และเล่าไม่จบเรื่องมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอน
2. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้รับฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าไม่จบเรื่องมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงกว่ากลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่อง
3. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้รับฟังนิทานก่อนนอนโดยแม่เป็นผู้เล่า ครูเป็นผู้เล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา

กรุณาแตกต่างกัน

4. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่านิทานก่อนนอนมีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาของเด็กก่อนวัยเรียน
5. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่อง และเล่าไม่จบเรื่องมีนิสัยรักการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอน
6. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าไม่จบเรื่อง มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่อง
7. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้รับฟังนิทานก่อนนอนโดยแม่เป็นผู้เล่า ครูเป็นผู้เล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
8. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่านิทานก่อนนอนมีผลต่อนิสัยรักการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 4-5 ปี จากโรงเรียนกันตะบุตร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 140 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลปีที่ 2 อายุ 4-5 ปี จากโรงเรียนกันตะบุตร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 108 คน ซึ่งได้จากการคัดเลือกเด็กที่แม่มีการศึกษาระดับปานกลาง แล้วจึงสุ่มเด็กเข้ากลุ่มโดยวิธีการจับสลาก จำนวน 9 กลุ่ม ๆ ละ 12 คน ดังนี้

ลักษณะผู้เล่า แบบการเล่า	แม่เล่า	ครูเล่า	แม่และครูเล่า	รวม
จบเรื่อง	12	12	12	36
ไม่จบเรื่อง	12	12	12	36
ไม่มีการเล่า	12	12	12	36

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

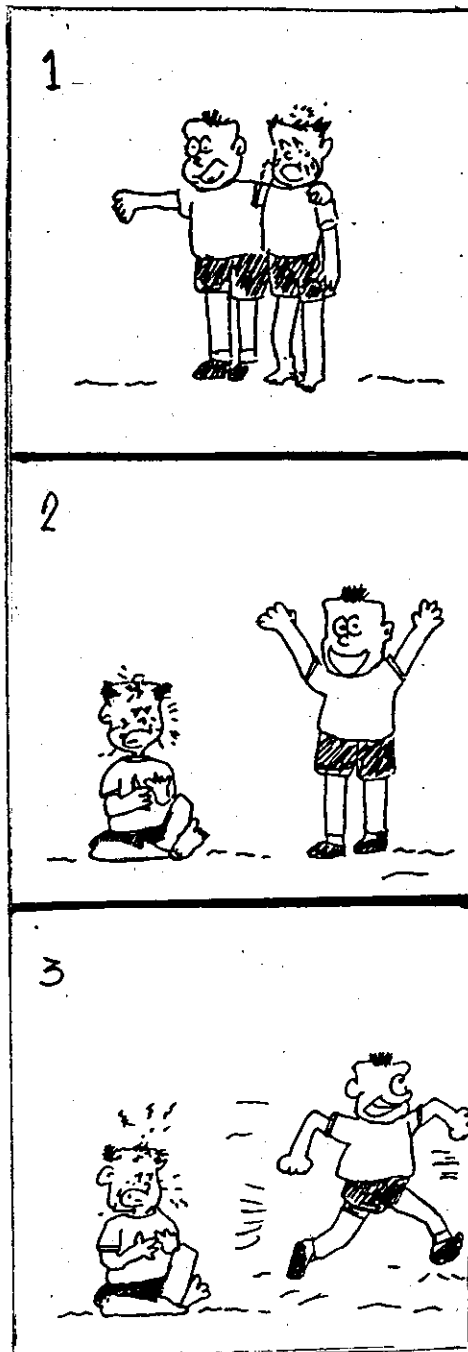
1. แบบสอบถามรายละเอียดของครอบครัวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อจะได้ทราบระดับการศึกษาของมารดาและความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. หนังสือนิทานประกอบภาพที่มีคุณค่าเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา และนิสัยรักการอ่าน ซึ่งคัดเลือกจากนิทานที่เด็กไม่เคยรู้เรื่องมาก่อน จำนวน 6 เรื่องและที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นเองจำนวน 4 เรื่อง รวมทั้งหมด 10 เรื่อง ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ถูกต้องเหมาะสมกับวัยเด็กก่อนวัยเรียน มีภาพประกอบชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหา สีสันสวยงาม เป็นเรื่องไม่หวาดเสียว ให้อคติสอนใจและให้ความเพลิดเพลิน โดยผ่านการพิจารณาและการให้คำปรึกษาจากนักจิตวิทยา

3. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา ของวารี นิยมธรรม (2536:76-96) จำนวนทั้งหมด 20 ข้อ ลักษณะของแบบทดสอบแต่ละข้อจะเป็น ตอบถูกให้คะแนน 1 คะแนน ตอบผิดไม่ตอบ หรือ ตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน

ตัวอย่างแบบทดสอบ

ข้อ 0. แกละชอบรังแกจุกโดยเตกกันบ้าง เชกหัวบ้างเสมอ ๆ
วันหนึ่งจุกเดินไปเจอแกละโดนทำร้ายหัวแตกนั่งร้องไห้อยู่ ถ้านักเรียนเป็นจุก
นักเรียนจะทำอย่างไร

1. ช่วยพยุงกลับบ้าน

2. หัวเราะสมน้ำหน้า

3. วิ่งหนีไปเลย

4. แบบสังเกตนิสัยรักการอ่าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงมาจากของวิทยา วิมลนอม (2530:162-165) ในแต่ละข้อจะสังเกตถึงความสนใจต่อหนังสือของเด็กก่อนวัยเรียน เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยสม่ำเสมอเป็นประจำ ได้แก่ การใช้เวลาว่างเพื่อจะดูหนังสือ ดูรูปภาพจากหนังสืออย่างพิถีพิถัน การหาหนังสือนิทานที่ต้องการหรือนิทานที่ต้องการอ่านมาถามครู ชักชวนเพื่อนให้มาดูหนังสือ และแสดงการหยิบจับและเปิดหนังสือได้อย่างถูกต้อง ซึ่งมีจำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ คือ ถ้าปฏิบัติในกิจกรรมข้อใด ก็ครั้งก็ตามก็จะได้ขีด 1 ครั้ง เท่ากับ 1 คะแนน ถ้าไม่ได้ปฏิบัติจะได้ 0 คะแนน (ภาคผนวก ข)

5. แผนการสอนเล่านิทานก่อนนอนสำหรับผู้เล่า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และใช้หนังสือนิทานประกอบภาพจำนวน 10 เรื่อง แบ่งเป็น 2 แผนการสอน คือ แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง และแผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง (ในภาคผนวก ค) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ดังจะกล่าวถึงต่อไป

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง และแบบไม่จบเรื่อง สำหรับครูหรือแม่ที่เป็นผู้เล่า ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. คัดเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กในวัย 4 - 5 ปี โดยมีแกนของเรื่องเกี่ยวกับจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา
2. รวบรวมนิทานซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกจากนิทานทั่วไป 6 เรื่อง และที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นเอง 4 เรื่อง รวมจำนวน 10 เรื่อง โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้
 - 2.1 คำนึงถึงประเภทของเรื่องที่เด็กวัย 4 - 5 ปี สนใจและชอบ เช่น เรื่องเกี่ยวกับสัตว์
 - 2.2 เนื้อเรื่องมีความยาวเหมาะสม
 - 2.3 มีโครงสร้างของเรื่องง่ายไม่ซับซ้อน

2.4 ภาษา และศัพท์ เหมาะสมกับเด็กวัย 4 - 5 ปี

3. นำนิทานมาจัดทำแผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอน แบ่งเป็น 2 แผนการสอน คือ แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง และแผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง

4. นำแผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง และแบบไม่จบเรื่อง และนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบ เพื่อดูความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา และรูปภาพ ดังรายนามต่อไปนี้

- 1) ผศ.เกษร เจริญรักษ์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2) อาจารย์เสริมศรี ไกรกลิน ครูใหญ่โรงเรียนกันตะบุตร
- 3) อาจารย์มะลิวัลย์ บุญเงิน อาจารย์ภาษาไทยโรงเรียนกันตะบุตร
- 4) อาจารย์วรรณ เหลืองมณี อาจารย์บรรณารักษ์ห้องสมุด

โรงเรียนวัดบางปะกอก

- 5) อาจารย์วินัย คุ่มพิวดำ หัวหน้าฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษา
- โรงเรียนวัดบางปะกอก

5. นำแผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่องและแบบไม่จบเรื่อง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พร้อมนิทานประกอบภาพ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง

6. แก้ไขและปรับปรุงด้านเนื้อหา ภาษา รูปภาพ ตลอดจนความเหมาะสมของเวลาเพื่อนำไปปฏิบัติจริง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตจากความสอดคล้องของผู้สังเกต คือผู้วิจัยและครูประจำชั้น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตเท่ากับ .98

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาโดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .80

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดวันและเวลาที่ใช้ในการทดลอง
2. ส่งแบบสอบถามรายละเอียดของครอบครัวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อจะได้ทราบระดับการศึกษาของแม่เด็กและความสนใจในการจะเข้าร่วมกิจกรรมให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 140 ฉบับ
3. ทำการคัดเลือกเด็กที่แม่มีการศึกษาระดับปานกลางและยินดีให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม
4. สุ่มตัวอย่างกลุ่มเด็กที่แม่มีการศึกษาระดับปานกลางโดยวิธีการจับสลากเข้ากลุ่ม 9 กลุ่ม ๆ ละ 12 คน
5. ผู้วิจัยส่งจดหมายถึงแม่ของเด็กกลุ่มทดลองนัดหมายการประชุมเพื่อแนะนำขั้นตอนการดำเนินการกิจกรรมการเล่านิทานก่อนนอนตามแผนการสอน การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่องและแบบไม่จบเรื่อง
6. ให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตอบแบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา ของวาริ นิยมธรรม (2536:76-96) และผู้วิจัยให้ครูประจำชั้นทั้ง 4 ห้องเรียนและผู้ร่วมสังเกตห้องละ 1 ท่านสังเกตนิสัยรักการอ่านของเด็กในกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสังเกตนิสัยรักการอ่านจะทำการสังเกตในช่วงเวลากิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุมเป็นเวลา 5 วัน ตั้งแต่เปิดห้องเรียน จนกระทั่งเด็กกลับบ้าน ก่อนที่จะดำเนินการทดลอง (Pre-test) เพื่อตรวจสอบว่าก่อนเริ่มการทดลองกลุ่มตัวอย่างจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา และนิสัยรักการอ่านไม่แตกต่างกันทางสถิติ
7. ในการจัดกลุ่มตัวอย่าง 9 กลุ่ม ให้ได้รับฟังนิทานก่อนนอนที่โรงเรียนจัดดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยจัดห้องให้เด็กในกลุ่มตัวอย่างนอนที่โรงเรียน ดังนี้ คือ ห้องที่ 1 กลุ่มแม่เล่าจบเรื่อง และกลุ่มแม่เล่าไม่จบเรื่อง ห้องที่ 2 กลุ่มครูเล่าจบเรื่อง ห้องที่ 3 กลุ่มครูเล่าไม่จบเรื่อง ห้องที่ 4 กลุ่มที่ไม่มีการเล่า

ขั้นที่ 2 ครู (ผู้วิจัย) เล่านิทานจบเรื่องโดยเล่าวันเว้นวันและเล่าในวันที่ 20, 22, 24, 28, 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538 และวันที่ 4, 7, 11, 13, 15 ธันวาคม พ.ศ. 2538 นิทานที่เล่าตั้งแต่เรื่องที่ 1-10 ตามลำดับวันดังกล่าว (นิทานที่เล่าจะถามเด็กก่อนว่าเคยฟังมาหรือยัง ถ้ามีเด็กคนใดตอบว่าเคยฟังแล้วผู้วิจัยจะเปลี่ยนเรื่องใหม่ทันที)

ขั้นที่ 3 ครู (ผู้วิจัย) เล่านิทานไม่จบเรื่องก่อนนอนทุกวันวันละประมาณ 10 นาที โดยเริ่มเล่าตั้งแต่วันที่ 20 พฤศจิกายน - 18 ธันวาคม พ.ศ. 2538 ดังนี้ คือ เรื่องที่ 1 เล่าวันที่ 20 จบวันที่ 21 เรื่องที่ 2 เล่าวันที่ 22 จบวันที่ 23 เรื่องที่ 3 เล่าวันที่ 24 จบวันที่ 27 เรื่องที่ 4 เล่าวันที่ 28 จบวันที่ 29 เรื่องที่ 5 เล่าวันที่ 30 พฤศจิกายน จบวันที่ 1 ธันวาคม เรื่องที่ 6 เล่าวันที่ 4 จบวันที่ 6 เรื่องที่ 7 เล่าวันที่ 7 จบวันที่ 8 เรื่องที่ 8 เล่าวันที่ 11 จบวันที่ 12 เรื่องที่ 9 เล่าวันที่ 13 จบวันที่ 14 เรื่องที่ 10 เล่าวันที่ 15 จบวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2538

ขั้นที่ 4 ใน 2 สัปดาห์แรก ผู้วิจัยจัดให้เด็กที่อยู่ในกลุ่มแม่และครูเล่าจบเรื่อง และกลุ่มแม่และครูเล่าไม่จบเรื่องมานอนในห้องที่จัดไว้ให้ก่อนเนื่องจากเด็กใน 2 กลุ่มนี้จะได้รับฟังนิทานก่อนนอน (กลางคืน) จากแม่เป็นผู้เล่าก่อน สัปดาห์ที่ 3-4 จึงมาฟังนิทานก่อนนอนที่โรงเรียนโดยครู (ผู้วิจัย) เป็นผู้เล่า ผู้วิจัยจัดให้เด็กกลุ่มแม่และครูเล่าจบเรื่องนอนในห้องที่ 2 และจัดให้เด็กกลุ่มแม่และครูเล่าไม่จบเรื่องนอนในห้องที่ 3

8. ครู (ผู้วิจัย) เล่านิทานก่อนนอนโดยเล่าไม่จบเรื่องทุกวันวันละประมาณ 10 นาที ในห้องเรียนห้องที่ 3 แล้วจึงไปเล่านิทานก่อนนอนโดยเล่าจบเรื่องในห้องที่ 2 โดยเล่าวันเว้นวัน

9. เด็กที่อยู่ในกลุ่มแม่เล่านิทานให้ฟังก่อนนอน (กลางคืน) ที่บ้าน ผู้วิจัยได้มอบหนังสือนิทาน (ที่เด็กไม่เคยรู้เรื่องของนิทานนั้นมาก่อน) ไปให้

แม่เล่าให้ฟัง ส่วนเด็กที่อยู่ในกลุ่มแม่เล่านิทานก่อนนอนโดยไม่จบเรื่องผู้วิจัยได้แยกหนังสือเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกจะมอบให้เด็กไปให้แม่เล่าในครั้งแรก วันต่อมาจึงมอบส่วนที่สองให้เด็กไปให้แม่เล่าให้ฟังต่อจนจบเรื่อง

10. วิธีการตรวจสอบการเล่านิทานก่อนนอนของแม่ ผู้วิจัยถามจากเด็กในวันรุ่งขึ้นว่า "เมื่อคืนคุณแม่เล่านิทานให้ฟังหรือเปล่า เล่าตอนไหนคะ คุณแม่เล่าเรื่องอะไรให้ฟังคะ"

11. หลังจากที่ได้เสร็จสิ้นกิจกรรมการเล่านิทานก่อนนอนแล้ว ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา และครูประจำชั้นทั้ง 4 ห้องเรียน และผู้ร่วมสังเกตอีกห้องละ 1 ท่าน สังเกตนิสัยรักการอ่านของเด็กในกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง (Post-test) เพื่อนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ผลต่อไป

๘ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ จัดกระทำดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาความเชื่อมั่นของแบบสังเกตจากความสอดคล้องของผู้สังเกต 2 คน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตเท่ากับ .98

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา โดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .80

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานข้อ 1 - 8 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง และทำการทดสอบเปรียบเทียบพหุคูณ โดยวิธีของเชฟเฟ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาความเชื่อมั่นของแบบสังเกตจากความสอดคล้องของผู้สังเกต 2 คน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2528:164)

$$r_{cc} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N\sum X^2 - (\sum X)^2\}\{N\sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ r_{cc} คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

N คือ จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum XY$ คือ ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการสอบครั้งแรก (X) และคะแนนการสอบครั้งที่สอง (Y)

$\sum X$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งแรก

$\sum Y$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนสอบครั้งที่สอง

$\sum X^2$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนนการสอบครั้งแรก

$\sum Y^2$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนนการสอบครั้งที่สอง

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR - 20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528:168)

$$r_{cc} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_{\frac{1}{2}}^2} \right\}$$

เมื่อ n คือ จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

p คือ สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ $= \frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q คือ สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ คือ $1 - p$

$S_{\frac{1}{2}}^2$ คือ คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง

2.2 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2537:263-264 อ้างอิงมาจาก Byskit.1975:276-277)

$$CV_d = \sqrt{(k-1) (F^*) (MS_{within}) (2/n)}$$

k คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

F* คือ ค่า F ที่เปิดจากตาราง

MS_{within} คือ ค่า MS within-groups ที่คำนวณไว้แล้ว
ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน

n คือ จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
n	แทน	จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	Degree of freedom
SS	แทน	Sum Squares
MS	แทน	Mean Squares
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F - distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอน 1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านความเมตตากรุณาระหว่างลักษณะผู้เล่า 3 แบบ และวิธีการเล่า 3 แบบ โดยใช้ F - test แบบ Two - way Analysis of Variance เพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้ คือ

1. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้รับฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่อง และเล่าไม่จบเรื่องมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอน
 2. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าไม่จบเรื่อง มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงกว่ากลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่อง
 3. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยแม่เป็นผู้เล่า ครูเป็นผู้เล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณาแตกต่างกัน
 4. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่านิทานก่อนนอนมีผล ต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาของเด็กก่อนวัยเรียน
- ดังผลปรากฏในตาราง 1, 2 และ 3

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ด้านความเมตตา กรุณา จำแนกตามลักษณะผู้เล่าและวิธีการเล่า

ลักษณะผู้เล่า		แม่	ครู	แม่และครู	รวม
วิธีการเล่า					
เล่าจบเรื่อง	n	12	12	12	36
	$\bar{X}$	15.25	15.83	16.58	15.89
	S.D	1.82	1.80	1.73	1.82
เล่าไม่จบเรื่อง	n	12	12	12	36
	$\bar{X}$	17.33	16.67	16.58	16.86
	S.D	1.87	1.83	1.83	1.82
ไม่เล่า	n	12	12	12	36
	$\bar{X}$	9.08	10.25	10.00	9.78
	S.D	2.43	2.18	2.26	2.43
รวม	n	36	36	36	
	$\bar{X}$	13.89	14.25	14.39	
	S.D	3.81	3.45	3.67	

จากตาราง 1 แสดงคะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา
 กรุณาในกลุ่มของวิธีการเล่าจบเรื่อง ตามตัวแปรลักษณะผู้เล่ามีค่าเฉลี่ยในกลุ่ม
 แม่เล่า ครูเล่า และกลุ่มแม่และครูเป็นผู้เล่า เท่ากับ 15.25, 15.83 และ
 16.58 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.82, 1.80 และ 1.73
 ตามลำดับ ในกลุ่มวิธีการเล่าไม่จบเรื่องมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม
 เชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาในกลุ่มแม่เล่า ครูเล่า และกลุ่มแม่และครู
 เป็นผู้เล่าเท่ากับ 17.33, 16.67 และ 16.86 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 เท่ากับ 1.87, 1.83, และ 1.83 ตามลำดับ ส่วนในกลุ่มที่ไม่มีการเล่า มี
 ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาในกลุ่มแม่เล่า
 ครูเล่า และกลุ่มแม่และครูเป็นผู้เล่าเท่ากับ = 9.08, 10.25 และ 10.00
 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.43, 2.18 และ 2.26 ตามลำดับ

ตาราง 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมระหว่าง
ลักษณะผู้เล่ากับวิธีการเล่า

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ผลของตัวแปรหลัก	1066.370	4	266.593	67.630*
วิธีการเล่า	1061.574	2	530.787	134.652*
ลักษณะผู้เล่า	4.791	2	2.398	.608
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเล่า และลักษณะผู้เล่า	19.037	4	4.759	1.207
ความคลาดเคลื่อน	390.250	99	3.942	
รวม	1475.657	107		

$$F_{.05}(2,99) = 3.09$$

$$F_{.05}(4,99) = 2.46$$

จากตาราง 2 ปรากฏว่าไม่พบนัยสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่าและวิธีการเล่าซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน จึงตรวจสอบผลของตัวแปรหลักพบว่า

คะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้จากวิธีการเล่า 3 แบบที่ต่างกันนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้หาความแตกต่างเป็นรายคู่ดังผลในตาราง 3

คะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเด็กที่ได้จากลักษณะผู้เล่า 3 กลุ่มที่ต่างกันนั้นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นรายคู่
ตามตัวแปรวิธีการเล่นิทานโดยวิธีเชฟเฟ

วิธีการเล่า	$\bar{X}$	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นรายคู่		
		ไม่มีการเล่า	เล่าจบเรื่อง	เล่าไม่จบเรื่อง
		9.78	15.89	16.86
ไม่มีการเล่า	9.78	-	6.11*	7.08*
เล่าจบเรื่อง	15.89		-	0.97
เล่าไม่จบเรื่อง	16.86			-

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
เป็นรายคู่โดยวิธีเชฟเฟ ปรากฏว่า

1. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีการเล่าจบเรื่อง
และโดยวิธีการเล่าไม่จบเรื่อง มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา
สูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีการเล่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมติฐานข้อ 1

2. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีการเล่าไม่จบเรื่อง
มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาไม่ต่างจากกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อน
นอนโดยวิธีเล่าจบเรื่อง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

ตอน 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของนิสัยรักการอ่านในเด็ก
ก่อนวัยเรียน ระหว่างลักษณะผู้เล่า 3 แบบ กับวิธีการเล่า 3 แบบโดยใช้
F - test แบบ Two - way Analysis of Variance เพื่อทดสอบ
สมมติฐานดังนี้ คือ

5. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่อง
และเล่าไม่จบเรื่อง มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอน
6. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าไม่จบเรื่อง
มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่อง
7. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยแม่เป็นผู้เล่า ครู
เป็นผู้เล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
8. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่านิทานก่อนนอนมีผล
ต่อนิสัยรักการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียน

ดังผลปรากฏในตาราง 4, 5, 6 และ 7

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของนิสัยรักการอ่าน จำแนกตาม
ลักษณะผู้เล่าและวิธีการเล่า

ลักษณะผู้เล่า					
วิธีการเล่า		แม่	ครู	แม่และครู	รวม
เล่าจบเรื่อง	n	12	12	12	36
	$\bar{X}$	25.25	29.92	27.75	27.64
	SD	1.76	1.78	1.96	2.63
เล่าไม่จบเรื่อง	n	12	12	12	36
	$\bar{X}$	30.92	39.00	32.00	33.97
	SD	1.93	2.30	2.45	4.23
ไม่มีการเล่า	n	12	12	12	36
	$\bar{X}$	18.08	17.67	16.75	17.50
	SD	1.24	1.56	1.06	1.38
รวม	n	36	36	36	
	$\bar{X}$	24.75	28.86	25.50	
	SD	5.57	9.06	6.78	

จากตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนนิสัยรักการอ่านในเด็กกลุ่มวิธีการเล่าจบเรื่องตามตัวแปรลักษณะผู้เล่ามีค่าเฉลี่ยในกลุ่มแม่เล่า ครูเล่า และกลุ่มแม่และครูเป็นผู้เล่า เท่ากับ 25.25, 29.92 และ 27.75 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.76, 1.78 และ 1.96 ตามลำดับ

ในกลุ่มวิธีการเล่าไม่จบเรื่อง มีค่าเฉลี่ยคะแนนนิสัยรักการอ่านในกลุ่มแม่เล่า ครูเล่า และกลุ่มแม่และครูเป็นผู้เล่า เท่ากับ 30.92, 39.00 และ 32.00 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.93, 2.30 และ 2.45 ตามลำดับ

ส่วนในกลุ่มที่ไม่มีการเล่า มีค่าเฉลี่ยของคะแนนนิสัยรักการอ่านในกลุ่มแม่เล่า ครูเล่า และกลุ่มแม่และครูเป็นผู้เล่าเท่ากับ 18.08, 17.67 และ 16.75 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.24, 1.56 และ 1.06 ตามลำดับ

ตาราง 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของนิสัยรักการอ่าน ระหว่างลักษณะ
ผู้เล่าและวิธีการเล่า

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ผลของตัวแปรหลัก	5316.037	4	1329.009	396.102*
วิธีการเล่า	4970.907	2	2485.454	740.772*
กลุ่มผู้เล่า	345.130	2	172.565	51.432*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเล่า และกลุ่มผู้เล่า	258.981	4	64.745	19.297*
ความคลาดเคลื่อน	332.167	99	3.355	
รวม	5907.185	107		

$$F_{.05} (2,99) = 3.09$$

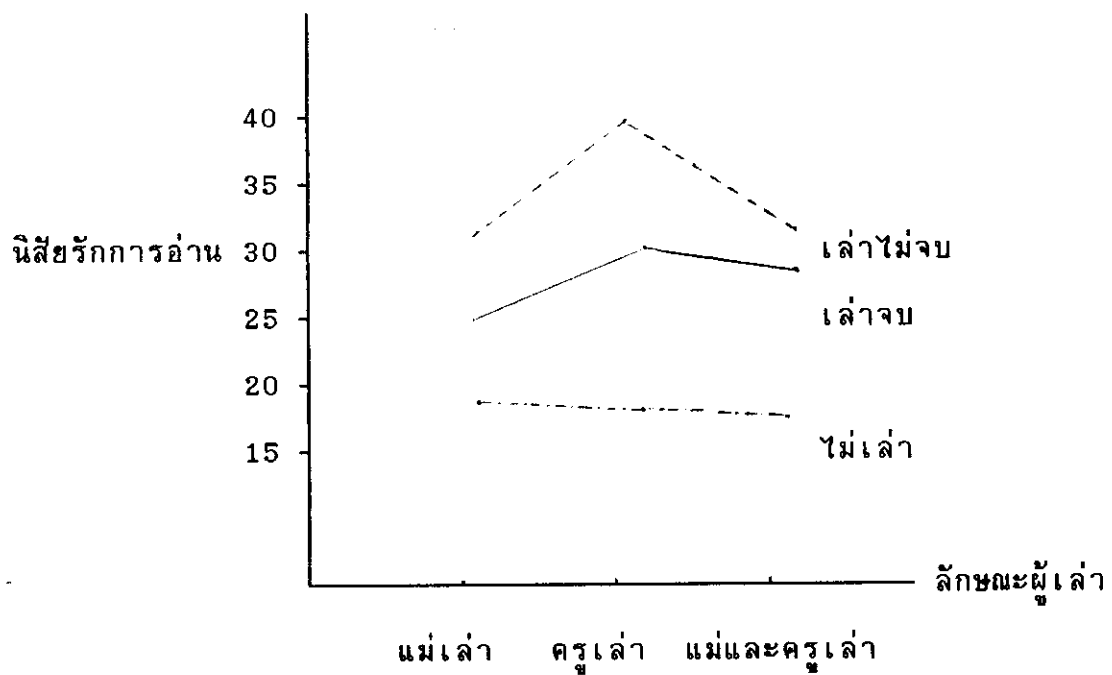
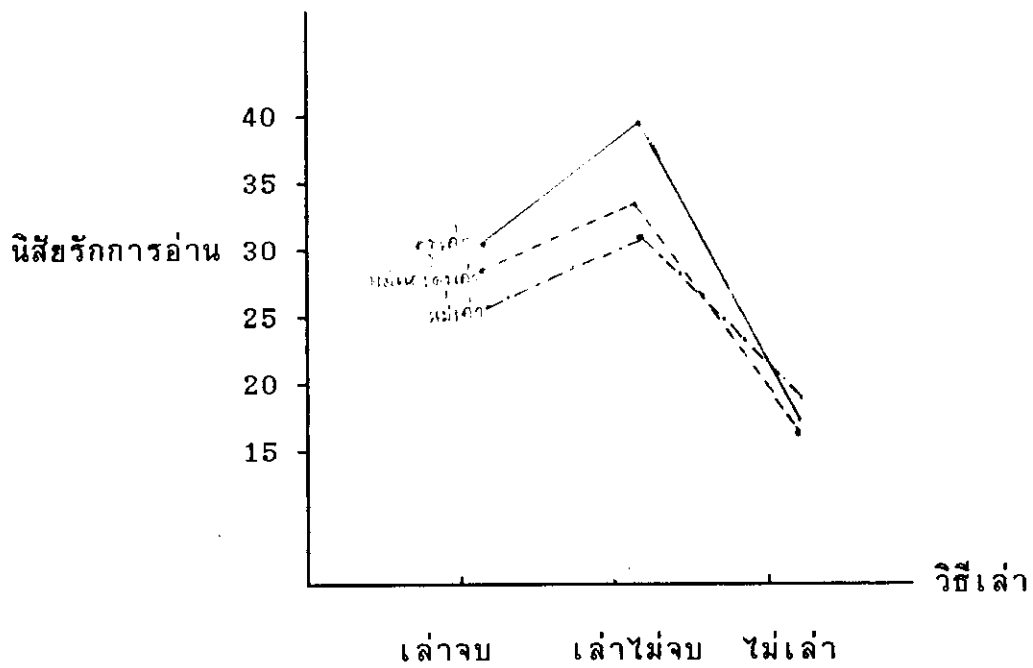
$$F_{.05} (4,99) = 2.46$$

จากตาราง 5 ปรากฏว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเล่าและลักษณะผู้เล่า มีผลต่อนิสัยรักการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และเพื่อที่จะทราบค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ ดังผลในตาราง 7 และเมื่อตรวจสอบผลของตัวแปรหลักพบว่า

นิสัยรักการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้จากวิธีการเล่านิทาน 3 แบบ ที่ต่างกันนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้หาความแตกต่างเป็นรายคู่ดังผลในตาราง 6

นิสัยรักการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้จากลักษณะผู้เล่า 3 แบบที่ต่างกันนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 7 ดังผลในตาราง 7

จากตาราง 5 พบผลที่น่าสนใจคือ พบว่ามีนัยสำคัญของผลรวมกัน
ระหว่างลักษณะผู้เล่าและวิธีการเล่า และพบว่า ผลของตัวแปรลักษณะผู้เล่า และ
วิธีการเล่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่าและวิธีการเล่า
ที่มีต่อนิสยรักการอ่าน

จากภาพประกอบ 2 เมื่อนำค่าเฉลี่ยนิสัยรักการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียนที่แบ่งตามวิธีการเล่าและลักษณะผู้เล่าไปสร้างเป็นกราฟ พบว่าเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเล่ากับลักษณะผู้เล่าซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีความสำคัญ (Important Interaction) คือ เมื่อนิสัยรักการอ่านเป็นแกนตั้ง และวิธีการเล่าเป็นแกนนอน (กราฟรูปบน) กราฟมีลักษณะตัดกัน (Disordinal Interaction) ไม่สามารถสรุปถึงความแตกต่างระหว่างตัวแปรของลักษณะผู้เล่าได้ตามลำพัง ต้องกล่าวถึงผลของลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่าควบคู่กันไป คือเมื่อให้ครูเล่าคู่กับวิธีการเล่าไม่จบเรื่อง จะได้ผลดีที่สุด ($\bar{X} = 39.00$) แต่ถ้าให้ครูเล่าคู่กับการไม่เล่า จะได้ผลเก็บน้อยที่สุด ($\bar{X} = 17.67$) เมื่อนำลักษณะผู้เล่าเป็นแกนนอน (กราฟรูปล่าง) กราฟมีลักษณะไม่ขนานกัน (Ordinal Interaction) จึงสรุปถึงความแตกต่างระหว่างตัวแปรของวิธีการเล่าได้ว่า วิธีการเล่าไม่จบเรื่องได้ผลดีกว่าวิธีการเล่าจบเรื่อง และวิธีการเล่าจบเรื่องได้ผลดีกว่าการไม่เล่า

จากกราฟพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่าและวิธีการเล่าส่งผลร่วมกันต่อนิสัยรักการอ่านอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ ดังตาราง 7

ตาราง 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนนิยักรักการอ่านเป็นรายคู่ ตามตัวแปร
วิธีการเล่านิทานโดยวิธีเชฟเฟ

วิธีการเล่า	$\bar{X}$	ไม่มีการเล่า	เล่าจบเรื่อง	เล่าไม่จบเรื่อง
		17.50	27.64	33.97
ไม่มีการเล่า	17.50	-	10.14*	16.47*
เล่าจบเรื่อง	27.64		-	6.33*
เล่าไม่จบเรื่อง	33.97			-

จากตาราง 6 พบว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการเล่าไม่จบเรื่องมีประสิทธิผลในการพัฒนานิยักรักการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการเล่าจบเรื่องก่อนนอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 6 และวิธีการเล่านิทานทั้ง 2 วิธี คือ กลุ่มที่ใช้วิธีการเล่าไม่จบเรื่องและกลุ่มที่ใช้วิธีการเล่าจบเรื่องก่อนนอนมีประสิทธิผลในการพัฒนานิยักรักการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีวิธีการเล่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5

จากตาราง 7 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของนิสัย
รักการอ่าน ตามตัวแปรลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่า พบว่า ครูเป็นผู้เล่า
โดยวิธีการเล่าไม่จบเรื่องมีนิสัยรักการอ่านสูงสุดสูงกว่าทุกกลุ่มย่อยอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อแม่เป็นผู้เล่าฝ่ายเดียวใช้วิธีการเล่า
ไม่จบเรื่องจึงจะดีที่สุด

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทย่อ

๖ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาในเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอน และที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอน
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาในเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีการเล่าจบเรื่อง และวิธีการเล่าไม่จบเรื่อง
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาในเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยแม่เป็นผู้เล่า ครูเป็นผู้เล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า
4. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่านิทานก่อนนอน ที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา
5. เพื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนและที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอน
6. เพื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีการเล่าจบเรื่อง และวิธีการเล่าไม่จบเรื่อง
7. เพื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยแม่เป็นผู้เล่า ครูเป็นผู้เล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า
8. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่านิทานก่อนนอน ที่มีต่อนิสัยรักการอ่าน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ นักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนกันตะบุตร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 108 คน ซึ่งได้จากการคัดเลือกเด็กที่แม่มีการศึกษาระดับปานกลาง แล้วจึงสุ่มเด็ก เข้ากลุ่มโดยวิธีการจับฉลาก จำนวน 9 กลุ่ม ๆ ละ 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 แบบสอบถามรายละเอียดของครอบครัวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อทราบระดับการศึกษาของแม่เด็กและความสนใจในการจะเข้าร่วมกิจกรรม

2.2 หนังสือนิทานประกอบภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเมตตากรุณา ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกมาจากหนังสือนิทานที่เด็กไม่เคยรู้เรื่องมาก่อน จำนวน 6 เรื่อง และที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นเอง จำนวน 4 เรื่อง รวมทั้งหมด 10 เรื่อง

2.3 แบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา ของ วารีย์ นิยมธรรม (2536:76-96) จำนวน 20 ข้อ ข้อละ 3 ตัวเลือกลักษณะของแบบทดสอบแต่ละข้อเป็นตอบถูกให้คะแนน 1 คะแนน ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ให้ 0 คะแนน

2.4 แบบสังเกตนิสัยรักการอ่าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงมาจากของวิทยา วิมลถนอม จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ โดยแต่ละข้อของแบบสังเกตนิสัยรักการอ่านจะประเมินโดยครูประจำชั้นและผู้ร่วมสังเกตอีก 1 ท่าน ซึ่งทำการสังเกตในช่วงเวลากิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุมตั้งแต่เปิดห้องเรียนจนเด็กกลับบ้านเป็นเวลา 5 วัน การให้คะแนนคือ ถ้าปฏิบัติในกิจกรรมใดก็ครั้งก็ตามจะได้ขีด 1 ครั้ง เท่ากับ 1 คะแนน ถ้าไม่ได้ปฏิบัติจะได้ 0 คะแนน

2.5 แผนการสอนเล่านิทานก่อนนอนสำหรับผู้เล่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 แผนการสอน คือ แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง และแผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง

3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- 3.1 ส่งแบบสอบถามรายละเอียดของครอบครัวเพื่อทราบระดับการศึกษาของแม่เด็กและความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 3.2 ทำการคัดเลือกแม่เด็กที่แม่มีการศึกษาระดับปานกลางและยินดีให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 3.3 สุ่มตัวอย่างกลุ่มเด็กที่แม่มีการศึกษาระดับปานกลางโดยวิธีการจับฉลากเข้ากลุ่ม 9 กลุ่ม ๆ ละ 12 คน
- 3.4 ผู้วิจัยส่งจดหมายถึงแม่ของเด็กกลุ่มทดลองนัดหมายการประชุมเพื่อแนะนำขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเล่านิทานก่อนนอนตามแผนการสอน การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง และแบบไม่จบเรื่อง
- 3.5 ทำการทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา และสังเกตนิสัยรักการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนที่จะดำเนินการทดลอง (Pre - test)
- 3.6 ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนนอนตามแผนการสอน การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง และแบบไม่จบเรื่อง ให้กับกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มที่ไม่มีการเล่าจะไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอน
- 3.7 ภายหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมการเล่านิทานก่อนนอนตามแผนการสอนเล่านิทานก่อนนอนทั้งหมด 10 เรื่อง ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา และสังเกตนิสัยรักการอ่านอีกครั้ง (Post - test)
- 3.8 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ จัดกระทำดังนี้

1. การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาความเชื่อมั่นของแบบสังเกตจากความสอดคล้องของผู้สังเกต 2 คน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตเท่ากับ .98

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาโดยใช้สูตร $KR - 20$ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .80

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานข้อ 1 - 8 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง และทำการทดสอบเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีเชฟเฟ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่อง และเล่าไม่จบเรื่องมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าไม่จบเรื่องกับกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่องมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยแม่เป็นผู้เล่าครูเป็นผู้เล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่านิทานก่อนนอนที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาของเด็กก่อนวัยเรียน

5. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่องและเล่าไม่จบเรื่องมีนิสัยรักการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าไม่จบเรื่อง มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. เด็กก่อนวัยเรียนกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยแม่เป็นผู้เล่า ครูเป็นผู้เล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่านิทานก่อนนอน ที่มีต่อนิสัยรักการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า และวิธีการเล่าที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าลักษณะผู้เล่าและวิธีการเล่าไม่ได้ส่งผลร่วมกันต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในเด็กก่อนวัยเรียน และจากการทดสอบผลย่อย พบว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานแบบไม่จบเรื่องและแบบจบเรื่อง มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาโดยให้เด็กได้ฟังนิทานก่อนนอนส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524:63-67) ที่กล่าวว่าวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาทางด้านจริยธรรมที่ดีวิธีหนึ่ง คือ การให้เลียนแบบจากแม่แบบซึ่งนักจิตวิทยาเชื่อว่าเป็นวิธีการเดียวที่เด็กอาจทำโดยไม่รู้สึกรู้ว่ากำลังถูกชักจูง ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิจัยหลายท่าน ได้แก่ผลการวิจัยของวาริ นิยมธรรม (2536:59) ที่ศึกษากับเด็กอนุบาลปีที่ 2 ผลปรากฏว่าเด็กกลุ่มที่ได้รับการสอนจากนิทานชาดกมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงกว่ากลุ่มควบคุม ผลการวิจัยของพิมพ์ไฉ ทองไพบุลย์ (2529:บทคัดย่อ)

ที่ศึกษากับเด็กอนุบาลอายุ 4 - 6 ปี พบว่าเด็กอนุบาลที่ดูตัวแบบในนิทานประกอบภาพมีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อสูงกว่าเด็กกลุ่มที่ไม่ได้ดูตัวแบบนี้ ผลการวิจัยของบุบผา เรืองรอง (2526:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเปรียบเทียบความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการเล่านิทานประกอบภาพ ทำให้นักเรียนมีความคิดรวบยอดทางจริยธรรมสูงขึ้น ผลการวิจัยของภิกษุญญ์ เจนเจริญวงศ์ (2530:38) ที่ศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า เด็กที่ได้รับการอ่านหนังสือภาพที่มีการเสนอพฤติกรรมของตัวละครเอก ทั้งในทางบวก และทางลบมีการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงกว่านักเรียนในกลุ่มที่ไม่ได้รับการอ่านหนังสือภาพ และผลการวิจัยของบรรพต พรประเสริฐ (2531:บทคัดย่อ) ที่ศึกษากับเด็กอนุบาลปีที่ 2 ปรากฏว่าการสอนโดยใช้นิทานทำให้เด็กมีมโนทัศน์ทางจริยธรรมสูงขึ้นซึ่งงานวิจัยที่กล่าวมานี้สนับสนุนทฤษฎีการเรียนรู้จากแม่แบบของแบนดูรา (Bandura.1977:22-29) ที่กล่าวว่ากระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดจากการที่บุคคลได้เห็นพฤติกรรมของผู้อื่น และพฤติกรรมนั้น ๆ จะชี้นำพฤติกรรมของเขาได้ ซึ่งบุคคลจะไม่เกิดการเรียนรู้หากขาดกระบวนการใส่ใจ (Attentional Process) ซึ่งประกอบด้วยแม่แบบที่มีความเด่นชัด จดจำได้ง่าย ดึงดูดความสนใจ และตัวผู้สังเกตจะต้องมีความสามารถในการสังเกต การรับรู้ และตีความจากพฤติกรรมของแม่แบบ จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้นิทานประกอบภาพซึ่งเป็นแม่แบบที่เด็กให้ความสนใจมากที่สุดตามผลการวิจัยของ อังคณา กล่อมฤทธิ์ (2532:82) ที่พบว่าเด็กจะชอบอ่านนิทานมากที่สุด และบทบาทของตัวละครในนิทานมีส่วนดึงดูดใจให้บุคคลเลียนแบบตัวละครในนิทาน ดังผลการวิจัยของ สุขสมร ประพัฒน์ทอง (2521:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาอิทธิพลของการใช้นิทานสำหรับเด็ก พบว่าเด็กที่ได้ฟังนิทานที่มีแม่แบบมีความพยายามในการฟันฝ่าอุปสรรคจนบรรลุความสำเร็จ จะมีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่ฟังนิทานไม่มีคุณค่า และผลการวิจัยของ มิตรลาสกี ไบรอัน และบริคแมน (Mildlarsky, Bryan and Brickman.1973:328) ที่ศึกษาผลของแม่แบบ

และรางวัลต่อการส่งเสริมพฤติกรรมเอื้อเฟื้อในเด็ก ปรากฏว่าเด็กที่ดูแม่แบบ
แสดงความเอื้อเฟื้อมีการบริจาคเบี้ยมากที่สุด และจากงานวิจัยของ
ซอลซ์ ดิกสัน และจอห์นสัน (Saltz, Dixon and Johnson, 1977:
367-380) ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้กับเด็กอนุบาลอายุ 3 - 4 ปี
พบว่าเมื่อเด็กฟังนิทานแล้วย่อมมีความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตัวเองชอบ
หรือตัวละครที่ได้รับความสำเร็จจากพฤติกรรมนั้น ๆ

ส่วนการเปรียบเทียบผลของการได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าไม่จบ
เรื่องและเล่าจบเรื่องมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา
ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตาม
สมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยตั้งสมมติฐานจากผลการวิจัยของ
ปาริชาติ อรุณศักดิ์ (2533:47) ที่พบว่าการเล่านิทานไม่จบเรื่องสมบูรณ์จะ
ช่วยฝึกทักษะกระบวนการคิด ตลอดจนการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
ให้กับเด็ก แต่จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการเล่านิทานก่อนนอนโดยวิธี
เล่าจบเรื่องและไม่จบเรื่องต่างก็เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กได้ดูตัวแบบตัวละครใน
เนื้อเรื่องที่มีแก่นของเรื่องเกี่ยวกับความเมตตากรุณาเหมือนกัน ดังนั้นจาก
ประสบการณ์ที่เด็กได้รับกิจกรรมการเล่านิทานทั้ง 2 วิธีนี้จึงเสริมสร้างพฤติกรรม
เชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาไม่แตกต่างกัน

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้าน
ความเมตตากรุณาของเด็กก่อนวัยเรียนจากลักษณะผู้เล่าทั้ง 3 แบบ คือแม่เล่า
ครูเล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า นั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง
ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้นั้น จากการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยพบว่า
ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้เล่าที่เป็นแม่ และครูโดยตรง
แต่แยกศึกษาครูเป็นผู้เล่า ได้แก่ผลการวิจัยของ พิมพิไล ทองไพบูลย์
(2529:บทคัดย่อ) พบว่าครูเล่านิทานประกอบภาพทำให้เด็กอนุบาลที่ดูตัวแบบ
ในนิทานมีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ฟังนิทานนี้ ผลการวิจัยของ
บรรพต พรประเสริฐ (2531:บทคัดย่อ) พบว่าเด็กอนุบาลที่ได้ฟังนิทานสอน
สอนจริยธรรมมีมโนทัศน์ทางจริยธรรมสูงขึ้น ผลการวิจัยของวารี นิยมธรรม

(2536:59) พบว่าเด็กอนุบาลที่ได้ฟังนิทานเกี่ยวกับความเมตตากรุณา ทำให้มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงขึ้น ส่วนแม่เป็นผู้เล่าได้แก่ผลการวิจัยของทรงพร สุทธิธรรม (2534:บทคัดย่อ) พบว่าเด็กที่ได้ฟังนิทานเพื่อส่งเสริมการคลาย การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง มีความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้ฟังนิทานนี้

จากผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ และผลการวิจัยของพิมพ์ไล ทองไขบุลย์

(2529:บทคัดย่อ) บรรพต พรประเสริฐ (2531:บทคัดย่อ) และของวารี นิยมธรรม (2536:59) สรุปได้ว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีการเล่าจบเรื่อง และเล่าไม่จบเรื่อง หรือจากลักษณะผู้เล่าที่ต่างกัน มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาไม่แตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจากเด็กในวัยนี้เป็นระยะที่เด็กมีพัฒนาการพร้อมอยู่แล้ว ดังนั้นการจะพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาให้กับเด็กโดยวิธีใด หรือใครเป็นผู้เล่าก็ตาม เด็กก็จะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงขึ้น ซึ่งทั้งวิธีการและลักษณะผู้เล่าจะให้ผลที่ไม่แตกต่างกัน

เมื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเล่า และลักษณะผู้เล่าที่มีต่อนิสัยรักการอ่าน ผลปรากฏว่าวิธีการเล่าและลักษณะผู้เล่าส่งผลร่วมกันต่อนิสัยรักการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการทดสอบผลย่อย พบว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีการเล่าจบเรื่อง และเล่าไม่จบเรื่อง มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนานิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียนโดยให้เด็กได้ฟังนิทานก่อนนอนนั้นสอดคล้องกับแนวความคิดของแคโรล และคาร์ล (Carol and Carl, 1993:206) ที่กล่าวว่าสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการวางรากฐานในการอ่านให้กับเด็ก คือผู้ใหญ่จะต้องอ่านหนังสือที่ดีให้เด็กฟังทุกวัน และควรมีหนังสือที่น่าสนใจและเหมาะสมกับความสามารถในการอ่านของเด็กไว้ด้วยดังที่มาร์แชล (Marshall, 1982:114-115) และสโตน (Stone, 1994:76-77) พบว่าการจะให้เด็กรักการอ่านนั้นผู้ใหญ่ควรเลือกหนังสือที่เหมาะสมกับระดับความสามารถและให้เขาได้อ่านในสิ่งที่

เขาสนใจ สอนให้เขาค้นพบว่าการอ่านน่าสนใจอันจะเป็นแรงกระตุ้นที่มาจากภายใน ผลการวิจัยในครั้งนี้อสอดคล้องกับความเชื่อของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านที่ได้กล่าวเสนอแนะถึงวิธีปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เยาว์วัยโดยเริ่มตั้งแต่การเล่านิทานให้เด็กฟัง และเวลาที่เหมาะสมกับการเล่านิทานให้เด็กฟังคือเวลาก่อนนอนไม่ว่าจะเป็นกลางวันหรือกลางคืน และควรกระทำให้เป็นกิจกรรมที่สม่ำเสมอทุกวัน (นิดดา หงษ์วิวัฒน์. 2537: คำนำ; ยุกติ เทียรพระสิทธิ์. 2536: 21; พัชรี สอนแก้ว. 2536: 132; มาลี วรปัญญา. 2537: 10) เพราะการเล่านิทานให้เด็กฟังโดยการชี้ชวนให้เด็กดูหนังสือ ดูรูปภาพสวย ๆ ก่อนแล้วจึงเพิ่มเป็นเรื่องราวตัวหนังสือ เมื่อเด็กปฏิบัติจนเกิดความเคยชินเป็นนิสัยรักการอ่านพร้อมทั้งเป็นการฝึกให้เด็กรู้จักค้นคว้าตามความสนใจ ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านมาจนกระทั่งโต (กาญจนา วิชญาปกรณ. 2534: 5) เช่นเดียวกับแนวคิดของสการ์โบรธ และแวนด้า (Scarborough and Wanda. 1994: 245) ที่พบว่าการที่พ่อแม่อ่านหนังสือให้ลูกฟังทุกคืนจะมีอิทธิพลต่อจิตใจของเด็กเป็นอย่างมาก เป็นการจุดประกายการเริ่มต้นทางการศึกษาให้กับเด็ก ๆ และช่วยส่งเสริมให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านซึ่งจะติดตัวไปจนตลอดชีวิต และจากการศึกษาของลาร์ทและมาสัน (Lartz and Mason. 1988: 193-208) ที่พบว่าการเล่าเรื่องให้เด็กฟังในครั้งแรก ๆ แล้วให้เด็กเล่ากลับอีกที ซึ่งในช่วงแรกเด็กจะเล่าได้สั้น ๆ เด็กจะพยายามเล่าเรื่องโดยพยายามที่จะอ่านหนังสือตัวโต ๆ ในเรื่องซึ่งนำไปสู่การอ่านเองได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของไวท์เฮิสต์และคนอื่น ๆ (Whitehurst and others. 1994: 679-689) ที่พบว่าการเล่าเรื่องประกอบภาพให้เด็กอนุบาลฟังบ่อย ๆ จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ส่งผลให้เด็กสนใจที่จะอ่านหนังสืออื่น ๆ ด้วย

ส่วนการเปรียบเทียบผลของการได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีการเล่าไม่จบเรื่อง กับเด็กกลุ่มที่ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีการเล่าจบเรื่อง พบผลที่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ กล่าวคือเด็กกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีการเล่าไม่จบเรื่องมีนิสัยรักการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีการเล่าจบเรื่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับข้อคิด

ของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่ว่าไม่ควรเล่าจนจบเรื่อง ควรทิ้งท้ายไว้ เพื่อให้เด็กสนใจจะได้ไปหาอ่านด้วยตนเองเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน (เออร์สา กุมาริ ปุทฺต. 2526:323;จินดา จำเริญ. 2529:325) และดังที่ ทอเรนซ์ (Torrance. 1973:7-9) กล่าวถึงความไม่สมบูรณ์ของกิจกรรม (Incompleteness, Openness) สามารถใช้เป็นพื้นฐานของกระบวนการ เรียนรู้และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยนำวิธีการนี้ไปทดลองสอนเด็ก ให้เด็กดูภาพหรืออ่านเรื่องให้เด็กฟัง ผลปรากฏว่าวิธีการนี้สามารถกระตุ้นให้ เด็กเกิดความคิดเป็นของตนเอง และคิดสิ่งแปลกที่แตกต่างไปจากที่เคยพบเห็น ดังผลการวิจัยของปาริชาติ อรุณศักดิ์ (2533:47) ที่ศึกษาการเล่านิทาน ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ที่มีต่อการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยโดยให้เด็กช่วยกัน คิดต่อเรื่องจนจบ ตลอดจนการฉายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางอีกด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กกลุ่มที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยแม่เป็นผู้เล่า ครูเป็นผู้เล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ คือเมื่อทดสอบ ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของนิสัยรักการอ่านตามตัวแปรลักษณะ ผู้เล่าและวิธีการเล่าด้วยวิธีการเชฟเฟแล้ว พบว่าเด็กในกลุ่มครูเป็นผู้เล่า มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่ากลุ่มแม่และครู กลุ่มแม่เป็นผู้เล่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เล่าที่เป็นครูควรจะใช้วิธีการเล่าแบบไม่จบเรื่อง ก่อนนอนจึงจะได้ผลดีที่สุด และถ้าให้แม่เป็นผู้เล่าก็ควรจะใช้วิธีการเล่า แบบไม่จบเรื่องก่อนนอนจึงจะได้ผลดีที่สุดเช่นกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการอ่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง เพราะกิจกรรมดังกล่าวจะกระตุ้นให้เด็กรู้จักคิด เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และเป็นการสร้างแรงจูงใจในการปลูกฝังจริยธรรมด้านอื่น ๆ และที่สำคัญคือปลูกฝังนิสัยรักการอ่านเพราะเด็กก่อนวัยเรียนเป็นวัยสำคัญในการวางรากฐานของชีวิต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาดูว่าอายุเท่าใดที่สมควรปลูกฝังจริยธรรม ด้านความเมตตา กรุณา และนิสัยรักการอ่านจึงจะได้ผลดีที่สุด ซึ่งเราคาดว่าอาจจะเป็นระยะวิกฤต

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่ฟังนิทานก่อนนอนกับเด็กที่ไม่ได้ฟังในเรื่อง การควบคุมตนเอง การรักษาคำพูด การเอาใจเขามาใส่ใจเรา ความมีวินัย สติปัญญา เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่าเพื่อจะได้พัฒนาประเทศชาติต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา วิชญาปกรณ์. การอ่าน. เอกสารประกอบการสอน ภาควิชา ภาษาไทย และภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534.
- โกศล มีคุณ. การวิจัยเชิงทดลองฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะในการสวมบทบาทของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- ครูอ่วม (นามแฝง) "เปิดโลกมัธยมศึกษา : ผู้ให้หรือ...ถ้าจะมีแต่ครู". เดลินิวส์. 8 เมษายน 2538. หน้า 10.
- จารุณี สงชกุล. สุขภาพในครอบครัว. ภาควิชาสุขศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา, 2523.
- จินดา จำเริญ. การบริการผู้อ่าน. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2529.
- จิม, ทรีลีส. อ่านหนังสือให้ลูกฟัง. แปลจาก The Read-Aloud Handbook. โดยนิตดา หงษ์วิวัฒน์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรสมัย, 2537.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- ฉวีวรรณ กิनावงศ์. การศึกษาเด็ก. โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. การทำหนังสือเด็ก. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2527.
- ชนิกา ตัญจินดา. "การเลี้ยงดูลูกเมื่อแม่ต้องทำงานนอกบ้าน", ผู้หญิง 8(135): 273; มีนาคม (ปีที่หลัง) 2534.
- ชัยยง พรหมวงศ์. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

ชุติมา สัจจานนท์ "การส่งเสริมการอ่านแก่เด็ก" ประชาศึกษา. 24:8-15;

พฤศจิกายน 2525.

ญาณสังวร, สมเด็จพระ (สุวฑฺฒโน). หลักพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : มหามกุฏ

ราชวิทยาลัย, 2522.

ณรงค์ ทองปาน. การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์

กรมการฝึกหัดครู, 2526.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันติก. จริยธรรมของเยาวชนไทย.

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2520.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 : จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยา

ภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

_____. "การเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพ : ทฤษฎีและการประยุกต์
ทางจิตพฤติกรรมศาสตร์," วิทยาศาสตร์ป้องกันเชิงจิตวิทยา. เอกสาร
ประกอบการสัมมนาทางวิชาการ สมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย, 30
มิถุนายน - 1 กรกฎาคม 2537.

ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร. "อิทธิพลของชุมชนที่มีต่อการพัฒนาการทางสติปัญญาด้านเหตุผลและ
ความสามารถในการเข้าใจบุคคลอื่น". กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัย
ฉบับที่ 2 ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522.

ถวิล ธาราโกชน์. การอบรมเลี้ยงดูและผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาการ
ด้านการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกวิทยาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

ถิรนนท์ อนวัช. "เล่านิทานให้หนูฟังหน่อย," พ่อแม่ลูกปลูกสร้างรัก กรุงเทพฯ :
อาร์มโก้, ม.ป.ป.

ทรงพร สุทธิธรรม. การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของ
เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตัวเอง

เป็นศูนย์กลาง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

"ท้ายเล่ม", จุลสารพัฒนาข้าราชการ. 4:43; ตุลาคม - ธันวาคม 2537.

ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์. การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัย

เรียนในกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

ธรรมธีรราชหมานนี้. พระ (ช่วง สดประเสริฐ) "สัมมนาวิทยภา," คู่มือการฝึก

อบรมพัฒนาจิตใจ เพื่อการพัฒนาชนบท. คณะกรรมการฝึกอบรมพัฒนาจิตใจ

เพื่อการพัฒนาชนบท วิทยาลัยครูอุบลราชธานี : สมชายการพิมพ์, 2528.

/บรรพต พรประเสริฐ. การเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนอนุบาล

โดยใช้นิทานและเกม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.

บุญยงค์ ทองมีและคณะ "การใช้นิทานพื้นเมืองส่งเสริมทักษะการอ่านสำหรับนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี"

การวิจัยทางการศึกษา. 23(2):45-49; เมษายน - มิถุนายน 2536.

/บุบผา นวลละอ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษา ในการพัฒนา

จริยธรรม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2526. อัดสำเนา.

ประชุมพร สุวรรณตรา. ลูกพร้อมจะไปโรงเรียนหรือยัง. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง,

2532.

ประดินันท์ อปรนัย. "การพัฒนาพฤติกรรมเด็กปฐมวัย," เอกสารการสอนชุดวิชา

พฤติกรรมการสอนปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 6 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ธรรมมาธิราช, 2524.

- ประสาธ อิศรปรีดา. "องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีผลกระทบต่อ การอ่าน" ใน การประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการบริการวิชาการสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ในชนบท. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.
- ปาริชาติ อรุณศักดิ์. การศึกษาการอ่านิทานที่ไม่จบเรื่องสมบูรณ์ที่มีผลต่อการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัย. ปรินิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- พรจันทร์ จันทวิมล. "การอ่านิทานสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน," การณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านตุลาคม - ธันวาคม 2528. สรุปรายงานและเอกสารทางวิชาการ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.
- พรณีย์ กันทรากกร. การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีภูมิหลังต่างกันในจังหวัดสงขลา. ปรินิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.อัดสำเนา.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. "พัฒนาการเด็ก," หนูน้อยน่ารัก. หน้า 6-21 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- พัชรี ส่วนแก้ว. จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ดวงกมล, 2536.
- พิมพิไล ทองไพบูลย์. การเปรียบเทียบการเรียนรู้พฤติกรรมเอื้อเฟื้อของเด็กจากแม่แบบในนิทานประกอบภาพกับแม่แบบในนิทานประกอบหุ่นมือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.อัดสำเนา.
- ไพพรรณ อินทนิล. เทคนิคการอ่านิทาน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2534.
- ไพโรจน์ ศุภนิพล (บรรณาธิการ). "การนอนและการเล่นของเด็กน้อย," สร้างโลกให้ลูกน้อย. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาร, ม.ป.ป.
- ภาณุรัตน์ รัตยาภาส และบุษรอด บุญศรีสมฤทธิ์. "โลกานวัตร...การศึกษาไทย," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 28(5):55-65; มิถุนายน - กรกฎาคม 2537.

ภิกษุญญ์ เจนเจริญวงศ์. การเปรียบเทียบพัฒนาการจริยธรรมด้านความเมตตา
กรุณาของนักเรียนจากการอ่านหนังสือภาพที่มีการนำเสนอพฤติกรรมของ
ตัวละครเอกในทางบวกและทางลบ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

มาลี วรปัญญา. "โลกวัยเด็ก : เลี้ยงลูกให้ฉลาดด้วยศิลปะและนิทาน" เดลินิวส์.
 22 เมษายน 2537. หน้า 10.

ยุวดี เทียรพประสิทธิ์. การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน. ม.ป.ท., 2536.

รักตวรรณ ศิริภาพร. ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็ก
ปฐมวัยที่ได้เล่นกิจกรรมการเล่นเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง.
 ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
 วัฒนาพานิช, 2531.

เลขา ปิยะอัจฉริยะ. "จิตวิทยาเด็กเล็ก," หนูน้อยน่ารัก. หน้า 32-38.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
 ศึกษาพร, 2528.

วรรณิ ศิริสุนทร. การเล่านิทาน. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2532.

วลัย วลิตธารง. "ส่งเสริมห้องสมุดด้วยการเล่านิทาน" การศึกษาผู้ใหญ่.
 9(53):22-26; กรกฎาคม - สิงหาคม 2525.

วันเพ็ญ บุญประกอบ. "ลักษณะและธรรมชาติของเด็กวัยอนุบาล," นิตยสารรักลูก.
 หนังสือจากการสัมภาษณ์ครั้งที่ 6. หน้า 3-12. กรุงเทพฯ : แพลนพับลิชชิง,
 2533.

วันเพ็ญ พิตาลพงศ์และคณะ. การศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูพัฒนาการทางร่างกายและ
ความพร้อมทางการเรียนของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพ. รายงานการวิจัย
 ฉบับที่ 29 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

วณีย์ ฐานวงศ์ศานติ. กิจกรรมห้องสมุด กรุงเทพฯ : พีรพัฒนา, 2521.

วารี นิยมธรรม. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบจากนิทานชาดกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อดสำเนา.

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. การประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2523.

วิทยา วิมลนอม. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทและทัศนคติของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นอนุบาล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

วีรพร ดันชีवाल. อิทธิพลของนิทานที่มีต่อการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ของเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อดสำเนา.

ศ. ศุภนิมิตร (นามแฝง). "การเล่านิทานสำหรับเด็กประถม", ประชาศึกษา. 30(11) : 28-22 ; มิถุนายน 2522.

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. "การเล่านิทานเพื่อเสริมพัฒนาการทางอารมณ์แก่เด็กก่อนวัยเรียน", ประชาศึกษา. 29(3) : 37-39 ; พฤศจิกายน 2520.

ศิริพร แยมนิล. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับอายุและการศึกษาของเด็กไทย. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2530. อดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. คลื่นสีขาว กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.

ศุภลักษณ์ (นามแฝง). "ดอกไม้ริมทาง : การศึกษาเพื่อสันติสุข," เดลินิวส์. 25 ธันวาคม 2537. หน้า 7.

สมบุญณ์ ศาลยาชีวิน. แนวทางการตรวจสอบและพัฒนา "ค่านิยม" และ "การคิดเป็นทำเป็น". คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2525.

สวัสด์ เรื่องพิเศษ. วรรณกรรมเด็ก. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2520.

สาริธ บัวศรี. "จริยธรรมในสังคมไทย," รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี 2522.

สมน อมรวิวัฒน์. "การสร้างเสริมศีลธรรมในสถานศึกษา," ครุศาสตร์. 11(4) : 43-53; เมษายน - มิถุนายน 2526.

สุขสมร ประพัฒน์ทอง. อิทธิพลของการใช้โทรทัศน์สำหรับเด็ก และการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อดสำเนา.

โสภา ชูพิกุลชัยและคณะ. การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรม ค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรมของครอบครัวไทยที่มีผลต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตร. กรุงเทพฯ : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2531.

อรสา กุมารี่ ปุกหุด "เด็กกับหนังสือ," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก. หน้า 317-325. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

อังคณา กล่อมฤทธิ์. ความอยากรู้อยากเห็นและนิสัยรักการอ่านและคุณสมบัติส่วนตัวบางประการของนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดมากและนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดน้อย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2522. อดสำเนา.

อาร์ เมอเร โทมัส. การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก. แปลและเรียบเรียงโดย ดวงเดือน ศาสตร์ภักทร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

Bandura, A. Social Learning Theory. New Jersey : Englewood Cliffs, N.J., Prentice-Hall, 1977.

Carol, Lynch-Brown. and Carl M. Tomlinson. Essentials of Children's Literature. Boston : Simon & Schuster, Inc., 1993.

- Clore, G.L. and M.B. Robert. "The Effects of Children's Stories on Behavior and Attitude : Modeling and Vicarious Role Playing", Resources in Education (ERIC). 13(4):156; April, 1978.
- Hurlock, Elizabeth B. Developmental Psychology. New York : McGraw-Hill Book CO., 1959.
- Keytoy, Marilyn K. "Adult Interactive Strategies and the Spontaneous Comments of Preschoolers During Joint Storybook Readings", Journal of Research in Childhood Education. 9(1):58-67; 1994.
- Lamborn, Susie D., Kurt W. Fischer and Sandra Pipp. "Constructive Criticism and Social Lies: A Developmental Sequence for Understanding Honesty and Kindness in Social Interactions", Development Psychology. 30(4): 495-508; 1994.
- Lartz, Maribeth N. and Mason, Jana M. "Jamie: One Child's Journey from Oral to Written Language," Early Childhood Research Quarterly. 3:193-208; 1988.
- Livo, N.J. and S.A. Riets. Storytelling Activities. Littleton Colorado: Libraries Unlimited, Inc., 1987.
- Marshall, Margaret R. The World of Children's Books. London : Gower Publishing Company, 1982.
- Meyer, Linda A. and others. "Effects of Reading Storybooks Aloud to Children," The Journal of Educational Research. 88(2):69-85; November/December, 1994.

Midlarsky, E., Jame H. Bryan and Philip Brickman. Aversive

Approval : Interactive Effects of Modeling and Reinforcement on Altruistic Behavior", Child Development. 44(2):321-328; June, 1973.

Sagotsky, Garald. and others. "Learning to Cooperate : Effects of Modeling and Direct Instruction", Child Development. 52(3):1037-1042; 1981.

Saltz, Eli, David Dixon and James Johnson. "Training Disadvantaged Preschoolers on Various Fantasy Activities: Effects on Cognitive Functioning and Impulse Control", Child Development. 48(2):367-380; June, 1977.

Scarborough, Hollis S. and Wanda Dobrich. "On the Efficacy of Reading to Prechoolers," Developmental Review. 14(3): 245-302; Septembers, 1994.

Smetama, J.G., Schlagman, N. and Adams, P. Walsh. "Preschool Children's Judgments about Hypothetial and Actual Transgressions," Child Development. 64(1):202-214; February, 1993.

Stone, Laura. "Teaching Sam to Enjoy Reading," Young Children. 49(2):76-77; January, 1994.

Torrance, Ellis P. Encouraging Creativity in the Classroom. 4st ed. New York: Wm. C. Brown Company Publisher, 1973.

Whitehurst, Grover J. and others. "A Picture Book Reading Intervention in Day Care and Home for Children from Low-Income Families," Developmental Psychology. 30(5):679-689; 1994.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ทม 1007/๒๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๐ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนยุวจักรา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวไพรัตน์ อยู่สมบูรณ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้กำลังอยู่ในระหว่างเตรียมการทําปริญญานิพนธ์ และมีความประสงค์จะมาติดต่อ
ขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เรื่อง "การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและนิสัยรักการอ่านในเด็ก
ก่อนวัยเรียน โดยการเล่านิทานไม่จบเรื่องก่อนนอน" พร้อมทั้ง ขอให้นักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2 ทําแบบทดสอบ
วัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา และสังเกตนิสัยรักการอ่านของเด็ก ในระหว่างเดือน
ตุลาคม ๒๕๖๘ เพื่อเป็นข้อมูลในการทําปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดฯ ให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๒๕๘๔๑๑๙

ที่ ทม 1007/ 4334

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕๐ กันยายน 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนกันตะบุตร

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางไพรัตน์ อยู่สมบูรณ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้กำลังอยู่ในระหว่างเตรียมการทําวิทยานิพนธ์ และมีความประสงค์จะมาติดต่อ
ขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เรื่อง "การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและนิสัยรักการอ่านในเด็ก
ก่อนวัยเรียน โดยการเล่านิทานไม่จบเรื่องก่อนนอน" พร้อมทั้ง ขอทดลองสอนกับนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2
ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทําวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1 สิงหาคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้ปกครองของ.....

ข้าพเจ้านางไพรัตน์ อยู่สมบูรณ์ เป็นนิสิตปริญญาโทของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์จะทำการวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนา
พฤติกรรมเชิงจริยธรรม และนิสัยรักการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียน จึงใคร่ขอ
ความกรุณาจากท่านได้โปรดกรอกข้อมูลในแบบฟอร์มที่ได้แนบมาด้วยนี้ตามความ
เป็นจริง และขอรับรองว่าข้อความใด ๆ ที่ท่านกรอกลงไปนี้จะถือเป็นความลับ
และใช้เพื่อประโยชน์ในการวิจัยเพียงอย่างเดียว

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่านในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางไพรัตน์ อยู่สมบูรณ์)

นิสิตปริญญาโท จิตวิทยาพัฒนาการ

แบบสอบถามรายละเอียดของครอบครัว

คำแนะนำในการตอบ

ก. โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดให้

ท. โปรดเติมข้อความสั้น ๆ ลงในข้อความที่เว้น.....ไว้ให้

ชื่อผู้ตอบ (มารดา).....

ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....

1. ระดับการศึกษาของแม่

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษา

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย

☐ ประโยคอาชีวศึกษาหรืออนุปริญญา

☐ อุดมศึกษา

2. ระดับการศึกษาของพ่อ

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษา

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย

☐ ประโยคอาชีวศึกษาหรืออนุปริญญา

☐ อุดมศึกษา

3. สมาชิกในครอบครัวมี.....คน

4. เด็กคนนี้เป็นบุตรคนที่.....

5. บุตรคนนี้อ.....นามสกุล.....เพศ.....

6. เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

7. นิกายศาสนา.....

8. เคยผ่านการอยู่ในโรงเรียนอนุบาลมาแล้ว.....ปี.....เดือน

9. ท่านยินดีให้ความร่วมมือกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้

☐ ยินดี

☐ ไม่ยินดี

ภาคผนวก ข
แบบสังเกตนิสัยรักการอ่าน

แบบสังเกตนิสัยรักการอ่าน

คำชี้แจง

นิสัยรักการอ่านหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจต่อหนังสือ ของเด็กก่อนวัยเรียน เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยสม่ำเสมอเป็นประจำ ได้แก่ การใช้เวลาว่างเพื่อจะดูหนังสือ ดูรูปภาพจากหนังสืออย่างพิถีพิถัน การหาหนังสือ ในสถานที่ต้องการ หรือนานิทานที่ต้องการอ่านมาถามครู ชักชวนเพื่อนให้มาดู หนังสือ และแสดงการหยิบจับและเปิดหนังสือได้อย่างถูกวิธี

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ดูหนังสือที่มุมหนังสือ
2. หยิบหนังสือขึ้นมาดูรูปภาพอย่างตั้งใจ
3. วางทำจับต้องหนังสือหรือเปิดอ่านอย่างถูกต้อง
4. เปลี่ยนหนังสือเล่มใหม่อ่านอีกทีเมื่อดูหรืออ่านเล่มเก่าแล้ว
5. สนใจหนังสือเป็นเวลานาน 10 นาทีขึ้นไป
6. ชักชวนเพื่อนมาดูหนังสือที่ตนกำลังดูอยู่
7. เล่าเรื่องในหนังสือให้เพื่อนหรือครูฟัง
8. ขอยืมหนังสือไปดูที่บ้าน หรือนำหนังสือจากบ้านมาดูที่โรงเรียน
9. ถามถึงหนังสือใหม่
10. เล่นเลียนแบบตามเนื้อเรื่องจากหนังสือหรือนิทาน

การให้คะแนน

1. ในช่วงเวลาที่สังเกตในแต่ละวันตั้งแต่เปิดห้องเรียนจนกระทั่งเด็ก กลับบ้านในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุม ถ้าเด็กปฏิบัติพฤติกรรมใด ไม่ว่าจะปฏิบัติพฤติกรรมนั้นกี่ครั้งก็ตาม ให้ใส่ ✓ ลงในช่องตรงกับพฤติกรรมที่เด็ก ปฏิบัติ

2. ถ้าเด็กไม่ปฏิบัติพฤติกรรมในช่วงที่สังเกตเด็กให้ใส่ 0 ลงในช่อง ตรงกับพฤติกรรมที่เด็กไม่ได้ปฏิบัติ

ภาคผนวก ค

- แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่องและแบบไม่จบเรื่อง
- เนื้อหานิทานจำนวน 10 เรื่อง

แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538

ครั้งที่ 1 และ 2 ครั้งละประมาณ 10 นาที

นิทานเรื่องที่ 1: นิทานเรื่องลูกปู

วันที่ 20, 21 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538

จุดประสงค์ : เพื่อปลูกฝังจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา การเสียสละ เพื่อทำให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ และให้มีนิสัยรักการอ่าน

การดำเนินกิจกรรม

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นนำ</u> 1. ผู้เล่าสนทนาเกี่ยวกับนิทานที่นักเรียนชอบฟังและเคยฟังมา 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องลูกปูให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องลูกปูหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "ลูกปู" ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง	<u>ครั้งที่ 1</u> <u>ขั้นนำ</u> 1. ผู้เล่าสนทนาเกี่ยวกับนิทานที่เด็กชอบฟังและเคยฟังมา 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องลูกปูให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องลูกปูหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> 1. ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "ลูกปู" ตั้งแต่ "บ้านของลูกปู...ออกจากหลุมได้แล้ว"

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> ผู้เล่า และเด็กช่วยกันสรุปเรื่องราวดังนี้ 1. หนูคิดว่าตัวละครตัวใดในนิทานที่น่าสงสารที่สุด เพราะอะไร ถ้าเป็นหนู หนูคิดว่าจะทำอย่างไร ถ้าหนูตกลงไปในหลุมลึกแล้วขึ้นไม่ได้	2. ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนแล้วค่อยฟังต่อ (แล้วผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่องลูกปูไปวางไว้ที่มุมหนังสือโดยกระทำให้เด็กเห็น) <u>ครั้งที่ 2 นิทานเรื่องลูกปู (ต่อ)</u> 1. ผู้เล่าซักถามเกี่ยวกับนิทานเรื่องลูกปูถึงตอนที่เล่าไปแล้วเมื่อวานนี้ - นักเรียน (ลูก) จำได้หรือไม่ว่าครู (แม่) เล่านิทานเรื่องอะไรให้ฟัง แล้วถึงตอนไหน - ต่อจากนั้นลูกปูเขาช่วยไก่จับได้โดยวิธีไหน ใครเล่าได้เอ่ย (ถ้ามีผู้เล่าได้ก็จะให้เล่า) เมื่อเล่าจบผู้เล่ากล่าวคำชมเชยเด็ก 2. ผู้เล่าเล่านิทานเรื่องลูกปูต่อจนจบเรื่อง <u>ขั้นสรุป</u> ผู้เล่าและเด็กช่วยกันสรุปเรื่องราว ดังนี้ 1. หนูคิดว่าตัวละครตัวใดในนิทานที่น่าสงสารที่สุด เพราะอะไร ถ้าเป็นหนู หนูคิดว่าจะทำอย่างไร ถ้าหนูตกลงไปในหลุมลึกแล้วขึ้นไม่ได้

การอ่านนิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การอ่านนิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
2. หนูคิดว่าตัวละครตัวใดในนิทานที่ใจดี มีความเมตตากรุณา หนูจะเอาแบบอย่างเขาไหมคะ ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนค่ะ แล้วครู (แม่) จะนำนิทานเรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่องลูกปูไปวางไว้ที่มุมหนังสือ <u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องลูกปู <u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)	2. หนูคิดว่าตัวละครตัวใดในนิทานที่ใจดี มีความเมตตากรุณา หนูจะเอาแบบอย่างเขาไหมคะ ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนค่ะ แล้วครู (แม่) จะนำนิทานเรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่องลูกปูไปวางไว้ที่มุมหนังสืออย่างเช่นเมื่อวาน <u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องลูกปู <u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)

แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538

ครั้งที่ 3 และ 4 ครั้งละประมาณ 10 นาที

นิทานเรื่องที่ 2: นิทานเรื่องรังนกของตั๊กตึ้ง

วันที่ 22, 23 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538

จุดประสงค์ : เพื่อปลูกฝังจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น
และให้มินิรักการอ่าน

การดำเนินกิจกรรม

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องรังนกตั๊กตึ้ง ให้เด็กดูและถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องรังนกของตั๊กตึ้งหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "รังนกของตั๊กตึ้ง" ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง	<u>ครั้งที่ 1</u> <u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องรังนกตั๊กตึ้งให้นักเรียนดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องรังนกของตั๊กตึ้งหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเรื่องเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> 1. ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "รังนกของตั๊กตึ้ง" ตั้งแต่ "นกกระจาบสองตัว...ตกลงมาจากต้นมะพร้าว"

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> 1. ในเรื่องนี้ใครเป็นเด็กดีคะ เขาได้อย่างไร 2. ถ้าหนูเป็นตัวยิ่ง หนูจะช่วยนกกระจาบไหมคะ ทำไม่ถึงช่วยคะ 3. ในเรื่องนี้ใครเป็นเด็กเกเร เกเรอย่างไร หนูจะทำแบบเขาไหมคะ	2. ผู้เล่าบอกเด็กว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนแล้วค่อยฟังต่อ (แล้วผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่องรังนกของตัวยิ่งไปวางไว้ที่มุมหนังสืออย่างเช่นเคย) <u>ครั้งที่ 2</u> นิทานเรื่องรังนกของตัวยิ่ง(ต่อ) 1. ผู้เล่าซักถามเกี่ยวกับนิทานเรื่องรังนกของตัวยิ่งถึงตอนที่เล่าไปแล้วเมื่อวานนี้ - เมื่อวานครู (แม่) เล่านิทานเรื่องอะไรถึงตอนไหนคะ - หลังจากนั้นลูกนกกระจาบเป็นอย่างไร ใครเล่าได้บ้าง 2. ผู้เล่าเล่าต่อจนจบเรื่อง <u>ขั้นสรุป</u> 1. ในเรื่องนี้ใครเป็นเด็กดีคะ เขาดีอย่างไร 2. ถ้าหนูเป็นตัวยิ่ง หนูจะช่วยนกกระจาบไหมคะ ทำไม่ถึงช่วยคะ 3. ในเรื่องนี้ใครเป็นเด็กเกเร เกเรอย่างไร หนูจะทำแบบเขาไหมคะ

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนคะ แล้วครู (แม่) จะน่านิทานเรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่อง รังนกของตั๊กตึ้งไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำทำให้เด็กเห็น)	ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนคะ แล้วครู (แม่) จะน่านิทานเรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่อง รังนกของตั๊กตึ้งไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำทำให้เด็กเห็น)
<u>สื่อ</u> หนังสือนิทาน เรื่อง รังนกของตั๊กตึ้ง	<u>สื่อ</u> หนังสือนิทาน เรื่อง รังนกของตั๊กตึ้ง
<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)	<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)

แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538

ครั้งที่ 5 และ 6 ครั้งละประมาณ 10 นาที

นิทานเรื่องที่ 3: นิทานเรื่องหนูดี

วันที่ 24, 27 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538

จุดประสงค์ : เพื่อปลูกฝังจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา รู้จักวิธีที่จะช่วยเหลือ
สัตว์ โดยไม่ให้ตนเองได้รับอันตรายจากสัตว์นั้น และให้มีนิสัยรัก

การอ่าน

การดำเนินกิจกรรม

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องหนูดี ให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องหนูดีหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้ว ผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนา เกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "หนูดี" ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง	<u>ครั้งที่ 1</u> <u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องหนูดี ให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องหนูดีหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้ว ผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเรื่องเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> 1. ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "หนูดี" ตั้งแต่ "หนูชื่อหนูดี..." จะช่วยเหลือมันอย่างไรดีนะ"

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> 1. ในเรื่องนี้ใครเป็นเด็กดีมีใจเมตตาต่อสัตว์ 2. ถ้าหนูเป็นหนูดี หนูจะช่วยเจ้าต่างไหมคะ ทำไมถึงช่วยทั้ง ๆ ที่เจ้าต่างเคยเห่าหนูบ่อยๆ 3. ถ้าหนูเป็นเจ้าต่าง หนูจะรักหนูดีไหมคะ ทำไมถึงรัก	2. ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนแล้วค่อยฟังต่อ (แล้วผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่องหนูดีไปวางไว้ที่มุมหนังสือโดยกระทำให้เด็กเห็น) <u>ครั้งที่ 2 นิทานเรื่องหนูดี (ต่อ)</u> 1. ผู้เล่าซักถามเกี่ยวกับนิทานเรื่องหนูดีถึงตอนที่เล่าไปแล้ว - คราวที่แล้วครู (แม่) เล่านิทานเรื่องอะไร ถึงตอนไหนคะ - ใครทราบบ้างว่าหนูดีในเรื่องจะช่วยเจ้าต่างอย่างไรคะ 2. ผู้เล่า เล่าต่อจนจบเรื่อง <u>ขั้นสรุป</u> 1. ในเรื่องนี้ใครเป็นเด็กดีมีใจเมตตาต่อสัตว์ 2. ถ้าหนูเป็นหนูดี หนูจะช่วยเจ้าต่างไหมคะ ทำไมถึงช่วยทั้ง ๆ ที่เจ้าต่างเคยเห่าหนูบ่อย ๆ 3. ถ้าหนูเป็นเจ้าต่าง หนูจะรักหนูดีไหมคะ ทำไมถึงรัก

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่ จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับ ก่อนค่ะ แล้วครู (แม่) จะนำนิทาน เรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่ะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่อง หนูดี ไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น)	ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่ จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนค่ะ แล้วครู (แม่) จะนำนิทานเรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่ะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่า ก็นำหนังสือนิทานเรื่องหนูดีไปวางไว้ที่ มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น)
<u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องหนูดี	<u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องหนูดี
<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำ กิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำ หนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลา ว่าง)	<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำ กิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำ หนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลา ว่าง)

แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538

ครั้งที่ 7 และ 8 ครั้งละประมาณ 10 นาที

นิทานเรื่องที่ 4: นิทานเรื่องสี่สหาย

วันที่ 28, 29 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538

จุดประสงค์ : เพื่อปลูกฝังจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกัน
และกัน และให้มีนิสัยรักการอ่าน

การดำเนินกิจกรรม

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องสี่สหายให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องสี่สหายหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้ว ผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนา เกี่ยวกับภาพ	<u>ครั้งที่ 1</u> <u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องสี่สหาย ให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องสี่สหายหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้ว ผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเรื่องเกี่ยวกับภาพ
<u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "สี่สหาย" ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง	<u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> 1. ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "สี่สหาย" ตั้งแต่ "ณ ป่าใหญ่แห่งหนึ่ง ... แล้วเดินทางต่อไป"

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> 1. ในเรื่องนี้สัตว์อะไรบ้างคะที่เป็นเพื่อนรักกัน 2. ถ้าหนูเป็นเต่าถูกจับใส่ขัง หนูจะทำอย่างไร 3. ถ้าหนูเป็นเพื่อนรักกับเต่า จะช่วยเต่าไหมคะ ช่วยอย่างไรคะ 4. หนูจะรักและช่วยเหลือเพื่อนๆ เหมือนกา หนู เต่าและเนื้อทรายไหมคะ จะช่วยอะไรได้บ้างคะ	2. ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนแล้วค่อยฟังต่อ (แล้วผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่อง สีสหายไปวางไว้ที่มุมหนังสือโดยกระทำให้เด็กเห็น) <u>ครั้งที่ 2 นิทานเรื่อง สีสหาย (ต่อ)</u> 1. ผู้เล่าซักถามเกี่ยวกับนิทานเรื่อง สีสหายถึงตอนที่เล่าไปแล้ว - คราวที่แล้วครู (แม่) เล่านิทานเรื่องอะไร ถึงตอนไหนคะ - ใครเล่าต่อได้เอ่ย 2. ผู้เล่าเล่าต่อจนจบเรื่อง <u>ขั้นสรุป</u> 1. ในเรื่องนี้สัตว์อะไรบ้างคะที่เป็นเพื่อนรักกัน 2. ถ้าหนูเป็นเต่าถูกจับใส่ขัง หนูจะทำอย่างไร 3. ถ้าหนูเป็นเพื่อนรักกับเต่าจะช่วยเต่าไหมคะ ช่วยอย่างไรคะ 4. หนูจะรักและช่วยเหลือเพื่อนๆ เหมือน กา หนู เต่าและ เนื้อทรายไหมคะ จะช่วยอะไรได้บ้างคะ

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่ จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับ ก่อนค่ะ แล้วครู (แม่) จะนำนิทาน เรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่ะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่อง สี่สหาย ไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น)	ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่ จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนค่ะ แล้วครู (แม่) จะนำนิทานเรื่องที่ สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่ะคะ ต่อ จากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่อง สี่สหาย ไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น)
<u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องสี่สหาย	<u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องสี่สหาย
<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำ กิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำ หนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลา ว่าง)	<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำ กิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำ หนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลา ว่าง)

แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538

ครั้งที่ 9 และ 10 ครั้งละประมาณ 10 นาที

นิทานเรื่องที่ 5: นิทานเรื่องเจ้าเหาดี

วันที่ 30 พฤศจิกายน และ 1 ธันวาคม พ.ศ.2538

จุดประสงค์ : เพื่อปลูกฝังจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น
และให้มินิรักการอ่าน

การดำเนินกิจกรรม

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องเจ้าเหาดีให้เด็กดูและถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องเจ้าเหาดีหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเรื่อง เกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "เจ้าเหาดี" ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง	<u>ครั้งที่ 1</u> <u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ (แม่) ครูมีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องเจ้าเหาดีให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องเจ้าเหาดีหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเรื่องเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> 1. ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "เจ้าเหาดี" ตั้งแต่ "เจ้าเหาดีเป็นชื่อ...ต้องทนทุกข์ทรมานอยู่นานมาก"

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> 1. ในเรื่องนี้ใครน่าสงสาร ใครใจดีมีเมตตาคะ หนูชอบคนใจดีนี้ไหมคะ 2. ถ้าหนูเป็นเจ้าเข้าดี หนูจะทำอย่างไร และถ้าหนูหลงทางจากคุณพ่อคุณแม่หนูจะทำอย่างไร 3. ถ้าหนูเป็นเจ้าเข้าดี หนูจะรักและคิดถึงชายผู้มีเมตตาคนนั้นไหมคะ	2. ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนแล้วค่อยฟังต่อ (แล้วครูก็นำหนังสือนิทานเรื่องเจ้าเข้าดีไปวางไว้ที่มุมหนังสือโดยกระทำให้เด็กเห็น) <u>ครั้งที่ 2</u> นิทานเรื่องเจ้าเข้าดี (ต่อ) 1. ผู้เล่าซักถามเกี่ยวกับนิทานเรื่องเจ้าเข้าดี ถึงตอนที่เล่าไปแล้ว - คราวที่แล้วครู (แม่) เล่านิทานเรื่องอะไร ถึงตอนไหนคะหนูคิดว่าเจ้าเข้าดีจะรอดตายไหมคะ - ใครทราบบ้างเอ่ย ว่าเจ้าเข้าดีรอดตายได้อย่างไร 2. ครูเล่าต่อจนจบเรื่อง <u>ขั้นสรุป</u> 1. ในเรื่องนี้ใครน่าสงสาร ใครใจดีมีเมตตาคะ หนูชอบคนใจดีนี้ไหมคะ 2. ถ้าหนูเป็นเจ้าเข้าดี หนูจะทำอย่างไร และถ้าหนูหลงทางจากคุณพ่อคุณแม่หนูจะทำอย่างไร 3. ถ้าหนูเป็นเจ้าเข้าดี หนูจะรักและคิดถึงชายผู้มีเมตตาคนนั้นไหมคะ

การอ่านนิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การอ่านนิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่ จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อน ค่ะ แล้วครู (แม่) จะอ่านนิทานเรื่องที่ สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ ต่อ จากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่อง เจ้าเหาดีไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น) <u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องเจ้าเหาดี <u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำ กิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำ หนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลา ว่าง)	ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่ จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อน หลับก่อนค่ะ แล้วครู (แม่) จะอ่านนิทาน เรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ ต่อจากนั้นผู้วิจัยก็นำหนังสือนิทานเรื่อง เจ้าเหาดีไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น) <u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องเจ้าเหาดี <u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำ กิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำ หนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลา ว่าง)

แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538

ครั้งที่ 11 และ 12 ครั้งละประมาณ 10 นาที

นิทานเรื่องที่ 6: นิทานเรื่องน้ำใจเจ้าปุก

วันที่ 4,6 ธันวาคม พ.ศ.2538

จุดประสงค์ : เพื่อปลูกฝังจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา รู้จักการให้อภัย
ไม่คิดอาฆาตพยาบาท รู้จักตอบแทนบุญคุณเมื่อมีโอกาส และให้มี
นิสัยรักการอ่าน

การดำเนินกิจกรรม

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องน้ำใจเจ้าปุกให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องน้ำใจเจ้าปุกหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนา เกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "น้ำใจเจ้าปุก" ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง	<u>ครั้งที่ 1</u> <u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องน้ำใจเจ้าปุกให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องน้ำใจเจ้าปุกหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> 1. ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "น้ำใจเจ้าปุก" ตั้งแต่ "เจ้าปุกเป็นลูกลิงกำพร้า... จะช่วยสุนัขป่าจอมเกรดีไหมหนอ"

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> 1. นิทานเรื่องนี้หนูชอบตัวละครตัวไหน ทำไมถึงชอบ เขาดีอย่างไร หนูจะเอาแบบอย่างไหม 2. ถ้าหนูเป็นเจ้าปุก หนูจะช่วยสุนัขเกเรไหม ทำไมถึงช่วยทั้ง ๆ ที่เขาชอบเกเร ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนคะ แล้วครู (แม่) จะนำนิทานเรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ	2. ผู้เล่าบอกเด็กว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนแล้วค่อยฟังต่อ (แล้วผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่องน้ำใจเจ้าปุก ไปวางไว้ที่มุมหนังสือโดยกระทำให้เด็กเห็น) <u>ครั้งที่ 2</u> นิทานเรื่องน้ำใจเจ้าปุก (ต่อ) 1. ผู้เล่าซักถามเกี่ยวกับนิทานเรื่องน้ำใจเจ้าปุก ถึงตอนที่เล่าไปแล้ว - คราวที่แล้วครู (แม่) เล่านิทานเรื่องอะไรถึงตอนไหนคะ - ใครทราบบ้างเอ่ย ว่าเจ้าปุกจะช่วยลูกสุนัขป่าไหมคะ 2. ผู้เล่าเล่าต่อจนจบเรื่อง <u>ขั้นสรุป</u> 1. นิทานเรื่องนี้หนูชอบตัวละครตัวไหน ทำไมถึงชอบ เขาดีอย่างไร หนูจะเอาแบบอย่างไหม 2. ถ้าหนูเป็นเจ้าปุก หนูจะช่วยสุนัขเกเรไหม ทำไมถึงช่วยทั้ง ๆ ที่เขาชอบเกเร ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนคะ แล้วครู (แม่) จะนำนิทานเรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ ต่อ

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่อง น้ำใจเจ้าปุกไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น) <u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องน้ำใจเจ้าปุก <u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำ กิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำ หนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลา ว่าง)	จากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่อง น้ำใจเจ้าปุกไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น) <u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องน้ำใจเจ้าปุก <u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำ กิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำ หนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลา ว่าง)

แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538

ครั้งที่ 13 และ 14 ครั้งละประมาณ 10 นาที

นิทานเรื่องที่ 7 : นิทานเรื่องหมหวานกลับใจ

วันที่ 7,8 ธันวาคม พ.ศ.2538

จุดประสงค์ : เพื่อปลูกฝังจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น
และให้มินิสัญญากการอ่าน

การดำเนินกิจกรรม

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องหมหวานกลับใจให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องหมหวานกลับใจหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเรื่องเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "หมหวานกลับใจ" ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง	<u>ครั้งที่ 1</u> <u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องหมหวานกลับใจให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องหมหวานกลับใจหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเรื่องเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> 1. ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "หมหวานกลับใจ" ตั้งแต่ "หมหวานเป็นน้องสาวหมแดง... ร้างตุ๊กตาได้ขยายใหญ่ขึ้น"

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> 1. นิทานเรื่องนี้หนูคิดว่าใครเป็นเด็กเกเร เขาเกเรอย่างไร หนูจะทำแบบเขาไหมคะ ทำไม 2. ถ้าหนูเป็นนางฟ้าหนูจะลงโทษหมหวานอย่างไรที่เกเร 3. ถ้าหนูเป็นหมแดงจะให้โทษหมหวานไหม ทำไมถึงให้โทษ	2. ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนแล้วค่อยฟังต่อ (แล้วผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่องหมหวานกลับใจ ไปวางไว้ที่มุมหนังสือ โดยกระทำให้เด็กเห็น) <u>ครั้งที่ 2</u> นิทานเรื่องหมหวานกลับใจ (ต่อ) 1. ผู้เล่าซักถามเกี่ยวกับนิทานเรื่องหมหวานกลับใจ ถึงตอนที่เล่าไปแล้ว - คราวที่แล้วครู (แม่) เล่านิทานเรื่องอะไร ถึงตอนไหนคะ - ใครทราบบ้างเอ่ย ว่าตุ๊กตารกลายร่างเป็นอะไร ต่อจากนั้นเป็นอย่างไร ใครเล่าต่อได้คะ 2. ผู้เล่าเล่าต่อจนจบเรื่อง <u>ขั้นสรุป</u> 1. นิทานเรื่องนี้หนูคิดว่า ใครเป็นเด็กเกเร เขาเกเรอย่างไร หนูจะทำแบบเขาไหมคะ ทำไม 2. ถ้าหนูเป็นนางฟ้าหนูจะลงโทษหมหวานอย่างไรที่เกเร 3. ถ้าหนูเป็นหมแดงจะให้โทษหมหวานไหม ทำไมถึงให้โทษ

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่ จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับ ก่อนค่ะ แล้วครู (แม่) จะนำนิทาน เรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่ะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่อง หมีหวานกลับใจไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น)	ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่ จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนค่ะ แล้วครู (แม่) จะนำนิทานเรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่ะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่า ก็นำหนังสือนิทานเรื่องหมีหวานกลับใจ ไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้ เด็กเห็น)
<u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องหมีหวานกลับใจ	<u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องหมีหวานกลับใจ
<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำ กิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำ หนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลา ว่าง)	<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำ กิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำ หนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลา ว่าง)

แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538

ครั้งที่ 15 และ 16 ครั้งละประมาณ 10 นาที

นิทานเรื่องที่ 8: นิทานเรื่องเจ้าตัวเล็ก

วันที่ 11, 12 ธันวาคม พ.ศ. 2538

จุดประสงค์ : เพื่อปลูกฝังจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา รู้จักการให้อภัย
และให้มีนิสัยรักการอ่าน

การดำเนินกิจกรรม

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องเจ้าตัวเล็ก ให้เด็กดูและถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องเจ้าตัวเล็ก หรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเรื่องเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "เจ้าตัวเล็ก" ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง	<u>ครั้งที่ 1</u> <u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องเจ้าตัวเล็ก ให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องเจ้าตัวเล็กหรือยัง (ถ้ามีนักเรียนคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเรื่องเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> 1. ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "เจ้าตัวเล็ก" ตั้งแต่ "ณ ลานทุ่งนา ... เจ้าตัวเล็กจะช่วยอย่างไร

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> 1. นิทานเรื่องใคร่น่าสงสาร ทำไมถึงน่าสงสาร 2. ในเรื่องเจ้าตัวเล็ก ใครชอบ เกเร เขาเกเรอย่างไร หนูจะทำ ทำแบบเขาไหม ถ้ามีใครมาเกเรกับ หนูอย่างนี้ หนูชอบไหม 3. ถ้าหนูเป็นเจ้าตัวเล็ก หนูจะ ให้อภัยอ้อยไหมคะ	2. ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่ จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนแล้ว ค่อยฟังต่อ (แล้วครูก็นำหนังสือนิทานเรื่อง เจ้าตัวเล็กไปวางไว้ที่มุมหนังสือโดย กระทำให้เด็กเห็น) <u>ครั้งที่ 2</u> นิทานเรื่องเจ้าตัวเล็ก (ต่อ) 1. ผู้เล่าซักถามเกี่ยวกับนิทานเรื่อง เจ้าตัวเล็ก ถึงตอนที่เล่าไปแล้ว - คราวที่แล้วครู (แม่) เล่านิทานเรื่อง อะไร ถึงตอนไหนคะ - เจ้าตัวเล็กจะช่วยอ้อยอย่างไร ใครเล่าต่อได้เอ่ย 2. ผู้เล่าเล่าต่อจนจบเรื่อง <u>ขั้นสรุป</u> 1. นิทานเรื่องนี้ใคร่น่าสงสาร ทำไม ถึงน่าสงสาร 2. ในเรื่องเจ้าตัวเล็ก ใครชอบเกเร เขาเกเรอย่างไร หนูจะทำแบบเขาไหม ถ้ามีใครมาเกเรกับหนูอย่างนี้ หนูชอบไหม 3. ถ้าหนูเป็นเจ้าตัวเล็ก หนูจะให้อภัย อ้อยไหมคะ

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่ต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนค่ะ แล้วครู (แม่) จะนำนิทานเรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่องเจ้าตัวเล็กไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น)	ผู้เล่าบอกเด็กทุกคนว่าถึงเวลาที่ต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนค่ะ แล้วครู (แม่) จะนำนิทานเรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่องเจ้าตัวเล็กไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น)
<u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องเจ้าตัวเล็ก <u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)	<u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องเจ้าตัวเล็ก <u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)

แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538

ครั้งที่ 17 และ 18 ครั้งละประมาณ 10 นาที

นิทานเรื่องที่ 9: นิทานเรื่องกระต่ายเจ้าปัญญา

วันที่ 13, 14 ธันวาคม พ.ศ. 2538

จุดประสงค์ : เพื่อปลูกฝังจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา รู้จักหาวิธีในการ

ช่วยเหลือผู้อื่น และให้มินิรักการอ่าน

การดำเนินกิจกรรม

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องกระต่ายเจ้าปัญญาให้เด็กดูและถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องกระต่ายเจ้าปัญญาหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเรื่องเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "กระต่ายเจ้าปัญญา" ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง	<u>ครั้งที่ 1</u> <u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องกระต่ายเจ้าปัญญาให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องกระต่ายเจ้าปัญญาหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเรื่องเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> 1. ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "กระต่ายเจ้าปัญญา" ตั้งแต่ "ในป่าสงบแห่งหนึ่ง... ขณะนั้นหมาป่ากลับมาพบกระต่ายน้อยพอดี"

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> 1. ในเรื่องนี้ใครเป็นคนดีคะ เขาดีอย่างไร หนูจะเอาแบบเขาไหม 2. ถ้าหนูเป็นกระต่ายน้อย จะช่วย สัตว์เหล่านั้นไหม ทำไมถึงช่วย 3. ถ้าหนูเป็นกระต่ายน้อยแล้วเจอ หมาป่าจะทำอย่างไรคะ	2. ผู้เล่าบอกได้กว่าถึงเวลาที่จะต้อง นอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนแล้วค่อยฟัง ต่อ (แล้วผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่อง กระต่ายเจ้าปัญญาไปวางไว้ที่มุมหนังสือ โดยกระทำให้เด็กเห็น) <u>ครั้งที่ 2</u> นิทานเรื่องกระต่ายเจ้าปัญญา(ต่อ) 1. ผู้เล่าซักถามเกี่ยวกับนิทานเรื่อง กระต่ายเจ้าปัญญาถึงตอนที่เล่าไปแล้ว - คราวที่แล้วครู (แม่) เล่านิทานเรื่อง อะไร ถึงตอนไหนคะ - กระต่ายเจ้าปัญญาจะทำอย่างไรต่อไป เมื่อพบกับหมาป่าพอดี ใครเล่าต่อได้เอ่ย 2. ผู้เล่าเล่าต่อจนจบเรื่อง <u>ขั้นสรุป</u> 1. นิทานเรื่องนี้ใครเป็นคนดีคะ เขาดี อย่างไร หนูจะเอาแบบเขาไหมคะ 2. ถ้าหนูเป็นกระต่ายน้อยจะช่วยสัตว์ เหล่านั้นไหม ทำไมถึงช่วย 3. ถ้าหนูเป็นกระต่ายน้อยแล้วเจอ หมาป่าจะทำอย่างไรคะ

การอ่านนิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การอ่านนิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
ผู้เล่าบอกเด็กว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนค่ะ แล้วครู (แม่) จะอ่านนิทานเรื่องสนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่องกระต่ายเจ้าปัญญาไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น)	ผู้เล่าบอกเด็กว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนค่ะ แล้วครู (แม่) จะอ่านนิทานเรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่องกระต่ายเจ้าปัญญาไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น)
<u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องกระต่ายเจ้าปัญญา	<u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องกระต่ายเจ้าปัญญา
<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)	<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)

แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538

ครั้งที่ 19 และ 20 ครั้งละประมาณ 10 นาที

นิทานเรื่องที่ 10: นิทานเรื่องโดมเด็กดี

วันที่ 15, 18 ธันวาคม พ.ศ. 2538

จุดประสงค์ : เพื่อปลูกฝังจริยธรรมด้านความเมตตา กรุณา รู้จักปฏิบัติตนให้เป็น
เด็กดี และให้มีนิสัยรักการอ่าน

การดำเนินกิจกรรม

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องโดมเด็กดีให้เด็กดูและถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องโดมเด็กดีหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเรื่องเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "โดมเด็กดี" ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง	<u>ครั้งที่ 1</u> <u>ขั้นนำ</u> 1. วันนี้ครู (แม่) มีนิทานสนุก ๆ มาเล่าให้หนูฟังก่อนนอนอีกเช่นเคยค่ะ 2. ผู้เล่าแสดงภาพหน้าปกของนิทานเรื่องโดมเด็กดีให้เด็กดู และถามเด็กว่าเคยฟังนิทานเรื่องโดมเด็กดีหรือยัง (ถ้ามีเด็กคนใดเคยฟังแล้วผู้เล่าจะเปลี่ยนเรื่องใหม่) ต่อจากนั้นจึงสนทนาเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นเล่าเรื่อง</u> 1. ผู้เล่าเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง "โดมเด็กดี" ตั้งแต่ "โดมเป็นเด็กดี ... แล้วพวกเราจะช่วยมันอย่างไรละ

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
<u>ขั้นสรุป</u> 1. ในเรื่องนี้ใครเป็นเด็กดีน่ารักคะ เขาดีอย่างไร หนูจะเอาแบบเขาไหมคะ 2. ถ้าหนูเป็นโดมและเพื่อนๆ จะช่วยเหลือปลาเหล่านั้นไหมคะ 3. หนูตัวมอมแมมกลับบ้าน หนูจะทำอย่างไรถ้าโดนพ่อแม่อุ	2. ผู้เล่าบอกเด็กว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนแล้วค่อยฟังต่อ (แล้วผู้เล่าก็นำหนังสือนิทานเรื่องโดมเด็กดีไปวางไว้ที่มุมหนังสือโดยกระทำให้เด็กเห็น) <u>ครั้งที่ 2</u> นิทานเรื่องโดมเด็กดี (ต่อ) 1. ผู้เล่าซักถามเกี่ยวกับนิทานเรื่องโดมเด็กดี ถึงตอนที่เล่าไปแล้ว - คราวที่แล้วครู (แม่) เล่านิทานเรื่องอะไร ถึงตอนไหนคะ - โดมและเพื่อน ๆ จะช่วยพวกปลาเหล่านั้นได้อย่างไร ใครเล่าต่อได้เอ่ย 2. ผู้เล่าเล่าต่อจนจบเรื่อง <u>ขั้นสรุป</u> 1. นิทานเรื่องนี้ใครเป็นเด็กดีน่ารักคะ เขาดีอย่างไร หนูจะเอาแบบเขาไหมคะ 2. ถ้าหนูเป็นโดมและเพื่อนๆ จะช่วยเหลือปลาเหล่านั้นไหมคะ 3. หนูตัวมอมแมมกลับบ้าน หนูจะทำอย่างไรถ้าโดนพ่อแม่อุ

การเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง	การเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง
ผู้เล่าบอกเด็กว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนคะ แล้วครู (แม่) จะน่านิทานเรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำนิทานเรื่อง โทมเด็กดีไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น)	ผู้เล่าบอกเด็กว่าถึงเวลาที่จะต้องนอนแล้วนะคะ นอนให้หลับก่อนคะ แล้วครู (แม่) จะน่านิทานเรื่องที่สนุก ๆ มาเล่าให้ฟังใหม่นะคะ ต่อจากนั้นผู้เล่าก็นำนิทานเรื่อง โทมเด็กดีไปวางไว้ที่มุมหนังสือ (โดยกระทำให้เด็กเห็น)
<u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องโทมเด็กดี	<u>สื่อ</u> หนังสือนิทานเรื่องโทมเด็กดี
<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)	<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม 3. จากการเล่าเรื่องย่อ 4. จากการสรุปข้อคิด 5. จากการแสดงความคิดเห็น 6. สังเกตความสนใจของเด็ก เกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)

1. นิทานเรื่องลูกปู

พรพวง ช่างน้อย. ลูกปู. ภาพโดยบงกชรัตน์ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช. 2534.

บ้านของลูกปูอยู่บนเนินเขากลางทุ่งหญ้าเขียวและมีดอกไม้สวยงาม
ลูกปูมีสัตว์เลื้อยที่รักมากอยู่ 2 ตัว คือแม่ไก่ชื่อเจี๊ยะและลูกไก่ชื่อจ๊ิบ ต่อมา
แม่ไก่ได้ตายลงจ๊ิบจึงมีท่าทางหงอยเหงาและซึมเศร้า ลูกปูรู้สึกเสียใจที่จ๊ิบ
ขาดแม่ เธอจึงสัญญากับตัวเองว่าจะเป็นที่ทั้งแม่และเพื่อนให้จ๊ิบเอง ทุกๆวัน
เวลาอากาศแจ่มใส ลูกปูชวนจ๊ิบเที่ยวเล่นตามทุ่งหญ้าอย่างสนุกสนาน
"เหนื่อยแล้ว มานั่งพักกันก่อนนะจ๊ิบ" ลูกปูพูดแต่จ๊ิบยังไม่ยอมหยุดพัก กลับ
วิ่งไปเรื่อยๆ จนกระทั่งจ๊ิบตกลงไปในหลุมแคบลึก "จ๊ิบจ๋า เรากลับบ้าน
กันเถอะ" ลูกปูร้องเรียกพลางเดินตามหาแต่ก็ไม่พบจ๊ิบเลย เสียงร้อง "จ๊ิบ
จ๊ิบ จ๊ิบ" ดังมาจากหลุม "โธ! จ๊ิบอยู่ในหลุมนี้เอง" ลูกปูพยายามล้วงลงไป
ในหลุมจนสุดแขนแต่ก็ไม่ถึง แม้แต่ขนของจ๊ิบ คุณพ่อและชาวบ้านที่เพิ่งกลับจาก
ทำงานต่างพากันมาช่วยขุดดินแต่ก็ไม่สำเร็จ ก้อนดินมันจะหล่นลงไปทับจ๊ิบ
คุณพ่อบอกว่า "เรากลับบ้านกันก่อนแล้วค่อยคิดหาทางช่วยกันใหม่ดีกว่าจ๊ะ" ลูกปู
ยังไม่ยอมแพ้ พยายามหาวิธีช่วยจ๊ิบอีกหลายวิธีแต่จ๊ิบก็ยังขึ้นมาไม่ได้
ค่ำแล้วลูกปูจึงไปรับประทานอาหารให้จ๊ิบแล้วจำใจเดินกลับบ้าน ลูกปูนอนไม่หลับ
เพราะเป็นห่วงจ๊ิบเพื่อนรัก ฝนเริ่มลงเม็ด เปาะแปะ เปาะแปะ ลูกปูจึงรีบ
เดินถือร่มไปหาจ๊ิบ แล้วโกยดินกันรอบปากหลุมและกางร่มไว้กันมิให้น้ำท่วมหลุม
ลูกปูนอนคิดว่าพรุ่งนี้จะต้องหาวิธีอื่นเพื่อเอาจ๊ิบออกจากหลุมให้ได้ และในเช้า
วันรุ่งขึ้นลูกปูบอกกับตนเองว่าฉันคิดวิธีที่จะช่วยจ๊ิบให้ออกจากหลุมได้แล้ว ดังนั้น
ลูกปูจึงรีบหิ้วถังใส่ทรายไปที่ปากหลุมแล้วค่อยๆบรรจุทรายลงไปที่ละน้อยๆ
ทรายหนึ่งเม็ด สองเม็ด สามเม็ด สี่เม็ด ห้าเม็ด... เรื่อยไป นับร้อย นับพัน
นับหมื่น นับแสน นับล้านเม็ด ด้วยความรักความผูกพัน ความห่วงใย ที่ลูกปูมีต่อ
จ๊ิบเพื่อนรัก และด้วยความเพียรพยายามของลูกปูทำให้สามารถช่วยจ๊ิบให้
รอดปลอดภัยได้

2. รังนกของต้อยติ่ง

พรทิพย์ รามสูต. รังนกของต้อยติ่ง ภาพโดย จันทรเจ้าชา กรุงเทพฯ:
ต้นอ้อ, 2536.

นกกระจาบสองตัวช่วยกันทำรังที่ต้นมะพร้าว มันบินไปคาบเส้นหญ้ามา
ทีละเส้นแล้วช่วยกันสานใบหญ้าให้เป็นรูปทรงอย่างขยันขันแข็ง เวลาผ่านไปวัน
แล้ววันเล่ารังของมันจึงเสร็จเป็นรูปร่างงามตา แขนห้อยอยู่กับทางมะพร้าว
ต้อยติ่งเฝ้าสังเกตดูและมาเล่าให้พ่อฟังว่า "นกกระจาบมันช่วยกันสร้างรังอย่าง
ไม่รู้จักเหนื่อย ทำไมนกจึงสร้างรังครบพ่อ ทำไมคนเราต้องสร้างบ้านด้วยครับ"
พ่อตอบว่า "คนต้องการที่อยู่ที่ปลอดภัย นกกระจาบก็ต้องการที่อยู่ที่ปลอดภัยเช่นกัน
มันจึงสร้างรังขึ้นมาไว้เป็นที่อาศัย" ต้อยติ่งมองไปที่ต้นมะพร้าวทุกวันเห็นนกกระจาบ
พ่อแม่บินออกไปหาเหยื่อ แล้วคาบเหยื่อมาให้ลูกของมัน วันหนึ่งต้อยติ่งเห็นเด็ก
เกเรใช้หนังสติ๊กยิงรังนกกระจาบ ต้อยติ่งถามว่า "ไปยิงมันทำไม" เด็กเกเร
ตอบ "ยิงเล่น" "ถ้าใครเอาก้อนหินไปขว้างบ้านตัวเองจะชอบไหม" ต้อยติ่ง
ถามย้ำ "ไม่ชอบ" เด็กเกเรตอบ "ในที่สุดเด็กเกเรก็หยุดยิงรังนกกระจาบ
ต้อยติ่งกลับมาเล่าให้พ่อฟังเรื่องเด็กเกเร พ่อพูดว่า "คนดีชอบทำงาน แต่คน
เกเรชอบแกล้งผู้อื่น อย่าเอาแบบอย่างคนเกเรนะลูก" วันหนึ่งมีลมพัดแรง รัง
นกกระจาบตกลงมาจากต้นมะพร้าว ต้อยติ่งวิ่งเข้าไปเก็บดู เห็นลูกนกสองตัว
ร้องตกใจอยู่ในรัง เขาวิ่งไปบอกพ่อทันที พ่อพูดว่า "ลูกนกได้รับความเดือดร้อน
เราต้องช่วยเหลือคนที่ได้รับความร้อน" ต้อยติ่งและพ่อออกไปหลังบ้าน พ่อเอาเชือก
ผูกรังนกกระจาบแล้วใช้ไม้ไผ่ยาวๆ ส่งขึ้นไปคล้องแขวนไว้กับทางมะพร้าวที่เดิม
นกกระจาบสองตัวกลับมาดีใจส่งเสียงร้องยินดี ต้อยติ่ง
มีความสุขที่ได้ช่วยเหลือสัตว์เล็กๆให้มีชีวิตและมีที่อยู่ ต้อยติ่งคิดว่าตัวเองจะ
ขยันขันแข็งให้เหมือนนกและพร้อมจะช่วยเหลือผู้อื่นที่ได้รับความเดือดร้อน

3. เรื่องหนูดี

เรื่องและภาพโดยผู้วิจัย

หนูชื่อหนูดี หนูยังตัวเล็กอยู่เลยคะ คุณพ่อคุณแม่บอกว่าตั้งชื่อหนูว่าหนูดี เพราะว่าหนูเป็นเด็กดีมีใจเมตตากรุณาต่อสัตว์ คุณพ่อคุณแม่สอนให้หนูดีรักเพื่อนๆ และสัตว์อื่นด้วย ดังนั้นหนูดีจึงไม่เคยรังแกเพื่อนและสัตว์เลย หนูดีชอบอ่านหนังสือ เพราะคุณแม่อ่านหนังสือนิทานให้หนูดีฟังก่อนนอนทุกคืน คุณแม่ขยันอ่าน หนูดีจึงอยากอ่านเองได้บ้าง หนูดีคิดว่าถ้าหนูดีอ่านหนังสือออกหนูดีจะอ่านหนังสือให้มากๆ จะได้เรียนหนังสือเก่งๆ และจะอ่านหนังสือนิทานสนุกๆ ให้น้องฟังบ้าง วันหนึ่ง ขณะที่หนูดีและเพื่อนๆ เดินกลับบ้าน มาลืบอกกว่า "หนูดีฉันเข้าบ้านก่อนนะ แล้วพรุ่งนี้วันเสาร์ฉันจะไปอ่านหนังสือกับเธอนะ" "จะ" หนูดีตอบ เมื่อเพื่อนๆ เข้าบ้านหมดแล้ว หนูดีไปพบเจ้าต่างที่ชอบเฝ้าหนูดีบ่อยๆ ภูกรถชนชาเจ็บนอนร้องเอ็งๆ อยู่ หนูดีสงสัยว่าเจ้าต่างคิดว่าจะช่วยเหลือมันอย่างไรดีนะ หนูดีคิดอยู่ในใจว่าถ้าเราอ้อมไปส่งเจ้าของ เจ้าต่างอาจจะกัดเราก็ตได้เพราะมันไม่รู้ว่าหนูดีจะเป็นมิตรด้วย หนูดีก็คิดต่อไปว่าเราควรไปบอกเจ้าของมาอ้อมมันไปดีกว่า ดังนั้นหนูดีจึงรีบวิ่งไปบอกเจ้าของของเจ้าต่าง"ป้าแดง ป้าแดงจะ เจ้าต่างภูกรถชนอยู่ที่ถนนคะ" ป้าแดงได้ยินดังนั้นจึงรีบวิ่งไปอ้อมเจ้าต่างมาใส่ยาที่บ้าน หนูดีก็รีบคลุกข้าวมาให้มันกินด้วย เพราะเจ้าต่างกำลังหิวด้วย ตั้งแต่นั้นมาเมื่อเจ้าต่างหายดี เจ้าต่างจะชอบมาเล่นกับหนูดีทุกวัน เจ้าต่างรู้สึกรักหนูดีมากเพราะหนูดีเคยช่วยเหลือมันไว้ และหนูดีเป็นเด็กดีมีใจเมตตากรุณาต่อสัตว์ด้วย

4. เรื่องสี่สหาย

บุษบา ปิยะมงคลวงศ์. สี่สหาย. ภาพโดยดินสอสีขาว. กรุงเทพฯ:

เลิฟแอนด์ลิฟเพรส, 2536.

ณ ป่าใหญ่แห่งหนึ่ง มีหนู เต่า เนื้อทรายและกาเป็นเพื่อนรักกัน วันหนึ่งขณะที่เนื้อทรายกำลังเล็มหญ้าอ่อนอยู่นั้น พลันก็เหลือบไปเห็นสุนัขจิ้งจอก ทำให้นเนื้อทรายตกใจและวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต ขณะที่วิ่งหนีนั้นขาของเนื้อทรายก็ไปติดบ่วงนายพรานเมื่อนายพรานตรงมาที่บ่วงก็ได้พบเนื้อทรายติดบ่วงอยู่ เนื้อทรายร้องขอชีวิต แต่นายพรานไม่ยอมรับฟังคำร้องขอ แล้วก็กลับบ้านไปเอาเครื่องมืออีกาเห็นเนื้อทรายเพื่อนรักกำลังตกอยู่ในอันตรายจึงรีบไปบอกหนูและเต่า ทั้งสามจึงพากันมาที่บ่วงที่เนื้อทรายติดอยู่ เมื่อหนูมาถึงก็รีบตรงไปที่บ่วงแล้วใช้ฟันที่แหลมคมแกะสายบ่วงจนขาด แล้วสัตว์ทั้งสี่ก็รีบหนีไปจากที่นั่นทันที เมื่อนายพรานกลับมาไม่พบเนื้อทราย แต่พบเต่าจึงจับเต่าใส่ย่ามเอาเชือกมัดปากย่ามแน่นหนาแล้วเดินทางต่อไป ด้วยความเหน็ดเหนื่อยนายพรานจึงได้ล้มตัวเอนพิงต้นไม้ใหญ่ ในที่สุดก็หลับหลับไปอย่างไม่รู้ตัว กา หนูและเนื้อทรายเดินทางกลับถึงที่พักของพวกตน สงสัยเต่าเพื่อนรักว่าทำไมจึงเดินช้าเหลือเกินจึงออกตามหาและช่วยเต่าออกจากย่าม สัตว์ทั้งสี่จึงรีบหนีนายพรานจนถึงที่อาศัยอย่างปลอดภัย ฝ่ายนายพรานเมื่อตื่นขึ้นมาพบว่าไม้แต่ย่ามเปล่าๆ เต่าไม่รู้หายไปไหนวันนี้นายพรานจึงไม่ได้สัตว์เป็นอาหาร จึงคิดเสียดายทั้งเนื้อทรายและเต่า

5. เรื่องเจ้าเหาดี

เรื่องและภาพโดยผู้วิจัย

เจ้าเหาดีเป็นชื่อของนกอินทรีตัวหนึ่ง ที่เกิดขึ้นในป่าใหญ่ในรัฐอลาสก้า ประเทศอเมริกา บนต้นไม้ใหญ่ซึ่งอายุเก่าแก่กับนยอดเขาสูงนั้นมีนกอินทรีตัวเมียคู่หนึ่งเพิ่งจะกำเนิดลูกออกจากไข่ได้ 2 ตัว ตัวแรกเป็นตัวเมียและตัวหลังเป็นตัวผู้ นกอินทรีพ่อและแม่ก็มีความคิดและความรักลูกเหมือนมนุษย์หรือสัตว์ทั่วๆ ไปนกอินทรีพ่อแม่ต้องบินไปไกลๆ อย่างเหน็ดเหนื่อยตลอดทุกๆ วันเพื่อหาอาหารมาป้อนลูก

แล้ววันหนึ่งเหตุร้ายก็เกิดขึ้นกับครอบครัวนี้ ในขณะที่แม่นักำลังป้อนอาหารอยู่นั้น ลูกทั้งสองมักพยายามแย่งอาหารกันเองทำให้เจ้าเฮาดีที่เป็นน้องตัวเล็กกว่า พลัดตกจากเตียงไป เจ้าเฮาดีซึ่งเป็นลูกนกกยังตัวเล็กอยู่และบินไม่ได้ ทำให้ร่างของเจ้าเฮาดีหล่นลงกระดอนไปโดนกิ่งไม้และตกลงมากระแทกกับพื้นอย่างแรง เจ้าเฮาดีร้องไห้จ้าเมื่อหล่นถึงพื้น เขาทั้งตกใจและเจ็บระบมไปทั้งตัวและอากาศยังหนาวเย็นซึ่งเริ่มมืดแล้ว เจ้าเฮาดีส่งเสียงร้องสุดเสียง พร้อมตะโกนว่า ช่วยด้วย! ช่วยด้วย! แต่ในป่านั้นกลับเงียบกริบไม่มีเสียงใดตอบมาเลย เจ้าเฮาดีต้องทนทุกข์ทรมานอยู่นาน และได้ร้องขอความช่วยเหลืออีก จนกระทั่งมีผู้ชายคนหนึ่ง เป็นพวกเก็บของป่าผ่านมาได้ยินเข้า ชายผู้นั้นค่อยๆ เดินอย่างระมัดระวังตัว เข้าไปตามเสียงนั้น จนเกือบจะเหยียบเจ้าเฮาดีอยู่แล้ว แต่ยังเอื้อมได้เห็นใบไม้ขยับสั่นๆ อยู่พร้อมกับได้ยินเสียงร้อง "โอ้... เจ้าลูกนกน้อยผู้น่าสงสาร เจ้าต้องการความช่วยเหลือไหม ฉันต้องพาเจ้าไปหาที่บ้านของฉันเสียแล้ว" แล้วชายผู้มีเมตตาผู้นั้นค่อยๆ โอบอุ้มลูกนกคือ เจ้าเฮาดีนั้นกลับไปรักษาที่บ้าน วันเวลาผ่านไปเจ้าเฮาดีก็หายเป็นปกติทุกๆ เข้าที่ต้นขี้เฒ่ามา เจ้าเฮาดีและลูกชายของผู้มีเมตตาจะมาเดินเล่นชมทิวทัศน์ด้วยกันอย่างมีความสุข ลูกชายผู้มีเมตตาจะเล่านิทานสนุกๆ และสอนให้เจ้าเฮาดีเป็นนกอินทรีที่ดีมีความเมตตาต่อนกเล็กๆ อื่นๆ ด้วย หลายวันต่อมาเจ้าเฮาดีนกอินทรีผู้ไร้เดียงสารู้สึกเหงาเปล่าเปลี่ยว เพราะคิดถึงครอบครัวที่มีทั้ง พ่อ แม่และพี่สาว ซึ่งชายผู้มีเมตตาสังเกตและเข้าใจความรู้สึกของเจ้าเฮาดีดี จึงพูดว่า "เจ้าเฮาดี พรุ่งนี้ฉันจะส่งเจ้ากลับบ้าน ฉันรู้ว่าเจ้าคิดถึงบ้านนะ" "ขอบคุณท่านผู้มีพระคุณมาก ถ้าผมได้กลับบ้านผมก็จะคิดถึงท่านทุกวันเลย" เจ้าเฮาดีตอบ วันรุ่งขึ้นชายผู้มีเมตตาก็นำเจ้าเฮาดีไปส่งที่บ้านเดิมทำให้ครอบครัวของเจ้าเฮาดีได้อยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตาอีกครั้งหนึ่ง

6. น้ำใจเจ้าปุก

อาร์เพน น้ำใจเจ้าปุก. กรุงเทพฯ. วัฒนาพานิช, 2529.

เจ้าปุกเป็นลูกลิงกำพร้าเพราะเมื่อหลายเดือนก่อนแม่ของเจ้าปุกถูกนายพรานยิงตายและนัยน์ตาของปุกเองก็ถูกกิ่งไม้ทิ่มบอดสนิทไปข้างหนึ่ง ปุกมักจะถูกลีฉัตรตัวอื่นๆ แกล้งและล้อว่าเป็นลูกลิงตาบอดและไม่มีแม่ ปุกต้องหลบมาร้องไห้ "ฮือๆ" แต่ปุกจะมี "พิม" กระรอกน้อยที่ให้ความเห็นใจมาปลอบโยน และมาเป็นเพื่อนเล่นด้วย วันหนึ่งปุกบังเอิญเห็นผึ้งน้อยตัวหนึ่งตกน้ำลอยผ่านมา ปุกส่งสารผึ้งมากจึงหยิบกิ่งไม้ยื่นไปให้ผึ้งน้อยเกาะติดขึ้นมา หลังจากนั้นเจ้าปุกก็มานั่งดูพวกเพื่อนๆ เล่นกันอย่างสนุกสนาน พิมเห็นปุกยังมองเช่นนั้นจึงชวนให้เข้ามาเล่นด้วยกันปุกดีใจมาก แต่เล่นได้ไม่นานนักก็ถูกแกล้งจนหกล้มตีสองขาเป็นที่ชอบใจของพวกเพื่อนๆ มาก ปุกจึงเดินก้มหน้าออกมาอย่างน้อยใจ ทันใดนั้นสิงโตร้ายประจำป่าก็โผล่เข้ามาหมายจะจับสัตว์พวกนั้นกินเป็นอาหาร ลีฉัตรทั้งหลายพากันหนีเอาตัวรอดไปคนละทิศละทาง เหลือแต่ลูกสุนัขป่าจอมเกเรที่หกล้มหนีไม่พ้น ปุกซึ่งแอบอยู่หลังก้อนหินใหญ่บนเนินคิดอยู่ในใจว่าจะช่วยสุนัขป่าจอมเกเรหรือจะปล่อยให้สิงโตร้ายจับกินเป็นอาหารดีไหมหนอจะได้หายแค้นที่สุนัขป่าชอบแกล้งตนบ่อยๆ แต่ปุกคิดได้ว่าการอยู่ร่วมกันเมื่อมีอะไรที่พอจะให้อภัยกันกันได้ก็ควรที่จะให้อภัยมีอะไรที่พอจะช่วยเหลือกันได้ก็ควรที่จะช่วยเหลือกัน ดังนั้นจึงรวบรวมกำลังดันก้อนหินใหญ่ตกลงมาถูกหัวสิงโตร้ายแต่สิงโตร้ายไม่เป็นอะไรมากด้วยความโมโหมันจึงเปลี่ยนใจจากลูกสุนัขป่าหันมาหาเจ้าปุกแทน ปุกกลัวมากรีบถอยหลังหนีจนทำสะดุดก้อนหินล้มลง ผึ้งน้อยที่ปุกเคยช่วยชีวิตไว้บินผ่านมาเห็นเข้าจึงชวนฝูงผึ้งช่วยกันรุมตอมต่อยสิงโต ฝูงผึ้งรุมต่อยสิงโตร้ายจนเจ็บไปทั้งตัวมันทนไม่ไหวรีบวิ่งหนีหายเข้าไปในป่าลึก ปุกกล่าวคำขอบคุณผึ้งน้อยที่มาช่วยเหลือตนในครั้งนี้ ผึ้งน้อยจึงกล่าวว่า "เราเป็นเพื่อนกัน ท่านเคยช่วยข้า ข้าก็ควรที่จะช่วยท่านเป็นการตอบแทนบุญคุณ" ลูกสุนัขป่าจอมเกเร และบรรดาลีฉัตรใหญ่น้อยในป่านั้นต่างรู้สำนึกผิดที่เคยรังเกียจและรังแกเจ้าปุกจึงพากันกล่าวคำขอโทษและขอบคุณที่เจ้าปุกมีน้ำใจไม่ถือโกรธ ทั้งยังช่วยเพื่อนในยามมีภัย นับแต่นั้นมา เจ้าปุกและลีฉัตรในป่านั้นก็อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขตลอดมา

7. หมูหวานกลับใจ

จินตนา ไบกาซึย. หมูหวานกลับใจ. ภาพโดยปรีดา ปัญญาจันทร์. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ, 2535.

หมูหวานเป็นน้องสาวของหมูแดง อายุห่างกัน 2 ปี หมูหวานรู้สึกว่พ่อแม่รักหมูแดงมากกว่าตนเองเสมอ หมูหวานคิดว่าพ่อกับแม่ซื้อเสื้อผ้าสวยๆ ให้แต่หมูแดง ส่วนตนเองต้องใส่เสื้อผ้าเก่าๆ ของหมูแดง นี่ถ้าไม่มีหมูแดง หมูหวานคงเป็นที่รักของพ่อแม่คนเดียวแน่ หมูหวานชอบคิดเช่นนั้นทั้งๆ ที่พ่อแม่ก็รักหมูแดง และหมูหวานเท่ากันแต่หมูแดงเป็นเด็กน่ารักมีจิตใจอ่อนโยนชอบช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ผิดกับหมูหวานที่เอาแต่เล่นซุกซนทั้งวัน พ่อแม่จึงเอ็นดูและให้รางวัลหมูแดงบ่อยๆ ยิ่งทำให้หมูหวานน้อยใจและพาลโกรธหมูแดงมากขึ้น วันนี้เป็นวันเกิดของหมูแดง พ่อแม่ให้ของขวัญเป็นตุ๊กตาตุ๊กโบว์สองข้าง หมูแดงรักและกอดตุ๊กตาด้วยความรัก "ถ้าหมูหวานแอบเอาตุ๊กตาของหมูแดงไปทิ้งที่น้ำเน่าข้างๆ บ้าน ตุ๊กตาก็จะสกปรกเหม็น หมูแดงก็จะไม่รักไม่เล่นกับมันอีก หมูแดงต้องกลับมาเล่นกับหมูหวานอีกแน่" หมูหวานวางแผนในใจจนกระทั่งวันหนึ่งหมูแดงเผลอวางตุ๊กตาไว้บนโต๊ะ หมูหวานคว้าตุ๊กตาขึ้นมา "ฉันท... จะเอาเจ้าไปทิ้งในน้ำเน่าเดี๋ยวนี้แหละ... เจ้าตัวดี..." หมูหวานวิ่งลงบันไดไปอย่างรวดเร็ว ส่วนทางกับแม่ซึ่งมองหมูหวานอย่างแปลกใจ หมูหวานแว่วเสียง หมูแดงร้องถามแม่ว่า เห็นตุ๊กตาไหม แม่ตอบว่าหมูหวานเอาไป "โอ๊ะ... โอ๊ะ... อู๊ย... เจ็บ..." หมูหวานวิ่งเร็วมากจนเสียหลักกลิ้งล้มพาดไปกับพื้นดิน ตุ๊กตากระเด็นตกลงไปในน้ำเน่า หมูหวานเงยหน้าทันใดนั้นร่างตุ๊กตาได้ขยายใหญ่ขึ้น กลายเป็นนางฟ้า นางฟ้าลอยเข้ามาหาหมูหวานช้าๆ หมูหวาน! หนูเป็นเด็กไม่น่ารักเลย หมูแดงเป็นพี่นะจ๊ะแล้วก็รักหมูหวานมากด้วย ถ้าหนูอยากเล่นตุ๊กตาทำไมไม่ขอพี่เล่นละจ๊ะ หนูใจร้ายมาก คิดแกล้งพี่สาวแล้วยังมาทำร้ายฉันด้วย "ไม่มีใครรักหมูหวานเลย มีอะไรก็ให้หมูแดงหมด หมูหวานเกลียดทุกคน หมูหวานอยากให้หมูแดงเสียใจบ้าง" นางฟ้าจึงลงโทษหมูหวาน ย่นศทาไปที่เท้าของหมูหวาน หมูหวานพลันรู้สึกเจ็บแปลบที่เท้าหน้ามิดล้มลง นางฟ้าพาหมูหวานลอยสูงขึ้น สูงขึ้น หมูหวานเห็นร่างของตัวเองนอนคว่ำหน้าอยู่บนพื้นดิน หมูหวานเห็นหมูแดงวิ่งมากอดร่างของหมูหวาน แล้วร้องไห้พลาบพร้อมร้องเรียก

แม่ให้มาช่วยหมูหวาน แม่ทำท่าตกใจมากเมื่อเห็นบาดแผลที่เท้าของหมูหวาน
 นางฟ้าจึงบอกหมูหวานว่า "เห็นไหมทุกคนรักและเป็นห่วงหมูหวานมาก" หมูหวาน
 เห็นแม่รีบวิ่งไปตามพ่อ ให้มาอุ้มหมูหวานไปหาหมอ หมูหวานรู้สึกดีใจและรู้สึก
 ตัวว่า ตั้งเองคิดผิด นางฟ้ารู้ว่าหมูหวานรู้สึกสำนึกผิดจึงยิ้มอย่างพอใจ พलग
 โบกคทาในมือไปมา ทันใดนั้น หมูหวานรู้สึกว่าตัวเองลอยต่ำลงมา ลมหวิวๆ
 เข้าหู แล้วเสียงหนึ่งก็ดังขึ้น "หมูหวานเจ้า ล้มตามาพบกับหมูแดงซิ อย่าเป็น
 อะไรนะ เดี่ยวพ่อกับแม่จะพาหมูหวานไปหาหมอกำใจดีๆ นะ" หมูหวานรู้สึกรัก
 หมูแดงขึ้นมาจับใจและให้สัญญากับตนเองว่าต่อไปนี้จะรักหมูแดง ไม่อิจฉาริษยา
 จะไม่แกล้งหมูแดงอีกต่อไปพलगพิมพ์ว่า "หมูแดง หมูหวานขอโทษด้วยนะ"

8. เจ้าตัวเล็ก

เรื่องและภาพโดยผู้วิจัย

ณ ลานทุ่งนาอันเป็นที่นาของตาสี ตาสีได้เลี้ยงไก่ไว้หลายตัวด้วยกัน มีแม่ไก่ตัวหนึ่งได้ออกไข่และฟักเป็นตังออกมาตัวที่ 1 ตัวที่ 2 ตัวที่ 3 ตัวที่ 4 ตัวที่ 5 ตัวที่ 6 และตัวที่ 7 เป็นตัวสุดท้ายซึ่งเกิดมาตัวเล็กและขาข้างหนึ่งพิการ ทำให้เดินขาเป๋และช้า เจ้าตัวเล็กนั้นจึงถูกพี่ๆ หิวเราะเยาะและแกล้งอยู่เสมอ โดยเฉพาะอ้อยชอบแกล้งเดินชนให้เจ้าตัวเล็กล้มบ่อยๆ วันหนึ่งตอนเย็นใกล้มืดแล้วแม่ไก่รีบพาลูกๆ เดินกลับเข้าเล้าไก่เพื่อกินอาหารส่วนมากกับอ้อย อ้อยซึ่งคอยจะแกล้งเจ้าตัวเล็กอยู่จึงไม่ได้มองทางเดิน ทำให้ตัวที่เดินมาเหยียบโดนขาอ้อยเข้า อ้อยร้องโอย! ด้วยความเจ็บปวดแต่ไม่มีใครได้ยินเพราะแม่และพี่เดินห่างไปไกลแล้ว ส่วนเจ้าตัวเล็กที่เดินตามหลังมาเห็นเข้าจึงคิดในใจว่าจะช่วยอ้อยดีไหมหนอ เพราะอ้อยชอบแกล้งเราและหิวเราะเยาะเจ้าตัวเล็กอยู่เสมอแต่เจ้าตัวเล็กก็คิดได้ว่าการอยู่ด้วยกันเราควรรู้จักให้อภัยกันไม่ควรโกรธแค้นคิดอาฆาตพยาบาทกัน สังคมจะได้มีความสุขประกอบกับเจ้าตัวเล็กก็คิดสงสารอ้อยผู้เป็นพี่ เมื่อคิดได้ดังนั้นแล้ว เจ้าตัวเล็กก็คิดหาวิธีที่จะช่วยเหลืออ้อยทันที โดยเข้าไปประคองและปลอบใจว่าไม่เป็นอะไรมากหรอกนะ เดี๋ยวฉันจะประคองเธอเดินกลับบ้านเอง เมื่อมาถึงบ้านทุกคนทั้งแม่และพี่ๆ ที่คอยเป็นห่วงอยู่ก็เข้ามาประคองอ้อยแล้วเอายาทาแผลให้ ส่วนอ้อยรู้สึกรักเจ้าตัวเล็กอย่างจับใจและสำนึกผิดจึงกล่าวว่า "เจ้าตัวเล็ก จันทอโทษนะที่เคยแกล้งเธอเสมอและขอบคุณที่พาฉันมาส่งบ้านนะจ๊ะ" เจ้าตัวเล็กตอบ "ไม่เป็นไรหรอกจ๊ะ เราเป็นพี่น้องกันก็ต้องช่วยเหลือกันจ๊ะ เรื่องที่เล่ามาฉันไม่ได้ถือโทษโกรธเคืองอะไรหรอก" อ้อยก็ให้สัญญาว่าจะไม่เป็นคนแกล้งอีกต่อไป ตั้งแต่นั้นมาทั้งแม่ไก่และลูกๆ ทั้ง 7 ตัว ก็อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขตลอดมาเมื่อตัวไหนหาอาหารมาได้เอะก็จะมาแบ่งกันเสมอ โดยเฉพาะเจ้าตัวเล็กหาอาหารมาไม่ได้ พี่ๆ ก็จะนำอาหารมาแบ่งให้จนรูปร่างแข็งแรงเติบโตขึ้นจากเดิมมากทีเดียว

9. กระต่ายเจ้าปัญญา

วินัย พูลเกิด. กระต่ายเจ้าปัญญา. ภาพโดยสมบัติด้วงก. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ, 2534.

ในป่าสงบแห่งหนึ่ง มีสัตว์ต่างๆ อาศัยอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข มีสิงโตเป็นเจ้าป่าคอยดูแลให้ความคุ้มครองแก่สัตว์ทั้งหลาย ในป่านั้นมีบ้านของกระต่ายสองตัวแม่ลูกอาศัยอยู่ วันนี้เป็นวันเกิดของลูกกระต่าย แม่กระต่ายจึงเตรียมผักหลายชนิดที่ลูกชอบไว้เป็นพิเศษ หลังจากอาหารเช้าแล้ว กระต่ายน้อยพูดว่า "แม่จำวันนี้ลูกจะขอแม่ไปเที่ยวบ้านของช้างน้อยที่อยู่ทางป่าเขียวทางด้านโน้นนะจ๊ะ" ในระหว่างที่กระต่ายน้อยเดินไปได้พบบ้านหลังหนึ่งกระต่ายได้ยินเสียงของสัตว์หลายชนิดร้องขอความช่วยเหลือ "ช่วยเราด้วย ใครอยู่ข้างนอก ช่วยเราด้วย" กระต่ายจึงแอบเข้าไปดู เห็นมีสัตว์ เป็ด ไก่ นก และสัตว์อื่นๆ ถูกขังอยู่ในกรง กระต่ายถามขึ้นว่า "ทำไมพวกเธอถูกขังอยู่ในกรงเช่นนี้" สัตว์ทั้งหลายตอบว่า "พวกเราถูกหมาป่าจับมาขังไว้เพื่อเป็นอาหาร" กระต่ายจึงรีบเปิดกรงปล่อยสัตว์ทั้งหมด ขณะนั้นหมาป่ากลับมาพบกระต่ายน้อยพอดี กระต่ายน้อยกลัวหมาป่าเป็นอย่างยิ่ง แต่ก็พยายามตั้งสติและพูดว่า "โปรดยกโทษให้ฉันเกิดทำนหมาป่าผู้ยิ่งใหญ่ ฉันจะพาท่านไปตามตัวพวกเขาที่บ้านของช้างน้อย เขาทั้งหลายกำลังจะจัดงานวันเกิดให้ฉันล่ะ" หมาป่าโลภมากตอบตกลงระหว่างทาง กระต่ายเจ้าปัญญาได้หลอกหมาป่าจนตกลงไปในหลุมซึ่งมีตาข่ายอยู่ มันพยายามดิ้นแต่ไม่หลุดมันจึงตะโกนร้องขอความช่วยเหลือ กระต่ายจึงไปหาสิงโตและเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง สิงโตจึงพาสัตว์ทั้งหลายไปช่วยกันดึงหมาป่าขึ้นมา เมื่อหมาป่าขึ้นมาจากหลุมและสำนึกผิดได้แล้ว หมาป่าจึงสัญญาว่าจะไม่คิดปองร้ายสัตว์ทั้งหลายอีกต่อไป สัตว์ต่างๆ พากันไชโยโห่ร้องอย่างดีใจแล้วพากันไปจัดงานฉลองวันเกิดให้กับกระต่ายเจ้าปัญญา

10. โดมเด็กดี

เรื่องและภาพโดยผู้วิจัย

โดมเป็นเด็กดี เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่และครู มีสัมมาคาราวะว่านอนสอนง่ายรักสัตว์ โดมชอบไปโรงเรียนและขยันเรียนหนังสือ โดมมีความขยันหมั่นเพียร ดังนั้นจึงเป็นที่รักใคร่ของพ่อแม่คุณครูและเพื่อนๆ ทุกคน เมื่อคุณพ่อคุณแม่ทำงานกลับมาเหนื่อยๆ โดมก็จะหาน้ำให้ท่านดื่ม และโดมจะช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านทุกอย่าง เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน รดน้ำต้นไม้เพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ทำให้พ่อแม่รักและภูมิใจที่มีลูกอย่างโดมมากขึ้น โดมยังเป็นที่รักของเพื่อนๆ เพื่อนจะชอบมาเล่นกับโดมเสมอ ถ้าโดมเล่นกับเพื่อนผู้หญิงหรือผู้ที่ตัวเล็กกว่า โดมก็ไม่เล่นแรงและแกล้งเพื่อน วันหนึ่งโดมไปเรียนหนังสือตามปกติ หลังจากเลิกเรียนแล้วโดมและเพื่อนๆ เดินกลับบ้านพร้อมกันทุกวันอย่างเช่นทุกวัน ขณะที่เดินทางมาพบหนองน้ำซึ่งน้ำกำลังจะแห้งและมีปลาตัวเล็กหลงอยู่ เดชาถามโดมว่า "จะทำอย่างไรดีล่ะโดม" "เราต้องช่วยพวกปลาเหล่านี้แล้วล่ะ ถ้าน้ำแห้งปลาจะต้องตายกันหมดเป็นแน่" โดมตอบ เพื่อนคนหนึ่งถามว่า "เอ๊ะแล้วพวกเราจะช่วยมันอย่างไรล่ะ" แล้วทุกคนก็ตกลงกันว่าจะใช้กระตักน้ำของตนค่อยๆ ข้อนปลาแล้วนำไปปล่อยในสระน้ำใกล้ๆ แต่ละคนต่างช่วยกันเดินเที่ยวแล้วเที่ยวเล่าจนกระทั่งหมด "ปลาหมดแล้วเรารีบกลับบ้านกันเถอะ เย็นมากแล้ว" โดมพูดทั้งหมดจึงแยกย้ายกันกลับบ้าน เมื่อมาถึงพ่อแม่และน้องของโดมซึ่งรอด้วยความเป็นห่วง เห็นโดมกลับมาด้วยอาการอ่อนเพลียและมอมแมมไปด้วยโคลน "ไปทำอะไรมาลูก" พ่อถามด้วยความเป็นห่วง โดมจึงเล่าเรื่องในการช่วยเหลือปลาให้รอดชีวิตให้พ่อฟัง แม่บอกว่า "ไปอาบน้ำอาบกำแปเปลี่ยนเสื้อผ้าแล้วมาทานข้าวพร้อมๆ กัน" วันนั้นโดมรู้สึกมีความสุขมากที่ตนได้ช่วยเหลือสัตว์ทั้งหลายแล้ว เขาก็นอนหลับอย่างสบาย

ภาคผนวก ง
คะแนนก่อนการทดลอง

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรม
เชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาของกลุ่มตัวอย่าง

แบบการเล่า	ลักษณะผู้เล่า					
	แม่		ครู		แม่และครู	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
จบเรื่อง	10.08	2.23	9.08	1.50	9.92	2.11
ไม่จบเรื่อง	9.08	1.62	9.42	1.73	8.83	1.64
ไม่มีการเล่า	9.08	1.38	9.33	1.87	9.50	1.78

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรม
ด้านความเมตตากรุณา ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	8	16.3519	2.0440	.6427
ภายในกลุ่ม	99	314.8333	3.1801	
รวม	107	331.1852		

$$F_{.05} (8,99) = 2.03$$

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนนิสัย
รักการอ่านในกลุ่มตัวอย่าง

แบบการเล่า	ลักษณะผู้เล่า					
	แม่		ครู		แม่และครู	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
จบเรื่อง	17.08	2.68	17.92	2.15	17.50	1.88
ไม่จบเรื่อง	18.08	2.11	18.42	1.98	16.75	1.60
ไม่มีการเล่า	17.08	1.56	17.00	2.09	17.00	1.54

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนนิสัยรักการอ่านระหว่าง
กลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	8	32.5741	4.0718	1.0340
ภายในกลุ่ม	99	369.8333	3.9377	
รวม	107	402.4074		

$$F_{.05} (8,99) = 2.03$$

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางไพรัตน์ อยู่สมบูรณ์

เกิดวันที่ 20 เดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2505

สถานที่เกิด อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 85/107 หมู่ 3 อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนวัดบางปะกอก เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพฯ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2521 ม.ศ. 3 จากโรงเรียนสายธรรมจันทร์ จังหวัดราชบุรี

พ.ศ. 2523 ม.ศ. 5 (แผนกวิทยาศาสตร์) จากโรงเรียนกุนนทีรุทธาราม
วิทยาคม กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2527 พ.ม. จากกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2530 กศ.บ. (สุขศึกษา-บริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ. 2538 กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมและนิสัยรักการอ่านในเด็กก่อนวัยเรียน
โดยการเล่านิทานแบบไม่จบเรื่องก่อนนอน

บทคัดย่อ

ของ

ไพรัตน์ อยู่สมบูรณ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

พฤษภาคม 2539

การวิจัยเชิงทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาของเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนด้วยวิธีเล่า 3 แบบ และลักษณะผู้เล่า 3 แบบ ตลอดจนหาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีเล่า และลักษณะผู้เล่าที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา นอกจากนั้นยังเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่า 3 แบบ และลักษณะผู้เล่า 3 แบบ ตลอดจนหาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเล่า และลักษณะผู้เล่าที่มีต่อนิสัยรักการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 อายุ 4 - 5 ปีจำนวน 108 คน จากโรงเรียนกันตะบุตร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ซึ่งได้จากการคัดเลือกเด็กที่แม่มีการศึกษาระดับปานกลาง แล้วจึงสุ่มเด็กเข้ากลุ่มโดยวิธีการจับฉลาก จำนวน 9 กลุ่ม ๆ ละ 12 คน เข้ารับกิจกรรมฟังนิทานก่อนนอน 9 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มแม่เล่าจบเรื่อง ครูเล่าจบเรื่อง แม่และครูเล่าจบเรื่อง แม่เล่าไม่จบเรื่อง ครูเล่าไม่จบเรื่อง แม่และครูเล่าไม่จบเรื่อง แม่ไม่เล่า ครูไม่เล่า และแม่และครูไม่เล่า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบทดสอบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบจบเรื่อง แผนการสอนการเล่านิทานก่อนนอนแบบไม่จบเรื่อง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และแบบสังเกตนิสัยรักการอ่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 - 8 ใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางและทำการทดสอบเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่อง และเล่าไม่จบเรื่องมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาสูงกว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอน

2. เด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าไม่จบเรื่องและ
ที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่อง มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้าน
ความเมตตากรุณาไม่แตกต่างกัน

3. เด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยแม่เป็นผู้เล่า ครูเป็น
ผู้เล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตา
กรุณาไม่แตกต่างกัน

4. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า กับวิธีการเล่านิทานก่อนนอน
ที่มีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาของเด็กก่อนวัยเรียน

5. เด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่องและ
เล่าไม่จบเรื่อง มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ไม่ได้ฟังนิทานก่อนนอน

6. เด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าไม่จบเรื่อง
มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยวิธีเล่าจบเรื่อง

7. เด็กก่อนวัยเรียนที่ได้ฟังนิทานก่อนนอนโดยแม่เป็นผู้เล่า
ครูเป็นผู้เล่า และแม่และครูเป็นผู้เล่า มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน

8. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะผู้เล่า กับวิธีการเล่านิทานก่อนนอนที่มีต่อ
นิสัยรักการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียน

The purposes of this experimental research were to compare the moral behaviors in the aspect of loving kindness of preschool children who had listened to the story before bedtime by using in 3 methods of story - telling and having 3 kinds of characteristic of teller and to find the interaction effect between the method of story-telling and the characteristic of teller in the moral behavior of loving kindness besides to compare the reading habits of preschool children who had listened to the story before bedtime by using in 3 methods of telling and having 3 kinds of characteristic of teller and to find the interaction effect between the methods of telling and the characteristic of teller in the reading habits of preschool children.

The sample group consisted of 108 second-year preschool children, 4 - 5 years old, from Kantabutra School Dusit District Bangkok. They were studying in the second semester of academic year 1995. The subjects were randomly selected from their mother who had medium level of education and then they were random assigned in 9 groups, 12 in each group. The group participated in activity with the story-telling before bedtime as follows: mother told completely story, teacher told completely story, mother - teacher told completely story, mother told incompletely story, teacher told incompletely story, mother - teacher told incompletely story, mother didn't tell any story, teacher didn't tell any story and mother-teacher didn't tell any story.

The instruments used for this study were the loving kindness test of the moral behaviors, lesson plan for the complete story - telling before bedtime and lesson plan for the incomplete story-telling before bedtime, and the reading habit observing. The data were analyzed by Two-way Analysis of Variance and Multiple Comparison Test by Scheffe Method.

1. The preschool children who had listened to the completed and incompleted story before bedtime had the score of moral behaviors of loving kindness higher than the preschool children who had not listened to the story before bedtime.

2. There were no significantly different in the score of behaviors of loving kindness among the preschool children who had listened to the completed and incompleted story before bedtime.

3. There were no significantly different in the score of moral behaviors of loving kindness among the preschool children who had listened to the story which mother, teacher and mother - teacher were teller before bedtime.

4. There were no interaction effect between the characteristic of the teller and the method of the story - telling before bedtime in the moral behaviors of loving kindness of preschool children.

5. The preschool children who had listened to the completed and incompleted story before bedtime had the score of reading habits higher than who had not listened to the story before bedtime.

6. The preschool children who had listened to the incompleted story had the score of reading habits higher than the preschool children who had listened to the completed story before bedtime.

7. There were significantly different among the preschool children who had listened to the story which mother, teacher and mother - teacher were teller before bedtime.

8. There were interaction effect between the characteristic of the teller the method of the story - telling before bedtime in the reading habits of preschool children.